ทฤษฎีใหม่

ഗദ്യകലിക

ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർ

1977

ULLUR PUBLISHERS

U P

JAGATHY
TRIVANDRUM-14.

Malayalam

GADYAKALIKA

(Collection of Essays)

By

Mahakavi Ullur

S. PARAMESWARA IYER

1st Impression 1931

Second Impression 1977

PRICE RS. 2/-

Printed at

Vivekananda Press, Jagathy, Trivandrum-14

Copyright by

ULLUR P. RAMANATHAN

Published by

ULLUR PUBLISHERS

Jagathy, Trivandrum-14.

വിഷയവിവരം

1. ഭാരതീയസംസ്കാരം

2. കർഷകവൃത്തി

3. ഉപദേശവിംശതി

ഗദ്യകലിക

ഭാരതീയസംസ്കാരം*

ഭൂലോകത്തിൽ ഇപ്പോഴും എട്ടു മതങ്ങളാകുന്നു പ്രധാനമായി പ്രചരിക്കുന്നതു്. അവ ഹിന്ദുമതം, ബൌദ്ധമതം, ജൈനമതം, പാഴ്സിമതം ഈ നാലു് ആര്യമതങ്ങളും, ക്രിസ്തുമതം, മഹമ്മദീയമതം, യഹൂദമതം ഈ മൂന്നു സെമിറിക്മതങ്ങളും, കൺഫ്യൂഷ്യൻ എന്ന മങ്ഗോളിയൻ മതവും ആകുന്നു. ഭൂമിയെ അധിവസിക്കുന്ന നൂറിമുപ്പത്തൊമ്പതുകോടി ജനങ്ങളിൽ ഇരുപത്തിനാലുകോടി ഹിന്ദുമതത്തേയും, പന്ത്രണ്ടുകോടി ബൌദ്ധമതത്തേയും, പതിനഞ്ചുലക്ഷം ജൈനമതത്തേയും, ഒരുലക്ഷത്തൻപതിനായിരം പാഴ്സിമതത്തേയും, അൻപത്തിമൂന്നുകോടി ക്രിസ്തുമതത്തേയും, പതിനേഴരക്കോടി മഹമ്മദീയമതത്തേയും, ഒന്നരക്കോടി യഹൂദമതത്തേയും, മുപ്പതുകോടി കൺഫ്യൂഷ്യൻ മതത്തേയും അവലംബിക്കുന്നു. ലോകത്തിലെ ജനസംഖ്യയിൽ മുപ്പത്തൊൻപതുശതമാനം ക്രിസ്ത്യാനികളും, പന്ത്രണ്ടുശതമാനം മഹമ്മദീയരും, ഇരുപത്തിരണ്ടുശതമാനം കൺഫ്യൂഷ്യന്മാരുമാണെങ്കിൽ, ഏകദേശം ഇരുപത്തേഴുശതമാനം ജനങ്ങളും ഭാരതധർമ്മത്തെ അങ്ഗീകരിച്ചു് ആര്യമതാനുയായികളായി ജീവിക്കുന്നവരാകുന്നു.

---

* 1926-ൽ പട്ടാമ്പി സംസ്കൃതപാഠശാലയിൽ ചെയ്ത വാചാപ്രസംഗം.

ഹിന്ദുക്കൾക്കും ബൌദ്ധന്മാർക്കും ജൈനർക്കും തമ്മിൽ വൈധർമ്മ്യത്തിൽനിന്നു് എത്രയോ മടങ്ങു് അധികമാകുന്ന സാധർമ്മ്യം എന്നുള്ള വസ്തുത വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല. ബൌദ്ധമതത്തിന്റേയും ജൈനമതത്തിന്റേയും ഉപജ്ഞാതാക്കന്മാരായ ബുദ്ധഭഗവാനും മഹാവീരനും ഹിന്ദുക്കളായിരുന്നു. തങ്ങൾ ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്തു പ്രചരിച്ചിരുന്ന ഹിന്ദുമതത്തിൽനിന്നു് അവർ തങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ദുഷ്ടമെന്നു തോന്നിയ ഭാഗങ്ങളെ ദൂരീകരിച്ചു് അതിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ചെയ്തതായി അഭിമാനിച്ചില്ല. ബുദ്ധഭഗവാൻ താനൊരു നൂതനമതമല്ല സ്ഥാപിച്ചതെന്നു പല അവസരങ്ങളിലും പ്രകടമായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

''യച്ച കാമസുഖം ലോകേ
യച്ച ദിവ്യം മഹൽ സുഖം
തൃഷ്ണാക്ഷയസുഖസ്യൈതേ
നാർഹതഷ്ഷോഡശീം കലാം.''

അതായതു കാമോപഭോഗത്തിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന സുഖവും ദേവലോകപ്രാപ്തിയിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന മഹത്തായ സുഖവും നിഷ്കാമജീവിതത്തിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന സുഖത്തിന്റെ പതിനാറിൽ ഒരംശത്തിനുപോലും വിലയുള്ളതല്ല എന്ന പ്രാചീനാപ്തവാക്യത്തിന്റെ അനുസന്ധാനത്തിൽനിന്നാണു് ഗൌതമൻ ബുദ്ധനായതു് എന്നാകുന്നു ഐതിഹ്യം. മേലുദ്ധരിച്ച ശ്ലോകം സംസ്കൃതമായി മഹാഭാരതത്തിലും പ്രാകൃതമായി ധമ്മപദത്തിലും കാണുന്നുണ്ടു്. ധമ്മപദത്തിലെ ''തമഹം ബ്രൂമി ബ്രാഹ്മണം'' എന്നവസാനിക്കുന്ന പദ്യങ്ങളിൽ പ്രത്യേകമായും, ഇതര പദ്യങ്ങളിൽ സാമാന്യമായും നാം കേൾക്കുന്നതു മഹാഭാരതത്തിൽ അവിടവിടെ കാണുന്ന സന്മാർഗ്ഗോപദേശങ്ങളുടെ പ്രതിധ്വനി മാത്രമാകുന്നു. ബുദ്ധനെ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ

ഒരവതാരമായി ഹിന്ദുക്കൾ പ്രായേണ അങ്ീകരിക്കുന്നുണ്ട്. ഭാരതഭൂമിയിൽ ബൌദ്ധമതത്തിന്റെ അന്തകനെന്നു പരക്കെ അറിയപ്പെടുന്ന ശങ്കരഭഗവൽപാദരുടെ പ്രാചാര്യനായ ഗൌഡപാദാചാര്യർ തന്റെ മാണ്ഡൂക്യകാരികയുടെ പ്രാരംഭത്തിൽ ''തം വന്ദേ ദ്വിപദാം പരം'' എന്നവസാനിക്കുന്ന പദ്യത്തിൽ വന്ദിക്കുന്നതു ബുദ്ധഭഗവാനെത്തന്നെയാകുന്നു എന്നത്രേ അഭിയുക്തമതം.

''മായാവാദമസച്ഛാസ്ത്രം
പ്രച്ഛന്നം ബൌദ്ധമേവ തൽ
മയൈവ കഥിതം ദേവി!
കലൌ ബ്രാഹ്മണരൂപിണാ.''

''മായാവാദമാകുന്ന ഈ അസത്യശാസ്ത്രം ബുദ്ധദർശനത്തിന്റെ പ്രച്ഛന്നമായ ഒരു വകഭേദമാണ്; അതു കലിയുഗത്തിൽ ബ്രാഹ്മണരൂപിയായ ഞാൻ തന്നെയാണ് പ്രവചനം ചെയ്തത്.'' എന്ന പദ്മപുരാണവചനത്തിൽ നിന്നു ശങ്കരഭഗവൽപാദരെത്തന്നെ പൌരാണിക കാലത്തിൽ പ്രച്ഛന്നബുദ്ധനായി ചില ഭാരതീയർ പരിഗണിച്ചിരുന്നു എന്നു കാണാം. അവിദ്യയുടെ സൽഭാവത്തിൽ തൃഷ്ണയുണ്ടാകുന്നു എന്നും ആ തൃഷ്ണ ജ്ഞാനോദയത്താൽ എപ്പോൾ നശിക്കുന്നുവോ അപ്പോൾ നിർവാണം സിദ്ധിക്കുന്നു എന്നുമത്രേ ബുദ്ധഭഗവാന്റെ പരമോപദേശം. തൃഷ്ണാക്ഷയംതന്നെയാകുന്നു നിർവാണം എന്ന തത്വം ഭാരതഭൂമിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവതാരത്തിനു വളരെ മുൻപുതന്നെ സ്ഥാപിതമായിരുന്നു. വൈദികമാർഗ്ഗം, കർമ്മം ജ്ഞാനം ഇങ്ങനെ രണ്ടു ശാഖകളായി ആരണ്യകങ്ങളുടെ ആവിർഭാവകാലത്തുതന്നെ പിരിഞ്ഞിരുന്നു. ജ്ഞാനകാണ്ഡത്തിന്റെ മൂലതത്വങ്ങളിൽ ഒന്നാകുന്നു തൃഷ്ണാക്ഷയം. മഹാഭാരതത്തിൽ ശാന്തിപർവ്വതത്തിലെ പിതൃപുത്രസംവാദം കർമ്മജ്ഞാനകാണ്ഡ

ങ്ങളുടെ മിഥസ്സംഘർഷണത്തിനു് ഒരു മുഖ്യാഭിഷിക്തോദാഹരണമാണു്. ആ സംവാദത്തിൽ പിതാവു ശ്ലാഘിക്കുന്ന കർമ്മകാണ്ഡം പ്രാചീനവൈദികമതവും, പുത്രൻ പ്രശംസിക്കുന്ന ജ്ഞാനകാണ്ഡം ബുദ്ധഭഗവാനാൽ കാലാന്തരത്തിൽ പുനസ്സംസ്കൃതമായിത്തീർന്ന അർവാചീന വൈദികമതവും ആണു്. ഇന്നു കേവലം വിദേശങ്ങളിൽ പ്രചരിക്കുന്ന ഒരു മതമായതുകൊണ്ടും അതിലെ പ്രമാണഗ്രന്ഥങ്ങൾ അപരിചിതമായ പാലിഭാഷയിൽ രചിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുമത്രേ ഭാരതീയർ ബുദ്ധമതത്തോടു് അതു് അർഹിക്കുന്ന വിധത്തിലുള്ള ആഭിമുഖ്യം പ്രദർശിപ്പിക്കാത്തതു്. അല്ലെങ്കിൽ വേദപ്രാമാണ്യത്തെ അങ്ഗീകരിക്കാത്ത ഒരു മതമാണെങ്കിലും അതിനെ അവർ വേണ്ടപോലെ അഭിനന്ദിക്കുമായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. പാലി ഭാരതീയർ സശ്രദ്ധം പഠിക്കേണ്ട ഒരു പ്രാചീനഭാഷയാകുന്നു.

''ആവശ്യം പ്രാകൃതം ഗ്രാഹ്യം
യഥൈവ കില സംസ്കൃതം;
യദ്വാശ്ദേവീമുഖാംഭോജ-
നിസ്സൃതംമുദ്ഭാഷിതം.''

''സംസ്കൃതംപോലെ പ്രകൃതവും അവശ്യമായി ഗ്രഹിക്കേണ്ടതാണു്; എന്തെന്നാൽ പ്രാകൃതം സരസ്വതീദേവിയുടെ വദനകമലത്തിൽനിന്നു നിർഗ്ഗമിച്ച മഴലച്ചൊല്ലാകുന്നു.'' എന്നു് സാഹിത്യാചാര്യന്മാർ അനുശാസിക്കുന്നുണ്ടു്. പ്രാകൃതത്തിന്റെ ജ്ഞാനംകൂടാതെ സംസ്കൃതനാടകങ്ങളും രചിക്കുക എന്നുള്ളതു പോയിട്ടു്, വായിച്ചു രസിക്കുന്നതിനുപോലും,ആക്കും സാധിക്കുന്നതല്ല. പാലി അതിപ്രാചീനമായ പ്രാകൃതമല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ല. ബൌദ്ധമതത്തിന്റെ ഹീനയാനശാഖയിൽ മാത്രമേ പാലിഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു പ്രാമാണ്യമുള്ളൂ.ഈ ശാഖ പ്രചരിക്കുന്നതു് സിലോൺ,

ബമ്മാ ഈ ദേശങ്ങളിലാകുന്നു. ചൈനയിൽ പ്രചരിക്കുന്ന മഹായാനശാഖയിലെ മതഗ്രന്ഥങ്ങളും സംസ്കൃതത്തിൽ തന്നെയാണു് ആദ്യമായി രചിക്കപ്പെട്ടതു്. ആ ശാഖയിലെ ആചാര്യവര്യന്മാരായ അശ്വഘോഷൻ, നാഗാർജ്ജുനൻ, ആര്യദേവൻ, മൈത്രേയൻ, ബുദ്ധഘോഷൻ, അസങ്ഗൻ, വസുബന്ധു മുതലായവർ സംസ്കൃതത്തിൽതന്നെയാണു് സകലഗ്രന്ഥങ്ങളും നിർമ്മിച്ചതു്. ഹിന്ദുമതത്തിൽ എങ്ങനെ ജ്ഞാനമാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു ഭക്തിമാർഗ്ഗമുണ്ടായോ അങ്ങനെതന്നെ ബൌദ്ധമതത്തിൽ ഹീനയാനത്തിൽനിന്നു മഹായാനം ജനിച്ചു. ഭഗവദ്ഗീത മുതലായുള്ള ഭാഗവതധർമ്മപ്രതിപാദകങ്ങളായ ഹിന്ദുമതഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പദ്ധതിയെത്തന്നെയാണു് പല മഹായാനഗ്രന്ഥങ്ങളും അങ്ഗീകരിക്കുന്നതു്. ബൌദ്ധമതത്തിന്റെ മറെറാരു ശാഖയാകുന്നു ടിബറിൽ പ്രചരിക്കുന്ന ലാമാമതം. ''ഓം മണിപദ്മേ ഹും'' എന്നും മറുമുള്ള മന്ത്രങ്ങളും പ്രധാനമായ ആ ശാഖ ഹിന്ദുക്കളുടെ ശാക്തേയമതംപോലെ താന്ത്രികമാകുന്നു. ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ ബൌദ്ധമതത്തിന്റെ ഏതു ശാഖയിലുള്ള പ്രമാണഗ്രന്ഥങ്ങളുടെയും സമ്പൂർണ്ണമായ ജ്ഞാനത്തിനു സംസ്കൃതഭാഷയുടേയും അതിൽ നിർമ്മിതങ്ങളായ ഹിന്ദുക്കളുടെ മതഗ്രന്ഥങ്ങളുടേയും പരിചയം അത്യന്താപേക്ഷിതമെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നു ഈ തത്വം ജപ്പാൻ, ചൈന ഈ സാമ്രാജ്യങ്ങളിലെ ആധുനികപണ്ഡിതന്മാർ ഇപ്പോൾ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ടു്. ജൈനമതം ഹിന്ദുമതത്തിൽ നിന്നു ബൌദ്ധമതത്തോളംപോലും വിഭിന്നമല്ല. ജൈനരുടെ ഒരു തീർത്ഥങ്കരനായ ഋഷഭയോഗിയെ ഹിന്ദുക്കൾ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ഒരവതാരമായി വന്ദിക്കുന്നു. ഹിന്ദുക്കളുടെ സകല ദേവതകളേയും ജൈനർ ആരാധിക്കുന്നു. അവർക്കു സംസ്കൃതംതന്നെയാകുന്നു വൈദികഭാഷ. ഹേമചന്ദ്രാദി ജൈനാചാര്യന്മാർ സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിന്റെ പരിപോഷണത്തിൽ ക്ഷേമേന്ദ്രാദിഹൈന്ദവാചാര്യന്മാരെ

പ്പോലെതന്നെ ബഹുമുഖമായി പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാഴ്സികൾക്കും അവരുടെ മതത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മബോധത്തിനു വേദപാഠം ആവശ്യമാകുന്നു. ഇങ്ങനെ കൂലങ്കഷമായി പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ആര്യമതങ്ങൾ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന മതചതുഷ്ടയത്തിന്റെ അനുയായികൾക്കെല്ലാം സംസ്കൃതം അവശ്യം അദ്ധ്യേയമാണെന്നു് ഉപപാദിക്കാം. കിംബഹുനാ? ഈ ലോകത്തിൽ മുപ്പത്താറരക്കോടിയോളം ജനങ്ങൾക്കു സംസ്കൃതഭാഷയും ഭാരതീയസംസ്കാരവും ഒരിക്കലും തിരസ്കാര്യമോ വിസ്മരണീയമോ ആയിത്തീരുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.

ലോകത്തിൽ ഇപ്പോൾ ഉള്ള ഭാഷകളിൽ ഏറ്റവും പ്രാചീനമായുള്ളതും സംസ്കൃതംതന്നെ. ക്രി. മു. 1200നു്. ഇടയ്ക്കായിരുന്നിരിക്കണം ഋഗ്വേദമന്ത്രദ്രഷ്ടാക്കളായ മഹർഷിമാർ ജീവിച്ചിരുന്നതു് എന്നുള്ള പ്രൊഫെസർ മാക്സ്മൂലരുടെ അഭിപ്രായം അബദ്ധമെന്നു് അദ്ദേഹംതന്നെ പിന്നീടു സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ട്. ക്രി. മു. 1400-ൽ ഏഷ്യാമൈനറിൽ മിടാനിയിലേ ഹിറ്റൈറ്റുരാജാക്കന്മാരെസ്സംബന്ധിച്ചുള്ള ഒരുടമ്പടിക്കു സാക്ഷിസ്ഥാനത്തിൽ കല്പിക്കപ്പെട്ടുകാണുന്നതു്, മിത്രൻ, വരുണൻ, ഇന്ദ്രൻ, നാസത്യന്മാർ, ഈ വൈദികദേവതകളാകുന്നു. ഇതിൽനിന്നു് അക്കാലത്തുതന്നെ വൈദികമതം ഏഷ്യാമൈനർ മുതലായ വിദൂരദേശങ്ങളിൽപ്പോലും പ്രചരിച്ചുവന്നതായി ഊഹിക്കുന്നതിൽ അസാംഗത്യമില്ല. പുരാതനാര്യന്മാർ ഉത്തരധ്രുവ (Arctic) സമുദ്രത്തിന്റെ തീരങ്ങളിൽ ക്രിസ്തുവിന്റെ ജനനത്തിനു് എണ്ണായിരം കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പു ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നാണു് പണ്ഡിതസാർവഭൌമനായ ബാലഗംഗാധരതിലകന്റെ മതം. ഏകദേശം അതുതന്നെയും പുരാതനത്വം അവയ്ക്കു ഹേർമാൻ ജാക്കൊബി എന്ന പാശ്ചാത്യസൂരിയും വകവച്ചുകൊടുക്കുന്നുണ്ട്. ഏതുവിധത്തിൽ നോക്കിയാലും ക്രി. മു. മൂവാ

യിരംവർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ആര്യന്മാർ ഇൻഡ്യയിൽ വന്നു ചേർന്നു എന്നും പ്രാചീനങ്ങളായ ഋഗ്വേദമന്ത്രങ്ങൾക്ക് അതുപയും പഴക്കം അനുവദിക്കാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നുമുള്ള അഭിപ്രായം നിദ്ധാരകപ്രമാണികളുടെ ഇടയിൽ രൂഢമൂലമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ആര്യഭാഷകളിൽ സംസ്കൃതം ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയും, ഇറേനിയൻ, ഗ്രീക്ക്, ലത്തീൻ, ജർമ്മൻ, ആങ്ലോസാക്സൺ, ഇവയെല്ലാം അവരുടെ കുമാരകുമാരികളുമാകുന്നു. ഋഗ്വേദകാലത്തിൽത്തന്നെ ഭാരതീയർ 100തണ്ടുള്ള കപ്പലുകളിൽ സമുദ്രതരണം ചെയ്തിരുന്നതായി പ്രസ്താവനകളും കാണുന്നു. ക്രിസ്തുവിന്റെ ജനനത്തിനു തൊള്ളായിരം വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ഇൻഡ്യയിൽനിന്നും മയിലുകളും (തോക) കപികളും, ഇഭദന്തങ്ങളും ഇവ ബാബിലോണിയയിൽ ഇറക്കുമതി ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ആദ്യമായി ഇവിടെനിന്ന് ഒരു കാക്കയെ ആ രാജ്യത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകയും പക്ഷികളും കുറവാകയാൽ അവിടെ അതിന്റെ രൂപവും ധ്വനിയും അത്യന്തം കൌതുകകരമായി പരിണമിക്കയും ചെയ്തതായി ചരിത്രം ഘോഷിക്കുന്നു. മയിൽ ചെന്നുചേർന്നതാട്ടകൂടി കാക്കയുടെ മഹാത്മ്യം അസ്തമിച്ചു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ക്രി. മു. എട്ടാംശതകത്തിൽ ഇൻഡ്യയിൽനിന്ന് അനേകം ആനകളും അസ്സിറിയയിലെ രാജാവായിരുന്ന ഷെൽമനെസർ നാലാമനു കാഴ്ചയായി അയച്ചുകൊടുക്കപ്പെട്ടു. ക്രി. മു. ആറാം ശതകത്തിൽ അതിവിപുലമായ പാരസീകസാമ്രാജ്യം പൂർവഭാഗത്തിൽ ഭാരതഖണ്ഡത്തേയും പശ്ചിമഭാഗത്തിൽ യവനഖണ്ഡത്തേയും സ്പർശിച്ചിരുന്നു. അക്കാലത്തെ പാരസീകസാമ്രാട്ടായ ഡെറയസ് ഹിസ്റ്റാസുപീസിന്റെ അനുചരനായ സ്കൈലാക്സ് ഹിന്ദുക്കളെപ്പറ്റി ഒരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. മൈലീറ്റസിലെ ഹെക്കറ്റീസ് എന്ന ഗ്രന്ഥകാരൻ ഗാന്ധാരരാജ്യത്തെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ക്രി. മു. 484 ഇടയ്ക്കു ജീവിച്ചി

രുന്ന ഹെറോഡോട്ടസ്സ് എന്ന പ്രസിദ്ധ യവനചരിത്രകാരൻ ഹിന്ദുക്കളെ പ്രാണിഹിംസ ചെയ്യാത്തവരും ചെറുതായ ഒരുമാതിരി ധാന്യം ആഹാരസാധനമായി ഉപയോഗിക്കുന്നവരും ഗൃഹമില്ലാത്തവരുമാണെന്നു വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ബുദ്ധഭഗവാന്റെ അഹിംസാധർമ്മം അന്നു ഭാരതഭൂമിയിൽ ജാതമാത്രമായിരുന്നതിനാൽ അതിനു മുൻപുതന്നെ പ്രചാരത്തിലിരുന്ന ഹൈന്ദവമായ അഹിംസാധർമ്മത്തെപ്പറ്റിയാണു് ഹെറോഡോട്ടസ്സ് ഇവിടെ ഉപന്യസിക്കുന്നതു് എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. യവനതത്വദർശനങ്ങളുടെ ഉപജ്ഞാതാവായ പിതഗോറസ്സും ചൈനയിലെ പ്രാചീനമതസ്ഥാപകനായ കൊൺഫൂഷ്യസ്സും ബുദ്ധഭഗവാന്റെ സമകാലികന്മാരായിരുന്നു. പിതഗോറസ്സു് ഈജിപ്തിൽപോയി അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നിരുന്ന ചില ഹിന്ദുക്കളിൽനിന്നു് ഉപനിഷദ്തത്ത്വങ്ങളും ഗ്രഹിച്ചതിനുമേലാണു് യവനതത്വശാസ്ത്രത്തിന്റെ പ്രവക്താവായിത്തീർന്നതെന്നു് അനേകം പണ്ഡിതന്മാർ വിശ്വസിക്കുന്നു. പിതഗോറസ്സിൽനിന്നാകുന്നു പാശ്ചാത്യതത്വദർശനത്തിന്റെ സാർവത്രികമായ സമുൽപത്തി.

അലെക്സാൻഡർ ഗാന്ധാരരാജ്യത്തിൽ നിഷ്കാമനായ ഒരു ഹൈന്ദവയോഗിയുമായി പരിചയപ്പെട്ട കഥ സർവവിദിതമാണല്ലോ. ക്രി. മു. നാലാംശതകത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ചന്ദ്രഗുപ്തമൌര്യൻ ഒരു സൂറിയാനിരാജകന്യകയെ വിവാഹംചെയ്തു. അക്കാലത്താണു് സിറിയയിലെ രാജാവായ സെല്യൂക്കസ്സിന്റെ പ്രതിപുരുഷനായി മെഗസ്തിനീസ്സ് എന്ന യവനപണ്ഡിതൻ പാടലീപുത്രത്തിൽ താമസിച്ചതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്രുതമായ ഇൻഡിക്കാ എന്ന ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചതും. മെഗസ്തനീസ്സ് ആ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ബ്രാഹ്മണർക്കും പിതഗോറസ്സിന്റെ അനുയായികൾക്കും തമ്മിലുള്ള സാധർമ്മ്യവൈധർമ്മ്യങ്ങളെ വിശദ

മായി വണ്ണിക്കുന്നു. ചന്ദ്രഗുപ്തന്റെ പുത്രനായ ബിന്ദുസാരൻ സെല്യൂക്കസ്സിനോടു തനിക്കു കുറെ വീഞ്ഞു, മുന്തിരിപ്പഴം ഇവയേയും ഒരു യവനതത്വദർശകനേയും അയച്ചുതരണമെന്നുപേക്ഷിക്കുകയും സെല്യൂക്കസ്സു് വീഞ്ഞയും മുന്തിരിപ്പഴവും അയച്ചുകൊടുത്തുംവച്ചു തത്വദർശകന്റെ പ്രേഷണം യവനമര്യാദയല്ലെന്നു ബിന്ദുസാരനെ ധരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തതായി യവനചരിത്രത്തിൽനിന്നു കാണാവുന്നതാണു. ക്രി. മു. 25-ൽ രോമകചക്രവർത്തിയായ അഗസ്റ്റസ്സിനു യവനഭാഷയിൽ ലിഖിതമായ പാണ്ഡ്യരാജാവിന്റെ ഒരു സന്ദേശവുംകൊണ്ടു് ഒരു ശ്രമണാചാര്യൻ യൂറോപ്പിലേക്കു പോയതായും അതു ചക്രവർത്തിക്കു സമർപ്പിച്ചതിന്റെശേഷം അദ്ദേഹം ആതെൻസിൽവെച്ചു് അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്തതായും അതേ ചരിത്രത്തിൽനിന്നുതന്നെ നാം ഗ്രഹിക്കുന്നു. അക്കാലത്തു് കൊട്ടങ്ങല്ലൂരിൽ അഗസ്റ്റസ്സിന്റെ ആരാധനത്തിനായി പാണ്ഡ്യരാജാവു് ഒരു ക്ഷേത്രം സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. കാവേരിനദിയുടെ പതനസ്ഥലം രോമകന്മാരുടെ ഒരു് അധിനിവേശമായിരുന്നതും അക്കാലത്തുതന്നെയാണു് അശോകചക്രവർത്തിയുടെ ശാസനങ്ങളിൽനിന്നു ക്രി. മു. മൂന്നാംശതകത്തിൽത്തന്നെ ഭാരതീയസന്യാസികനും ആൻറിയോക്കസ്സിന്റെ രാജ്യമായ സിറിയയിലും ടോളെമിയുടെ രാജ്യമായ ഈജിപ്തിലും ആൻറിഗോണിസ്സിന്റെ രാജ്യമായ മാസിഡോണിയയിലും മാഗസ്സിന്റെ രാജ്യമായ സൈറീനിയിലും അലെക്സാൻഡറുടെ രാജ്യമായ എപ്പൈറസ്സിലും പോയി ബൌദ്ധധർമ്മം പ്രചരിപ്പിച്ചതായി അറിയുന്നു. അവരുടെ നിരന്തരപരിശ്രമത്തിന്റെ ഫലമായി തെറപ്യൂട്ടെ എന്ന ഒരു മതശാഖ ഈജിപ്തിലും, എസ്സീനി എന്ന ഒരു മതശാഖ ഏഷ്യാമൈനറിലും പ്രവൃദ്ധമായി. പുനർജ്ജന്മത്തിൽ വിശ്വാസവും സന്യാസാശ്രമത്തിൽ നിഷ്ഠയും ആ രണ്ടു മതശാഖകൾക്കും പൊതുവിൽ ഉണ്ടായി

രുന്നു. ശൌചം, ആദിത്യാരാധനം മുതലായ അനുഷ്ഠാനങ്ങളും ആ ശാഖകളിൽ സംക്രമിച്ചു.

ക്രി.പി. ഒന്നും രണ്ടും ശതകങ്ങളിൽ ഭാരതീയർ ധാരാളമായി കച്ചവടത്തിനായും മറ്റും അലെക്സാൻഡ്രിയാ മുതലായ പാശ്ചാത്യനഗരങ്ങളിൽ കൂടിയേറിപ്പാർത്തുവന്നു. അർമ്മീനിയയിൽ ഹിന്ദുക്കളുടെ പ്രധാനമായ ഒരധിനിവേശമുണ്ടായിരുന്നു. ക്രി. പി. രണ്ടാംശതകത്തിൽ ചാരിട്ടൺ എന്ന യവനവനിത കൂപ്പൽച്ചേതത്തിൽ അകപ്പെട്ട മംഗലാപുരത്തിനു സമീപം കരയ്ക്കടുത്തതായി അന്നത്തെ കണ്ണാടകഭാഷയിൽ ചില സംഭാഷണങ്ങളും അടങ്ങീട്ടുള്ള ഒരു യവനപ്രഹസനത്തിൽനിന്നു നാം മനസ്സിലാക്കുന്നു. ബാർഡിസാനിസ്സ് എന്ന യവനപണ്ഡിതൻ ക്രി. പി. 218-ൽ ഭാരതീയരുടെ തത്വദർശനങ്ങളെപ്പറ്റി ഒരു ഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഫൈലോസ്ട്രാറ്റസ്സ് എന്ന മറ്റൊരു യവനപണ്ഡിതൻ അക്കാലത്തുതന്നെ സെവേറസ്സ് എന്ന റോമകചക്രവർത്തിയുടെ പട്ടമഹിഷിയായ ജൂലിയാഡോണായുടെ ആജ്ഞ അനുസരിച്ച്, ക്രി.പി. ഒന്നാംശതകത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നടയാനായിലേ ആപ്പൊളോണിയസ്സ് എന്ന മഹാത്മാവിന്റെ ജീവചരിത്രം വിസ്തരിച്ചെഴുതീട്ടുണ്ട്. സെവേറസ്സ് തന്റെ അരമനയിൽ യേശുക്രിസ്തു, ആബ്രഹാം ഇവരോടൊപ്പം അലെക്സാൻഡർ, ഓർഫ്യൂസ്സ്, ആപോളോണിയസ്സ് ഇവരേയും ആരാധിച്ചുവന്നു. ക്രി. പി. 284 മുതൽ 305 വരെ റോമകസാമ്രാജ്യം പരിപാലിച്ചിരുന്ന ഡയോക്ലീഷ്യന്റെ കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന ഹയെറൊക്ലീസ്സ് എന്ന യവനപണ്ഡിതൻ ആപ്പൊളോണിയസ്സ് യേശുക്രിസ്തുവിനേപ്പോലെ മഹാനായ ഒരു സിദ്ധനായിരുന്നു എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ആപ്പൊളോണിയസ്സിനേ അനന്തരകാലികന്മാരായ ചില യവനമതദ്വേഷികളും ഒരു ക്ഷുദ്രനായ മന്ത്രവാദിയെന്നും അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ഫൈലോസ്ട്രാറ്റസ്സ്

പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടത്തിയ ജീവചരിത്രം ഒരു കെട്ടുകഥയെന്നും പുച്ഛിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ നിഷ്പക്ഷമായ നിലയിൽ നിന്നു കൊണ്ട് ആ ഗ്രന്ഥത്തെ പരിശോധിക്കാമെങ്കിൽ ഭാരതീയർക്ക് അഭിമാനജനകങ്ങളായ പല തത്വങ്ങളും അതിൽ അടങ്ങീട്ടുള്ളതായിക്കാണാം. ആപ്പൊളോണിയസ്സ് ക്രി. പി. 43 44-ൽ ആണ് ഇൻഡ്യാരാജ്യം സന്ദർശിച്ചതു്. ''ഭൂമിയിലും എന്നാൽ അതിലല്ലാതേയും ഇരിക്കുന്നവരും, കോട്ടകളില്ലെങ്കിലും അതോട് കൂടിയവരും, ഒന്നും കൈവശമില്ലെങ്കിലും എല്ലാം സ്വാധീനമായവരും'' എന്നത്രേ അദ്ദേഹം താൻ അന്നു കണ്ട ബ്രാഹ്മണയോഗികളെ വർണ്ണിക്കുന്നതു്. വസിഷ്ഠൻ എങ്ങനെ വിശ്വാമിത്രനു് അതിഥി സൽക്കാരം ചെയ്തുവോ അങ്ങനേ ഇച്ഛാമാത്രത്തിൽ ആ യോഗികളും തങ്ങളുടെ രാജാവിന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുചരന്മാരുടേയും വിഷയത്തിൽ അന്നദാനാദിസപര്യകളും അനുഷ്ഠിച്ചതായി ആ യവനവിജ്ഞാനിയുടെ ജീവചരിത്രത്തിൽനിന്നു നാം ഗ്രഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം യവനതത്വദർശനമഹാനദിയുടെ ഉൽപത്തിസ്ഥാനം ഭാരതഖണ്ഡമാണെന്നു മുക്തകണ്ഠം ഘോഷിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ക്രിസ്തുമതത്തിന്റെ സംഘടനയിൽ യഹൂദധർമ്മത്തിനും ഭാരതീയധർമ്മത്തിനും ഉള്ള പങ്ക് എത്രയെന്നും അതിനു തെറപ്യൂട്ടെ, എസ്സീനി മുതലായ ആര്യമതശാഖകളുമായുള്ള ബന്ധം ഏതു പ്രകാരത്തിലാണെന്നും ഉള്ള സംഗതികളെപ്പറ്റി ഇന്നും വാദപ്രതിവാദങ്ങളും നടന്നുകൊണ്ടുതന്നെയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇന്നും കത്തോലിക്കമതത്തിൽ നിലനിന്നുപോരുന്ന ബ്രഹ്മചര്യം, പാപനിവേദനം, പ്രതിമാവന്ദനം, ഘണ്ടാവാദനം, അക്ഷസൂത്രധാരണം മുതലായ അനുഷ്ഠാനപദ്ധതികളും ഭാരതീയങ്ങളെന്നു്, ഇപ്പോൾ പ്രായേണ സമ്മതിക്കപ്പെട്ടുന്നുണ്ട്. ഇന്നു് അവൈദികങ്ങളായി ഗണിക്കപ്പെട്ടുന്ന അനേകം പ്രാചീനക്രിസ്തുമത

ഗ്രസ്ഥങ്ങം ഉണ്ട്. അവയിലാണ് ഭാരതീയസംസ്കാരത്തിനു് അധികം പ്രാമാണ്യം നൽകിക്കാണുന്നതു്. ചുരുക്കിപ്പറയുകയാണെങ്കിൽ ഭാരതധമ്മവുമായി സമീപസംബന്ധമുള്ള യവനസംസ്കാരവും, ദൂരസംബന്ധം മാത്രമുള്ള യഹൂദസംസ്ക്കാരവും, തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടത്തിൽ യഹൂദസംസ്കാരം ജയിച്ചു. ക്രി.പി. ആദിമശതകങ്ങളിൽ യൂറോപ്പു മുഴുവൻ പ്രചുരപ്രചാരമായിത്തീർന്ന മിത്രാരാധനം ക്രി.പി. 313-ൽ കോൺസ്റ്റൻറൈൻ ചക്രവത്തി ക്രിസ്തുമതം അങ്ഗീകരിച്ചതിൻെറ ഫലമായി നാമാവശേഷമാകുകയും, പുനർജ്ജന്മത്തിലും കർമ്മത്തിലും പ്രതിഷ്ഠാപിതമായ ബാസലിഡിസ്സിൻെറയും അഹിംസാപ്രധാനമായ മണിയുടേയും മറ്റും മതശാഖകം നശിച്ചുപോകയും ചെയ്തു.

ഇൻഡ്യയുടെ പശ്ചിമോത്തര ഭാഗത്തിൽ അലെക്സാൻഡറുടെ കാലത്തിനുമേൽ ബാക്ട്രിയാ എന്ന നാമത്തിൽ ഒരു യവനരാജ്യം സ്ഥാപിതമായിരുന്നു. ആ രാജ്യത്തിൽ താമസമുറപ്പിച്ച യവനന്മാർ ഏറെത്താമസിയാതെ ഹിന്ദുക്കളോ ബൌദ്ധന്മാരോ ആയി. ക്രി.മു. മൂന്നാംശതകത്തിൽ വേശനഗരത്തിലുള്ള ഒരു ശിലാശാസനത്തിൽ ''ദേവദേവസ്യ വാസുദേവസ്യ ഗരുഡദ്ധ്വജ അയം കാരിതോ ഹെലിയദോരേണ ഭാഗവതേന ദിയസപുത്രേണ തക്ഷശിലാകേനയോനദൂതേന.'' എന്നു കാണുന്നതിൽനിന്നു് എങ്ങനെ യവനരാജാവിൻെറ ദൂതനും തക്ഷശിലാനിവാസിയും ഡിയസ്സിൻെറ പുത്രനുമായ ഹെലിയഡോറസ്സ് ഭാഗവതധമ്മത്തെ അങ്ഗീകരിച്ചു എന്നും തൽഫലമായി ദേവദേവനായ വാസുദേവനു് ഒരു ഗരുഡദ്ധ്വജം നിർമ്മിച്ചു എന്നും കാണാവുന്നതാണു്. ബാക്ട്രിയയിലേ യവനസംസ്കാരത്തെ ഭാരതീയസംസ്കാരം അതിവേഗത്തിൽ ഗ്രസിച്ചു. അനന്തരകാലങ്ങളിൽ ''ബാർലവും ജോസെഫും'' എന്ന കഥയിൽ ഒരു ക്രിസ്തീയഗ്രന്ഥകാരൻ ബുദ്ധഭഗവാനെ

പ്പോലും ക്രിസ്തീയസിദ്ധപാരമ്പരയിൽ ഉൾപ്പെട്ടുത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

ചൈന മുതലായ ഇതരരാജ്യങ്ങളിലും ഭാരതീയസംസ്കാരം നിർഗ്ഗളമായി പ്രസരിച്ചു. മഹായാനബൌദ്ധന്മാർ ഹിന്ദുക്കളിൽനിന്നു് ആചാരപദ്ധതിയിൽ അധികം വിഭിന്നരല്ലെന്നു ഞാൻ മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. മഹായാനക്കാർ ബുദ്ധഭഗവാനെക്കാൾ അധികമായി ആരാധിക്കുന്നതു ബോധിസത്വങ്ങളെയാകുന്നു. ആ സത്വങ്ങളിൽ മഞ്ജുശ്രീ ജ്ഞാനത്തിന്റേയും അവലോകിതേശ്വരൻ കരുണയുടേയും അധിഷ്ഠാനദേവതകളാകുന്നു. മഹായാനത്തിൽ പ്രാമാണികഭൂതമായ പ്രജ്ഞാപാരമിത രണ്ടുലക്ഷം ശ്ലോകങ്ങൾ ഉള്ളതും മഹാഭാരതത്തിൽ ഇരട്ടി വലുപ്പം വരുന്നതുമായ ഒരു ഗ്രന്ഥമാകുന്നു. വജ്രച്ഛേദിക, സദ്ധർമ്മപുണ്ഡരീകം, ലളിതവിസ്തരം, മുതലായി വേറെയും അനേകസംസ്കൃത ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഉണ്ടു്. ഇവയിൽ ചിലതെല്ലാം ഇപ്പോൾ മൂലഭാഷയിൽ ലഭ്യങ്ങളല്ല; എന്നാൽ ചീനത്തിൽ അവ ഓരോന്നിനും വിവർത്തനമുണ്ടു്. ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രാചീന ഭാരതീയപണ്ഡിതന്മാരായ കുമാരജീവൻ, പരമാർത്ഥൻ, മുതലായവരുടെ പരിശ്രമം ഏറ്റവും അഭിനന്ദനീയമാണു്. കൊറിയാ,മങ്ഗോളിയാ, ഈ രാജ്യങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും പ്രചരിക്കുന്നതുമഹായാനബൌദ്ധമതമാകുന്നു. ഒരു ലക്ഷം ലാമാബൌദ്ധന്മാർ യൂറോപ്യൻ റഷ്യയിൽഒപ്പാലും നിവസിക്കുന്നുണ്ടു്.

മദ്ധ്യഏഷ്യയിൽനിന്നു് അനേകം അതിപുരാതനങ്ങളായ സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇപ്പോഴും കിട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ലോകത്തിലെ സംസ്കാരചരിത്രം ഇതുവരെയും നാം വിശ്വസിച്ചിരുന്നതിൽനിന്നു പല പ്രകാരത്തിലും ഭിന്നമെന്നാകുന്ന ആ പ്രദേശത്തിൽനിന്നു് ഈയിടയ്ക്കു തുടരെത്തുടരെ ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ജ്ഞാനം നമ്മെ പഠി

പ്പിക്കുന്നതു്. പ്രസിദ്ധ ഭാരതസഞ്ചാരിയായ ഫാഹ യാന്റെ കാലത്തു മദ്ധ്യഏഷ്യയിലെ ജനങ്ങൾ ഒരു ഇന്ത്യൻ ഭാഷതന്നെ സംസാരിച്ചുവന്നിരുന്നു. അവിടത്തെ ഗ്രന്ഥ ലയങ്ങൾ മുഴുവൻ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഇനിയും പല അമൂല്യനിധികളും കണ്ടുകിട്ടുവാൻ ഇടയുണ്ടു്.

ആനാംരാജ്യവും ക്രി. പി. രണ്ടാംശതകം മുതൽ ഹിന്ദു ക്കളാൽ ഭരിക്കപ്പെട്ടുവന്നിരുന്നു. ബ്രാഹ്മണജാതിയിൽപെട്ട പുരോഹിതന്മാരും ഗണകന്മാരും ഇന്നും ആനാമിലും സയാ മിലും ഉണ്ടു്. സയാമിൽ ക്രി. പി. 361-ൽ സൂര്യവംശര ാ മൻ എന്നൊരു ഹിന്ദുരാജാവു രാജ്യഭാരം ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹം ബൌദ്ധന്മാരുടെ ത്രിപിടകത്തിലും ഹിന്ദുക്കളുടെ വേദങ്ങളിലും ഒന്നുപോലെ നിഷ്ണാതനായിരുന്നതായും, മഹാദേവൻ, മഹാവിഷ്ണു ഈ ദേവന്മാരുടെ വിഗ്രഹങ്ങൾ പ്രതിഷ്ഠിച്ചതായും കാണുന്നു. സയാമിൽ ഇപ്പോഴും പ്രചരി ക്കുന്ന നിയമങ്ങൾക്കു മാനവാദിധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളുമായി സമീ പസംബന്ധമുണ്ടു്. ഇൻഡോചൈന എന്ന നാമധേയത്താൽ ഇക്കാലത്തു് അറിയപ്പെടുന്ന കാംബോജം പണ്ടു സുപ്രസി ദ്ധമായ ഒരു ഹൈന്ദവരാജ്യമായിരുന്നു. മുൻകൂട്ടമ്മക്കാരായ ചില ബ്രാഹ്മണർ കാംബോജരാജകന്യകകളെ വിവാഹം ചെയ്തുവന്നതായും ആ ദമ്പതികളുടെ പുരുഷസന്താനങ്ങൾ കാംബോജരാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്നതായും ചരിത്രം നമ്മെ പഠി പ്പിക്കുന്നു. കാംബോജത്തിൽ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ലിഖി തങ്ങളായ അനവധി ശിലാലേഖനങ്ങളുണ്ടു്. ക്രി. പി. 667-ൽ ഈശാനവർമ്മനെന്ന കാംബോജരാജാവിന്റെ ശി ലാശാസനത്തിൽനിന്നു് ഒരു ശ്ലോകം താഴെ ഉദ്ധരിക്കാം.

''ജയതോ ജഗതാംത്രയ്യൈ
കൃതസന്ധീ ഹരാച്യുതൌ

പാർവതീശ്രീപതിത്വേന
ഭിന്നമൂർത്തിധരാവപീ.''

ഈ പദ്യത്തിൽനിന്നു് ഉമാപതിയേയും രമാപതിയേയും അന്നത്തെ കാംബോജന്മാർ ആരാധിച്ചിരുന്നുവെന്നു വെളിവാകുന്നുണ്ടല്ലോ. ക്രി. പി. 600-ലെ ഒരു ശിലാലേഖയിൽനിന്നു ശ്രീസോമവർമ്മൻ എന്ന കാംബോജരാജാവു രാമായണം, ഭാരതം, പുരാണങ്ങൾ ഇവയുടെ പാരായണത്തിനു വേണ്ട ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തിരുന്നതായി ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്. ഇന്നും ചില മുൻകൂട്ടമക്കാരായ ബ്രാഹ്മണരാകുന്ന കാംബോജരാജാവിനെ കിരീടധാരണം ചെയ്യിക്കുന്നതു്. സുമാറു്റാ ജാവ ഈ രണ്ടു ദ്വീപുകളിലും ഇക്കാലത്തു മഹമ്മദീയമതമാണു് പ്രചരിക്കുന്നതെങ്കിലും പണ്ടു് അവ ഹിന്ദുരാജ്യങ്ങളായിരുന്നു. ജാവായെപ്പറ്റി ''യവ ദ്വീപം സപ്തരാജ്യോപശോഭിതം'' എന്നു രാമായണത്തിൽ വാല്മീകിമഹർഷി ഗാനംചെയ്ത കാണുന്നുണ്ടു്. ജാവാസ്സുമാത്രയിൽ ബലി എന്നൊരു ദ്വീപുള്ളതിൽ ആറുലക്ഷം ജനങ്ങൾ ഇന്നും ഹിന്ദുമതത്തെത്തന്നെ അനുവർത്തിക്കുന്നു. ദുർഗ്ഗാപാസനം ആ ദ്വീപിൽ പരമപ്രധാനമാണു്. ക്രി. പി. 400-ൽ ഹിന്ദുക്കൾ കിഴക്കൻ ബോർണിയോവിൽപ്പോലും ഒരു സാമ്രാജ്യം സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. ഈ രാജ്യങ്ങളിലെല്ലാം അനവധി പുരാതന ഹിന്ദുക്ഷേത്രങ്ങളുടെ നഷ്ടശിഷ്ടങ്ങൾ ഇപ്പോഴും കാണ്മാനുണ്ടു്. അനേകം ക്ഷേത്രങ്ങൾ പൂജയില്ലെങ്കിലും കേടുപാടുകൂടാതെ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടു്. ''പുരാ യത്ര സ്രോതഃ പുലിനമധുനാ'' എന്ന മാതിരി കാലചക്രഭ്രമണത്തിൽ കലശലായ മാറ്റം സംഭവിച്ചിട്ടുള്ള ഈ രാജ്യങ്ങളിലെ സംസ്കാരം ആപാദചൂഡം ഇന്നും ഭാരതീയമായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു എന്നുള്ള വസ്തുത ഏതു ഭാരതീയനെയാണു് പുളകിതഗാത്രനാക്കാത്തതു്?

ഇനി ഭാരതഖണ്ഡവും യൂറോപ്പും തമ്മിലുള്ള സംസ്കാരബന്ധത്തെപ്പറ്റി സ്വല്പമൊന്നു വിചിന്തനം ചെയ്യാം. സർ തോമസ്സ് ഹെർബെർട്ട് ക്രി. പി. 1634-ൽ ഇന്ത്യയെ സന്ദർശിക്കുകയും ഹിന്ദുക്കളുടെ അദ്ധ്യാത്മവിദ്യയെപ്പറ്റി ഒരു വിവരണം എഴുതുകയും ചെയ്തു. അതിൽ അവരെപ്പറ്റി (courteous in behaviour, temperate in passion, moderate in apparel, abstemious in diet, humble merciful, and so innocent as not to wound the silliest vermin) സൌജന്യനിധികളും, മിതഭോഗം, മിതമായ വസ്ത്രധാരണം, മിതാഹാരം ഇവയോടുകൂടിയവരും, വിനീതന്മാരും, കാരുണ്യശാലികളും, അത്യല്പങ്ങളായ കീടങ്ങളെപ്പോലും ഉപദ്രവിക്കാത്ത ഭൂതദയാപൂർണ്ണന്മാരുമത്രേ ഭാരതീയഹിന്ദുക്കൾ എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിലധികമായി ഒരു പ്രശംസ ഏതു രാജ്യക്കാർക്കാണ് ആശിക്കാവുന്നതു? ജോൺ മാർഷൽ എന്ന മറൊരു ആംഗ്ലേയപണ്ഡിതൻ 1761-ൽ ഭാഗവതപുരാണം തർജ്ജിമചെയ്തു. ഷാജിഹാൻ ചക്രവർത്തിയുടെ ജ്യേഷ്ഠപുത്രനായ ഡാറാഷിക്കോയുടെ സമദർശിത്വത്തേയും ശാസ്ത്രപരംഗതതയേയും പറ്റി പലരും കേട്ടിരിക്കുമല്ലോ. സുപ്രസിദ്ധ മഹാകവി ജഗന്നാഥപണ്ഡിതർ ആ രാജകുമാരന്റെ സാഹിത്യോപദേഷ്ടാവായിരുന്നു. ഡാറാ ഉപനിഷത്തുകൾ സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു ക്രി. പി. 1567-ൽ പേർഷ്യനിലേക്കു വിവർത്തനംചെയ്തു. ആ പേർഷ്യൻഗ്രന്ഥത്തെയാണ് അങ്കെറ്റിൽ ഡ്യൂ പീറൺ എന്ന ഫ്രഞ്ചുപണ്ഡിതൻ ക്രി. പി. പത്തൊമ്പതാംശതകത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ ലത്തീനിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയതു്. അതിനു മുമ്പിൽത്തന്നെ വോൾടേർ, ഡൈഡെറോ, ആബേ റെനൽ, ഈ ഫ്രഞ്ചുഗ്രന്ഥകാരന്മാർ ഹിന്ദുക്കളുടെ തത്വദർശനങ്ങളുമായി പരിചയപ്പെട്ടുകയും അവയെ പ്രശംസിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. കൽക്കട്ടയിൽ ഈസ്റ്റിൻഡ്യാകമ്പ

നിക്കാരുടെ കീഴിൽ ഒരു വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥനായിരുന്ന ഹാൽഹെഡ് ക്രി. പി. 1776-ൽ മാനവധർമ്മശാസ്ത്രം ഇംഗ്ലീഷിൽ തർജ്ജിമചെയ്തു. ക്രി. പി. 1785-ൽ വിൽകിൻസ് എന്ന പ്രസിദ്ധനായ ആംഗ്ലേയപണ്ഡിതൻ ഭഗവൽഗീതയും ആ ഭാഷയിൽ തർജ്ജിമചെയ്തു. പാശ്ചാത്യന്മാരായ സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാക്ക് ഗുരുവും മാർഗ്ഗദർശിയുമായ സർ വില്യം ജോൺസു ക്രി. പി. 1789-ൽ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം ഇംഗ്ലീഷിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി. അതിന്റെ ഒരു ജെർമ്മൻ തർജ്ജിമ 1791ൽപ്രസാധിതമായി. ആ തർജ്ജിമ വായിച്ചു ശർമ്മണ്യകവിമൂർദ്ധന്യനായ ഗേഥെ അത്ഭുതാനന്ദപരവശനായിത്തീർന്ന കഥ വിശ്വവിശ്രുതമാണല്ലോ അക്കാലത്തു ഫ്രെഡറിക് ഷ്ളീഗൽ, വില്യം ഷ്ളീഗൽ, ഈ രണ്ടു സഹോദരന്മാരും, ജെർമ്മൻസാഹിത്യപോഷകന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യന്മാരായിരുന്നതുപോലെതന്നെ സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരുമായിരുന്നു. ഫ്രെഡ്റിക്ഷ്ളീഗലാണ് ജെർമ്മൻസാഹിത്യത്തിൽ ''റോമാൻറിക് മൂവ്മെൻറ്'' എന്നു പറയപ്പെടുന്ന നവീനപ്രസ്ഥാനം ഏർപ്പെടുത്തിയതു്. അദ്ദേഹം ''ഇൻഡ്യാരാജ്യക്കാരുടെ ഭാഷയും വിജ്ഞാനവും'' എന്ന പേരിൽ ഒരു വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. വില്യം ഷ്ളീഗലായിരുന്നു ആ രാജ്യത്തിൽ ആദ്യത്തെ സംസ്കൃതാചാര്യൻ. ഭാരതീയമായ ബ്രഹ്മവിദ്യയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം പറയുന്നതു് ആ മധ്യാഹ്നഭാസ്കരന്റെ സന്നിധിയിൽ യവനരുടെ തത്വദർശനം ഒരു നിഷ്പ്രഭമായ സ്ഫുലിംഗംപോലെ തോന്നിപ്പോകുന്നു എന്നാണു്. അക്കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന മറെറാരു പണ്ഡിതവര്യനായ ഹംബോൾട്ടു് ലത്തീൻഭാഷയിൽ തർജ്ജിമചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്ന ഭഗവൽഗീത വായിച്ചപ്പോൾ ''ഈ ലോകത്തിൽ കാണപ്പെടുന്ന ഗ്രന്ഥസമൂഹത്തിൽ അതിമഹനീയവും അത്യൽകൃഷ്ടവും'' ആ ഗ്രന്ഥമാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെടുകയുണ്ടായി. ക്രി. പി. പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിൽ

ജീവിച്ചിരുന്ന പാശ്ചാത്യതത്വചിന്തകന്മാരിൽ ഒരുത്തമ സ്ഥാനത്തെ അലംകരിക്കുന്ന ഷോപ്പൻഹായറെപ്പറ്റി പലരും കേട്ടിരിക്കുമല്ലോ. അദ്ദേഹം ഉപനിഷത്തുകളെ ''ഇതു ഫലപ്രദവും ഉൽകൃഷ്ടവുമായുള്ള തത്വങ്ങളം മറൊരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണ്മാൻ പാടുള്ളതല്ല. ഇതു് എന്റെ ജീവിതകാലത്തിൽ എനിക്കു് എങ്ങനെ ആശ്വാസപ്രദമായിരുന്നുവോ അതുപോലെ എന്റെ മരണത്തിലും ആശ്വാസപ്രദമായിരിക്കും.'' എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അനവധി രാജ്യങ്ങളിലെ തത്വദർശനങ്ങളും മതങ്ങളുമായി അതിദീർഘമായ ഒരു ജീവിതകാലം മുഴുവൻ ഇടപഴകിയതിൽ തന്റെ അനുഭവവും ഷോപ്പൻഹായരുടേതു തന്നെയാണെന്നു പ്രൊഫസർ മക്കുമ്മുലർ ഒരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മാക്കുമ്മുലർ വില്യംഷ്ളിഗലിനോടു് ആദ്യമായി സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു എന്നും ഏതാനും ഉപനിഷത്തുകളും ജെർമ്മൻഭാഷയിൽ തർജ്ജിമചെയ്തു തന്റെ ഗുരുനാഥന്റെ അഭിനന്ദനത്തിനു പാത്രീഭൂതനായിത്തീർന്നുവെന്നും ഉള്ള വസ്തുതകളും ഈ അവസരത്തിൽ സ്മരണീയമാണു്. മാക്കുമ്മുലർ ബോപ്പിന്റേയും ശിഷ്യനായിരുന്നു. പ്രൊഫസർ മാക്കുഡോണെൽ മാക്കുമ്മുലരുടേയും പ്രൊഫസർ കീത്തുമാക്കുഡോണെലിന്റേയും ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഉപനിഷത്തുകളുമാകുന്നു തന്റെ ആചാര്യന്മാർ എന്നു ഷോപ്പൻഹായർ വിളിച്ചുപറയുന്നു. ഫ്രാൻസിലെ ഒരു പ്രസിദ്ധതത്വശാസ്ത്രജ്ഞനായ വിക്ടർ കസിൻ ''നമുക്കു ഭാരതീയതത്വദർശനത്തിന്റെ മുൻപിൽ മുട്ടുകുത്താതെ നിവൃത്തിയില്ല.'' എന്നു സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു. ആകെക്കുടിനോക്കുമ്പോൾ ''Light comes from the East'' ''കിഴക്കുനിന്നു പ്രകാശം വരുന്നു'' എന്നു സർ വില്യം ജോൺസ് റോയൽ ഏഷ്യാറ്റിക് സൊസൈറ്റിവകയായുള്ള ത്രൈമാസികയ്ക്കു മുദ്രാവാക്യം നിർമ്മിച്ചതു് ഏറ്റവും അർത്ഥവത്തായിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. പ്ലേറ്റോയുടെ കാലത്തിനിപ്പുറം Neo-

Platonism എന്ന അഭിനവയവനസംസ്കാരം യൂറോപ്പു ഖണ്ഡം മുഴവൻ ഒരു കാലത്തു വ്യാപിച്ചിരുന്നു. പ്ലാട്ടിനസ്സു് മുതലായ പല മഹാന്മാരും ആ തത്വദർശനശാഖയിൽ അതിവിശിഷ്ടങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങളും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സ്വിറ്റ്സർലൻഡുകാരനായ സ്വീഡെർബോഗ്ഗു് എന്ന സിദ്ധൻ ഈ മതതത്വങ്ങളെ അത്യധികം ആദരിച്ചിരുന്നു. സ്വീഡർബോഗ്ഗിനോടു പലപ്രകാരത്തിലും കടപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു കവിയാണു് ഇന്നത്തെ ആംഗ്ലേയപദ്യസാഹിത്യത്തിന്റെ പിതാവായ വില്യംബ്ലേക്കു്. കോൎറിഡ്ജു, ബ്രൌണിങ്ങു്, കാർലൈൽ, മുതലായ സാഹിത്യകേസരികളും സ്വീഡർബോർഗ്ഗിന്റെ വശവത്തികളായിരുന്നു. കോൎറിഡ്ജുമഹാകവി വേർഡ്സ്വത്തിന്റെ ഉപദേഷ്ടാവും വയസ്യനുമായിരുന്നു. കോൎറിഡ്ജിനു പല ഉപദേശങ്ങളും ഫ്രെഡ്റിക് ഷ്ളീഗലിൽനിന്നു സിദ്ധിക്കയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അതാകട്ടെ വേദാന്തഗന്ധികളായ ആശയങ്ങളും വേർഡ്സ്വത്തിന്റെ കൃതികളിൽ ധാരാളമായി കാണുന്നതുതന്നെ. നിയോപ്ലേറോണിസം ഭാരതീയതത്വദർശനവുമായി പലവിധത്തിലും സംബന്ധപ്പെട്ടതാകുന്നു. അമേരിക്കയിൽ തോറൊ, എമെഴ്സൺ, വാൾട്ട് ഹ്വിറ്റ്മാൻ മുതലായ ഗ്രന്ഥകാരപ്രമാണികളും എല്ലാം ഭാരതീയവേദാന്തത്തിനു് അടിമപ്പെട്ടവരാകുന്നു. ഹ്വിറ്റ്മാന്റെ 'Leaves of Grass' തൃണപർണ്ണങ്ങളും എന്ന കവിതവായിച്ചു തോറോ അതു് ഭഗവൽഗീതയുടേയും ഒരു അമേരിക്കൻ വർത്തമാനക്കടലാസിന്റെയും തക്രതണ്ഡുലന്യായേനയുള്ള സംയോഗമാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെട്ട കഥ ഈ അവസരത്തിൽ വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല. അതിപ്രാചീനമായ ചാസറുടെ പാർഡെനേഴ്സ്ടെയിൽ എന്നകൃതിയിലേ ഇതിവൃത്തംതന്നെ ഒരു ബൌദ്ധജാതകകഥയാണു്. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ,

''കത്യൗഷധീഃ കതി തരൂൻ കതിവാ മഹീധ്രാൻ
കത്യംബുധീൻ കതി നദീഃ കതി പുംസ ഏതാൻ
കത്യംഗനാസ്ത്വമസൃജഃ കതി നാമ ശോഭാൻ
മന്യേ തവൈഷ മഹിമാ നഹി മാതി ബുദ്ധ്യൈ.''

എന്നു വേങ്കടാദ്ധ്വരിയെപ്പോലെ ഭൂലോകത്തെനോക്കി അത്ഭുതപ്പെട്ടുന്ന ഭാരതീയർക്കു് അവയിലെല്ലാം മണിഗണങ്ങളിൽ സൂത്രംപോലെ തങ്ങളുടെ സംസ്കാരം അന്തർവ്യാപ്തമായി കണ്ടു് അഭിനന്ദിക്കാവുന്നതാണു്. കമ്പാരറീവു് റിലിജൺ, കമ്പാരറീവു് മിത്തോളോജി, കമ്പാരറീവു് ഫിലോളൊജി ഈ മൂന്നു നവീനശാസ്ത്രങ്ങളും പാശ്ചാത്യന്മാരുടെ സംസ്കൃതഭാഷാദ്ധ്യയനത്തിന്റെ ഫലമായാണു് ഭൂജാതങ്ങളായതു്. ഈയിടയ്ക്കു തദനുരോധേന കമ്പാരറീവു് ലിറെറേച്ചർ എന്നൊരു ശാസ്ത്രവും ജനിച്ചു ക്രമപ്രവൃദ്ധമാകുന്നുണ്ടു്.

സംസ്കൃതം, ലത്തീനും ഗ്രീക്കുംപോലെ ഒരു മൃതഭാഷയാണെന്നു ജല്പിക്കുന്നവർ സൂക്ഷ്മഗ്രാഹികളാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ലത്തീനും ഗ്രീക്കും പഠിക്കാതെ ആധുനികപാശ്ചാത്യസാഹിത്യങ്ങളിൽ പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിക്കുവാൻ ആർക്കും കഴിയും. ആ വിധത്തിലുള്ള ഒരു സംബന്ധമല്ല സംസ്കൃതത്തിനും ആധുനിക ഭാരതീയഭാഷകൾക്കും തമ്മിലുള്ളതു്. ഒന്നാമതായി ആ രണ്ടു ഭാഷകളിലുംകൂടി തികച്ചും പതിനായിരം ഗ്രന്ഥങ്ങൾപോലുമില്ല. ക്രി. പി. 1850 ഇടയ്ക്കു പ്രൊഫസർ മാക്സ്മൂലർ സംസ്കൃതത്തിൽ പതിനായിരം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ആ സാഹിത്യം അതിവിപുലമാണെന്നു സമ്മതിച്ചു. ആഫ്രെക്ടു് എന്ന പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതൻ ക്രി. പി. 1891-ൽ മുപ്പതിനായിരവും 1893-ൽ നാല്പതിനായിരവും സംസ്കൃതകൃതികൾ ഉള്ളതായി കണക്കാക്കി. അതിൽ പിന്നീടും അസംഖ്യം

സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങൾ പുറത്തുവന്നിട്ടുണ്ട്. ഇന്ന് എഴുപത്തയ്യായിരത്തോളം സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ടെന്നു പറയുമെന്നു തോന്നുന്നു. കാശ്മീരം, ബറോഡാ, മൈസൂർ, തിരുവിതാംകൂർ മുതലായ രാജ്യങ്ങളിൽ സംസ്കൃതഗ്രന്ഥപ്രകാശനത്തിനു പ്രത്യേകം ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എത്രയോ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കാലഗത്തിൽ അമർന്നുപോയി; എത്രയോ ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ നാമമാത്രന്മാരായിമാത്രം അവശേഷിക്കുന്നു. പാണിനിക്കു മുമ്പു പതിനഞ്ചു വൈയാകരണന്മാരുണ്ടായിരുന്നു അതുപോലെ വിപുലമായ ആചാര്യപരമ്പര ഓരോ വിദ്യാകലാശാഖയിലും കാണാം. ഓരോ ഗ്രന്ഥസൂത്രവും കാരിക, വാർത്തികം, ഭാഷ്യം, നിരുക്തം, സങ്ഗ്രഹം ഈ രീതിയിൽ ശാഖോപശാഖയായി പടർന്ന് ഒരു വടവൃക്ഷംപോലെ ഈ ഭാരതഖണ്ഡത്തിലല്ലാതെ മറെറാരു ദേശത്തിലും ശോഭിക്കുന്നില്ല. ഭാരതീയങ്ങളായ ആധുനിക ഭാഷകളെപ്പററി പറയുകയാണെങ്കിൽ അവ സംസ്കൃതത്തോടു് എത്രമാത്രം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നു പരിച്ഛേദിക്കുവാൻ പ്രയാസമുണ്ട്. ദക്ഷിണാപഥത്തിലെ ദ്രാവിഡഭാഷകളും ഒഴികെ മറ്റുള്ള ഭാരതീയഭാഷകളെല്ലാം സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചവയാണു്. ''പ്രകൃതിസ്സംസ്കൃതം; തത്ര ഭവം തദാഗതം വാ പ്രാകൃതം.'' എന്നു ഹേമചന്ദ്രൻ പ്രാകൃതപദത്തിനു് അർത്ഥനിർവചനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് എത്രയോ ശരിയാണു്. ബംഗാളി, ഹിന്ദി, മഹാരാഷ്ട്രി ഇവയാകുന്നു സാഹിത്യപഥത്തിൽ അഗ്രേസരങ്ങളായ ഭാരതീയഭാഷകൾ. ആ ഭാഷകളിലെ പദങ്ങളിൽ ഒട്ടുമുക്കാലേമുണ്ടാണിയും സംസ്കൃതം തന്നെയാണു്. തെലുങ്കു്, കന്നഡം, മലയാളം ഈ ദ്രാവിഡഭാഷകൾക്കും സംസ്കൃതത്തിന്റെ ഉത്തമർണ്ണത ഒരു് അലങ്കാരമായിതന്നെയിരിക്കുന്നു. ''സംസ്കൃതത്തിന്റെ സാമാന്യജ്ഞാനം കൂടാതെ ഒരുവനു കേരളഭാഷാപണ്ഡിതനാകുവാൻ കഴിയും'' എന്നു ചിലർ

ചിലപ്പോഴം പറയുന്നതു കേൾക്കാമെങ്കിലും അതു് അനുപപന്നമാണെന്നു ധരിക്കുവാൻ അധികം പ്രയാസമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഭാഷ്യാന്തം വ്യാകരണമോ ബാധാന്തം തർക്കമോ സംസ്കൃതത്തിൽ പഠിക്കണമെന്നല്ല എന്റെ വിവക്ഷ; ലോകവ്യൽപത്തി എന്ന പദത്തിൽ അന്തർഭവിക്കുന്ന സംസ്കൃതജ്ഞാനം മാത്രമേ എന്റെ ഉദ്ദേശപരിധിയിൽ പെടുന്നുള്ള. അതില്ലെങ്കിൽ പുനത്തിന്റെ രാമായണചമ്പുവും, ഉണ്ണായിവാര്യരുടെ നളചരിതം കഥകളിയും, വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളവും എങ്ങനെയാണു് വായിച്ചുരസിക്കുന്നതെന്നുള്ള രഹസ്യം സംസ്കൃതപരാങ്മുഖന്മാർ പറഞ്ഞുതരാത്തതോ പോകട്ടെ; മദ്ധ്യം മദ്യവും പഥ്യം പദ്യവുമാകാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടണമെങ്കിൽപോലും സംസ്കൃതത്തെ അകറിനിറുത്തുവാൻ നമുക്കു സാധിക്കുന്നതല്ല. ഹ്രസ്വദൃശികളായ ചില തമിഴർ മാത്രമാണു് അവരുടെ മൊഴി സംസ്കൃതത്തിന്റെ പിടി തീരെ വിട്ടുനില്ക്കുന്ന ഒരു സ്വതന്ത്രഭാഷയാണെന്നു് അഭിമാനിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ ആ മാതിരി ഒരു സ്വതന്ത്രഭാഷയിലുള്ള ആദ്യത്തെ സ്വതന്ത്രഗ്രന്ഥമെന്നു് അവർ പുകഴ്ത്തുന്ന തിരുക്കുറളിന്റെ ആദ്യത്തെ പാട്ടു പരിശോധിച്ചു നോക്കിയാൽ അതിൽത്തന്നെ ഒന്നിലധികം സംസ്കൃതപദങ്ങൾ ഉള്ളതായി കാണാം. ചുരുക്കിപ്പറയുകയാണെങ്കിൽ സംസ്കൃതത്തിന്റെ സഹായം തീരെ വേണ്ട എന്നു പറയത്തക്ക നിലയ്ക്കു ഭാരതീയഭാഷയും ഒരു കാലത്തും സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല; സിദ്ധിക്കുന്നതുമല്ല. സംസ്കൃതംപോലെ അമൃതവും അജരാമരവുമായ ഒരു ഭാഷ ലോകത്തിലില്ല; ഉണ്ടാകുന്നതുമല്ല.

എത്ര മഹനീയമാകുന്നു സംസ്കൃതസാഹിത്യം! എത്ര മനോഹരങ്ങളാകുന്നു അതിൽ പ്രകാശിക്കുന്ന ആദർശങ്ങൾ! പാശ്ചാത്യങ്ങളായ ആദർശങ്ങളിൽനിന്നു് അവ എത്രമാത്രം വിഭിന്നങ്ങളാണു്! വില്യം ആർച്ചർ എന്ന ആങ്ഗ്ലേയ

പണ്ഡിതൻ (wanting more wants) ആവശ്യങ്ങൾ പൂ്വാധികമായി ആവശ്യപ്പെടുക എന്നുള്ളതാണു് പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെ പ്രഥമാദർശം എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഹൈന്ദവാദർശങ്ങളെ ആദ്യന്തം അപലപിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണു തെളിയിക്കുവാൻ ഭാരതീയരുടെ പരമബന്ധുവും, സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രനും, സിദ്ധശിരോമണിയും, ശാക്ഷേയസാർവ്വഭൌമനുമായ സർ ജോൺ വുഡ്റോഫ് തന്റെ ''Is India Civilised?'' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ വേണ്ടപോലെ ഉദ്യമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഭാരതം, ഭാരതത്തിന്റെ സംസ്കാരം, ഭാരതത്തിന്റെ സംസ്കൃതം ഇവയെപ്പറ്റി യാതൊരുത്തനു് അഭിമാനം തോന്നുന്നില്ലയോ അവൻ ഭാരതീയനല്ല. പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരം എന്തെന്നു് സമീപകാലത്തിൽ നടന്ന ലോകമഹായുദ്ധം നമ്മെ പഠിപ്പിച്ചു. ''(Their civilisation is as yet scarcely more than glorified savagery)'' അവരുടെ പരിഷ്കാരം ഇപ്പോഴും അനർഹമായി പ്രശംസിക്കപ്പെടുന്ന ലുബ്ധകത്വം മാത്രമാണെന്നു വുഡ്റോഫ് സിദ്ധാന്തിച്ചിട്ടുള്ളതിന്റെ തത്വം നമുക്കു് അനുഭവിച്ചറിയാറായി. സുഖവാഞ്ഛയേയും ദുഃഖനിവൃത്തിയേയും തന്നെയാകുന്നു പാശ്ചാത്യരും പൌരസ്ത്യരും ഒന്നുപോലെ ലക്ഷീകരിക്കുന്നതു്. പാശ്ചാത്യർ ആവശ്യങ്ങളെ പൂർവാധികം ആവശ്യപ്പെടുമ്പോഴും പൌരസ്ത്യർ ''അശാന്തസ്യ കുതഃ സുഖം?'' എന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു തൃഷ്ണാക്ഷയത്തിനായി പ്രയത്നിക്കുന്നു. സംസ്കൃതഭാഷയിലെ ''തത്ത്വമസി, അഹംബ്രഹ്മാസ്മി'' മുതലായ മഹാവാക്യങ്ങളടങ്ങിയ വേദങ്ങളും, സ്കാന്ദാദിമഹാപുരാണങ്ങളും, ജ്ഞാനവാസിഷ്ഠം, ശാകുന്തളം, രഘുവംശം, ഉത്തരരാമചരിതം, മഹാഭാഷ്യം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളും പരിശോധിച്ചിൽ ''കിം കിം ന ലോകോത്തരം?'' എന്നല്ലാതെ മറെന്താണു് പറയാവുന്നതു്? സത്യവാനാരെന്നു നമ്മുടെ

ബാലന്മാരോട് ചോദിച്ചാൽ ജോജ്ജു വാഷിങ്ഗ്ടണാണെന്നു പറയും; ഹരിശ്ചന്ദ്രനാണെന്നു പറയുകയില്ല. പതിവ്രതയാരെന്നു ചോദിച്ചാൽ ഗ്രിസെൽഡയാണെന്നു പറയും; സാവിത്രിയാണെന്നു പറയുകയില്ല. ശ്രീരാമചന്ദ്രൻ തന്നെ ഒരു മാതൃകാപുരുഷനോ അല്ലയോ എന്നു പോലും ചിലർ ചോദിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഗീതോപദേശകനായ ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാൻ ജാരചോരശിഖാമണിപോലും! ശാന്തം പാപം! അങ്ങിനെയായിപ്പോയി കാലം! എന്നാൽ നമ്മുടെ പൂർവികന്മാരുടെ അവസ്ഥ ഇതിൽനിന്നു് എത്രയോ വിഭിന്നമായിരുന്നു. ദേശഭക്തിയെ ഉത്തേജനം ചെയ്യുന്നതും സത്യധർമ്മങ്ങളെ അനുശാസിക്കുന്നതുമായുള്ള എത്രയോ അനർഘമായ ഒരു സാഹിത്യമാകുന്നു ഭാരതീയസാഹിത്യം. അതിന്റെമാഹാത്മ്യം നാമറിയുന്നില്ല. "തം ദേവനിർമ്മിതം ദേശം ബ്രഹ്മാവർത്തം പ്രചക്ഷതേ;" എന്നു ബ്രഹ്മാവർത്തദേശത്തെ മനു പ്രശംസിക്കുന്നതു നോക്കുക. "ജനനീ ജന്മഭൂമിശ്ച സ്വർഗ്ഗാദപി ഗരീയസീ" എന്ന മുദ്രാവാക്യം പ്രാചീനകാലത്തിൽ ഏതു ഭാരതീയഹൃദയശിലയിലും സുവർണ്ണലിപികളിൽ മുദ്രിതമായിരുന്നു.

"സത്യമേകം പരം ബ്രഹ്മ സത്യേധർമ്മഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ
സത്യമേവാക്ഷയാ വേദാഃ സത്യേനൈവാസ്യതേ പരം."
"വിഷമാഞ്ചാഗതിം പ്രാപ്യ ദേവാൻ ഗർഹതി വൈ ഭൃശം;
ആത്മനഃ കർമ്മദോഷാണി ന വിജാനാതി പണ്ഡിതഃ."

സത്യമാകുന്നു പരബ്രഹ്മം; സത്യത്തിലാകുന്നു ധർമ്മം പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്; സത്യമാകുന്നു നാശമില്ലാത്ത വേദങ്ങൾ; പരമാത്മാവിനെ പ്രാപിക്കേണ്ടതു സത്യമാകുന്നു." "വൈഷമ്യമുള്ള ഗതിയെ പ്രാപിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യൻ ദേവന്മാരെ ആകുന്നു ഏറ്റവും നിന്ദിക്കുന്നതു്. എത്ര വിദ്വാനായാലും അവനവന്റെ കർമ്മദോഷങ്ങളെ അവന

വൻ അറിയുന്നുമില്ല.'' ഇത്യാദി സദുപദേശങ്ങൾ രാമായ
ണത്തിന്റെ ഓരോ സർഗ്ഗത്തിലും കാണാം.

''വംശലക്ഷ്മീമനുദ്ധൃത്യ സമുച്ഛേദേന വിദ്വിഷാം
നിർവ്വാണമപി മന്യേഹ–മന്തരായം ജയശ്രിയഃ.''
''ശത്രുക്കളെ നശിപ്പിച്ചു് എന്റെ വംശലക്ഷ്മിയെ ഉദ്ധ

രിക്കുന്നതിനു മുൻപായി എനിക്കു മോക്ഷംതന്നെ സിദ്ധി
ച്ചാലും അതിനെ ഞാൻ ജയശ്രീക്കു പ്രതിബന്ധമായി കരു
തും.'' എന്നു് അർജ്ജുനനെക്കൊണ്ടു താപസവേഷധാരി
യായ ദേവേന്ദ്രനോടു പറയിച്ച ഭാരവിയുടെ ആത്മാഭിമാന
ത്തെ ആരാണു് നമസ്കരിക്കാത്തതു്? ലോകത്തിലെ സകല
ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും വെച്ചു ശ്രേഷ്ഠമേതെന്നു് എന്നോടു ചോദി
ച്ചാൽ മഹാഭാരതമാണെന്നു് ഒട്ടും സംശയം കൂടാതെ ഉടനടി
ഞാൻ ഉത്തരം പറയും. അതൊന്നുമാത്രം എന്റെ കൈവശ
മുണ്ടെങ്കിൽ മറ്റു് ഏതു ഗ്രന്ഥങ്ങം നശിച്ചാലും എനിക്കു
സങ്കടമില്ല. പാണ്ഡവകൌരവന്മാരുടെ മാത്രമല്ല—ഭാരതീ
യരുടെ മാത്രമല്ല—സകലജനങ്ങളുടേയും പിതാമഹനായി
രുന്ന സാക്ഷാൽ സച്ഛന്ദമൃത്യുവും സുരലോകസരിൽകുമാ
രനും ആയ ആ നിത്യബ്രഹ്മചാരി ഭീഷ്മാചാര്യർ. ആ
മഹാത്മാവിന്റെ

''പ്രാണാനുൽസ്രഷ്ടുമിച്ഛാമി തത്രാനുജ്ഞാതുമർഹഥ;
സത്യേഷു യതിതവ്യം വഃ സത്യം ഹി പരമം ബലം;
ആനൃശംസ്യപരൈർഭാവ്യം സദൈവ നിയതാത്മഭിഃ.''

''ഞാൻ പ്രാണനെ ത്യജിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു-
അതിനു് എനിക്കു് അനുജ്ഞ നൽകുവിൻ. നിങ്ങം സത്യ
ത്തിനായി ക്ലേശിക്കണം; സത്യമാകുന്ന പരമമായ ബലം;
നിങ്ങം ഭ്രാതൃകമ്പയോടും ആത്മസംയമനത്തോടും കൂടി
ജീവിക്കണം.'' എന്ന ആ അന്ത്യസന്ദേശം ഭാരതീയരിൽ
ആർക്കുതന്നെ വിസ്മരിക്കാം?

''ചാതുർവർണ്യം മയാസൃഷ്ടം
ഗുണകർമ്മവിഭാഗശഃ''

എന്ന ഗീതാവാക്യത്തിൽനിന്നു പുരുഷസൂക്തത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്ന ജാതിവ്യത്യാസത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മതത്വം ഏതു നിർമ്മത്സരനായ ചിന്തകനും ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്.

''തമബ്രവീൽ ധർമ്മസുതോ ഗുണാസ്സത്യാദയോ യദി
ശൂദ്രേ സ ബ്രാഹ്മണോ ജ്ഞേയഃ ശൂദ്രസ്ത്വദ്രുഹിതോ ദ്വിജഃ
ജാതിർവിലക്ഷണാനാസ്തി; സമാനോ ഭവേവിഭ്രമഃ
തസ്മാന്നവൃത്താദപരം ബ്രാഹ്മണ്യമുപലക്ഷയേ.''

എന്ന നഹുഷയുധിഷ്ഠിരസംവാദത്തിൽ വ്യാസഭഗവാന്റെ ആശയം ക്ഷേമേന്ദ്രമഹാകവി സംക്ഷേപിച്ചു പ്രസ്താവിക്കുന്നതു നോക്കുക. ''സത്യാദിഗുണങ്ങളും ഏതു ശൂദ്രനിലുണ്ടായാലും അവനെ ബ്രാഹ്മണനെന്നു കരുതണം. അതില്ലാത്ത ബ്രാഹ്മണനെ ശൂദ്രനെന്നും കരുതണം. ലോകത്തിൽ നാം ഒരു ജാതിയിൽനിന്നു മറെറാരു ജാതിയെ വേർതിരിക്കുന്ന ലക്ഷണങ്ങളും കാണുന്നില്ല; സംസാരത്തിൽ എല്ലാ ജാതിയും ഒന്നുപോലെ ഭ്രമിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു വൃത്തത്തിൽനിന്നു ഭിന്നമായ ജാതി ഇല്ല.'' എന്നാകുന്നു. ഇതിന്റെ താൽപര്യം.

വിദുരഭഗവാൻ ധൃതരാഷ്ട്രർക്കു് ഉദ്യോഗപർവ്വത്തിൽ നൽകുന്ന:—

''ദിവസേനൈവതൽകുര്യാ-ദ്യേനരാത്രൌ സുഖം വസേൽ;
അഷ്ടമാസേന തൽകുര്യാ-ദ്യേനവർഷാസ്സുഖം വസേൽ:
പൂർവേ വയസി തൽകുര്യാ-ദ്യേനവൃദ്ധസ്സുഖം വസേൽ;
യാവജ്ജീവേന തൽകുര്യാ-ദ്യേന പ്രേത്യ സുഖം വസേൽ''.

യാതൊന്നിനാൽ രാത്രിയിൽ സുഖമായി വസിക്കാമോ അതിനെ പ്രതിദിനം ചെയ്യണം; യാതൊന്നിനാൽ വർഷകാലത്തിൽ സുഖമായി വസിക്കാമോ അതിനെ ബാക്കിയുള്ള എട്ടുമാസവും ചെയ്യണം; യാതൊന്നിനാൽ വാർദ്ധക്യത്തിൽ സുഖമായി വസിക്കാമോ അതിനെ അതിനു ശക്തിയുള്ള വയോദശകളിൽ ചെയ്യണം; യാതൊന്നിനാൽ മരണാനന്തരം സുഖമായി വസിക്കാമോ അതിനെ ജീവിതകാലം മുഴുവൻ ചെയ്യണം.'' എന്ന ആ മഹോപദേശവും നമ്മാൽ പ്രതിനിമിഷം അനുസന്ധേയമാകുന്നു. വേദവ്യാസനെക്കാളും ലോകോപകർത്താവായ ഒരു പുണ്യപുരുഷൻ ഇതുവരെയും ഭൂജാതനായിട്ടില്ല.

''നമോ വിദ്യാനദീപൂർണ്ണ-ശാസ്ത്രാബ്ധിസകലേന്ദവേ
പീയൂഷരസസാരായ കവിവ്യാപാരവേധസേ;!
നമസ്സത്യനിവാസായ സ്വവികാസവിലാസിനേ
വ്യാസായ ധാമ്നേ തപസാംസംസാരായാസഹാരിണേ''.

എന്നുംമറും ക്ഷേമേന്ദ്രൻ ഭാരതമഞ്ജരിയുടെ അവസാനത്തിൽ ആ മഹാത്മാവിനെ വന്ദിക്കുന്നതിൽ ഏതു ഭാരതീയനും ഭാഗഭാക്കാകേണ്ടതാണു്.

ഓരോദേശത്തിനും അതാതിനു പ്രത്യേകമായ ഓരോ സംസ്കാരമുണ്ടു്. അതിനു കാലാനുസൃതമായ പരിഷ്കാരം ഉണ്ടാകണം. ഭാരതീയസംസ്കാരത്തിനു് ആ വിധത്തിലുള്ള പരിഷ്കാരം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതു ത്യാജ്യഗ്രാഹ്യവിവേചനപടുക്കളായ ഇന്നത്തെ ഭാരതീയരുടെ പ്രഥമകർത്തവ്യകർമ്മവും തന്നെ. എന്നാൽ അങ്ങനെയൊരു സംസ്കാരമില്ലെന്നു് ആരും ധരിച്ചുപോകരുതു്; ഉണ്ടോ എന്നു് ആരും ശങ്കിച്ചുപോകയുമരുതു്-ഭാരതീയസംസ്കാരമൊന്നുണ്ടു്; ആ സംസ്കാരസൂര്യന്റെ കിരണകന്ദളങ്ങളും ലോകമെങ്ങും പ്രസരിക്കുന്നുണ്ടു്. ഏതെല്ലാംതരത്തിലുള്ള വൈകല്യങ്ങളും അതിനുള്ള

തായി സമ്മതിച്ചാലും പിന്നെയും അതിന്റെ മാഹാത്മ്യം അന്യാദൃശമായിത്തന്നെ പരിലസിക്കുന്നു. ധർമ്മമോക്ഷങ്ങളും നമുക്കു സാധിക്കുവാൻ ആ സംസ്കാരം മതിയാകും. അർത്ഥകാമങ്ങളും സാധിക്കുവാൻ പുരാതനകാലങ്ങളിൽ അതു പര്യാപ്തമായിരുന്നു; ഇന്നു പോരാ. പാശ്ചാത്യന്മാരിൽ നിന്നു് അർത്ഥകാമപ്രാപ്തിക്കുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളും നമുക്കു ഗ്രഹിക്കണം. ധർമ്മവർജ്ജിതങ്ങളായ അർത്ഥകാമങ്ങളും നമുക്കു വേണ്ടാ; അപ്രതിഹതമായ ലോകവിക്രയവുമായുള്ള ധർമ്മവും നമുക്കു വേണ്ടാ. മോക്ഷാവാപ്തിക്കുള്ള ഉപായങ്ങളും മാത്രമാകുന്നു ധർമ്മാർത്ഥകാമങ്ങളും. പാശ്ചാത്യർ മ്ലേച്ഛന്മാരല്ല; അവരും നമ്മെപ്പോലെ ആര്യന്മാർ തന്നെയാണു്.

''മ്ലേച്ഛാ ഹി യവനാസ്തേഷു
സമ്യക്ശാസ്ത്രമിദം സ്ഥിതം;
ഋഷിവൽ തേപി പൂജ്യന്തേ.''

''യവനന്മാർ മ്ലേച്ഛന്മാർതന്നെ; പക്ഷേ അവർ ഈ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രം വഴിപോലെ ധരിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ അവരും ഋഷികളെപ്പോലെ പൂജ്യന്മാരാകുന്നു.'' എന്നു വരാഹമിഹിരൻ പ്രസ്താവിട്ടുള്ളതു മറക്കരുതു്. മ്ലേച്ഛന്മാരെന്നു വരാഹമിഹിരൻ യവനന്മാരെപ്പറ്റിപ്പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് അബദ്ധമാണു്; എങ്കിലും വിദ്യാശാലികളെ മഹർഷിമാരെപ്പോലെ പൂജിക്കേണ്ടതാണെന്നു നാം ഇതിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കുന്നു. അർത്ഥകാമമാർഗ്ഗങ്ങളെ പാശ്ചാത്യരിൽനിന്നു പഠിച്ചു് അതിനു പകരമായി ധർമ്മമോക്ഷമാർഗ്ഗങ്ങളെ അവർക്കു പഠിപ്പിക്കാം. ഇതാകുന്നു ഭാരതീയരുടെ സ്വധർമ്മം; ഇതാകുന്നു അവരാൽ സർവോപരി അനുഷ്ഠേയമായിട്ടുള്ള സൽകർമ്മം. ലോകത്തിലെ പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും മനുഷ്യനെ മനുഷ്യൻ പച്ചയായി തിന്നുന്നില്ലായിരിക്കാം. ഇതു് സ്ഥൂലദേഹത്തെ മാത്രം പരാമർശിക്കുന്ന ഒരു തത്വമാകുന്നു.

എന്നാൽ സാമൂദായികമായും, രാഷ്ട്രീയമായും, ഭൌതികമായും, മനുഷ്യൻ മനുഷ്യനെ ഇന്നും ഖാദിക്കുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. അതിലും സങ്കടപ്പെടുവാനില്ല. ആത്മീയമായ—അതായതു് സംസ്കാരസംബന്ധമായ—പരകീയഗ്രാസത്തിനു നാം അധീനരാകാതെ നമ്മെ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളാമെങ്കിൽ നമ്മുടെ സ്വാതന്ത്ര്യമന്ദാരത്തിനു് ഒരു കാലത്തും മൂലതോഹാനിയുണ്ടാകുന്നതല്ല.

''മണി പോയാലതുമുണ്ടാക്കീടാം;
തുണി പോയാലതുമുണ്ടാക്കീടാം.
പ്രാണൻ പോയാലുണ്ണികളേ! പുന-
രുണ്ടാകയില്ലെന്നമ്മ പറഞ്ഞു.''

എന്നു കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ പാടീട്ടുള്ളതു മനസ്സിലിരിക്കണം. സംസ്കാരമാകുന്നു ഒരു ജനവിഭാഗത്തിന്റെ പ്രാണൻ. ഭാരതീയസംസ്കാരം നാമാവശേഷമാകാതെ കാത്തുരക്ഷിക്കേണ്ട ചുമതല ആധുനികഭാരതീയരായ നമുക്കുണ്ടു്. (When India becomes English, she dies.) ഇൻഡ്യ ഇംഗ്ലീഷാകുമ്പോൾ അതേ അവൾ മരിക്കുന്നതു് എന്നു വിവേകാനന്ദസ്വാമികൾ ദീർഘദൃഷ്ടിയോടുകൂടി പ്രവചിച്ചിട്ടുള്ളതിന്റെ സൂക്ഷ്മാർത്ഥം ആലോചിക്കുവിൻ. ഇൻഡ്യ ഇന്നും സംസ്കാരത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷായിട്ടില്ല. കുറേക്കാലംകൂടി ഇങ്ങനെതന്നെ കഴിയുകയാണെങ്കിൽ ആകുകതന്നെ ചെയ്യും. ഹെല്ലെനിസം എന്ന യവനസംസ്കാരം നശിച്ചതു അതിന്റെ സാംസിദ്ധികമായ ദോഷത്താലല്ല. എത്ര സുന്ദരമായ ഒരു സംസ്കാരമായിരുന്നു അതു്? യവനദേശവാസികളുടെ ഔദാസീന്യം ഒന്നിനാൽമാത്രം അതു നശിച്ചു. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു ഭാവി അതിനേക്കാൾ സുന്ദരമായ ഭാരതീയ സംസ്കാരത്തിനു സംഭവിക്കരുതു്. വാസ്കോ ഡ ഗാമാ കോഴിക്കോട്ട വന്നുചേർന്നപ്പോൾ സാമൂതിരിമഹാരാ

ജാവു കല്പിച്ചയച്ച സന്ദേശം, ''അല്ലയോ വിദേശികളേ! നിങ്ങൾക്കു സ്വാഗതം! ഞങ്ങളുടെ കരുമുളകും, ഏലവും, കുരുവാപ്പട്ടയും, രത്നങ്ങളും നിങ്ങൾ വിലയ്ക്കുവാങ്ങിക്കൊള്ളുവിൻ. നിങ്ങളുടെ സ്വർണ്ണം, വെള്ളി, വീരവാളിപ്പട്ട് ഇവ പകരമായിത്തരുവിൻ.'' എന്നായിരുന്നു. അതുപോലെയുള്ള ഒരു സംസ്കാരവിനിമയമാകുന്നു ഇപ്പോൾ പൌരസ്ത്യർക്കും പാശ്ചാത്യർക്കും തമ്മിൽ ആവശ്യകമായിട്ടുള്ളതു്. പാശ്ചാത്യസംസ്കാരത്തിനു് പൌരസ്ത്യസംസ്കാരം ആമിഷീഭവിച്ചാൽ അതു് ആപത്താണു്. ഈ തത്വം സാങ്ഗോപാങ്ഗമായും സരഹസ്യമായും ധരിക്കണമെങ്കിൽ സംസ്കൃതഭാഷതന്നെ പഠിക്കണം. പഠിക്കുവിൻ! വേണ്ടവിധത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുവിൻ! ഉത്തിഷ്ഠത! ജാഗ്രത! പ്രാപ്യ വാരാന്നിബോധത!

കർഷകവൃത്തി

ഭാരതവഷ്ത്തിന്റെ സുസ്ഥിതി ആദിമകാലങ്ങളിലെന്നപോലെ ഇന്നും കർഷകവൃത്തിയെത്തന്നെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രാചീനഭാരതീയർ പശുപാലനത്തിനും കൃഷിക്കും സൌകര്യമുള്ള നദീമാതൃകങ്ങളായ ഗ്രാമഭൂമികളെ അധിവാസത്തിനായി തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ധനധാന്യസമൃദ്ധിക്കായി പ്രകൃതിദേവതകളെ ആരാധിക്കുകയും സർവതോമുഖമായ ഐശ്വര്യത്തെ ലക്ഷീകരിച്ചു പ്രയത്നിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. വേദങ്ങളും ഐഹികമായ അഭ്യുദയത്തിനും ആമുഷ്മികമായ നിശ്രേയസത്തിനും ഒന്നുപോലെ പ്രാമാണ്യം നൽകിക്കാണുന്നു. കൃഷിയാൽ ജീവിച്ചുവന്ന ഒരു സമുദായം ഗോവിനെ കാമധേനുവായി സങ്കല്പിച്ചു് അതിനെ പൂജിക്കുവാൻ ഒരുമ്പെട്ടതു് അസ്വാഭാവികമല്ലല്ലോ. ക്ഷീരത്തെക്കാളും ശ്രേഷ്ഠമായ ഒരാഹാരമോ ഗോമയത്തെക്കാളും സാധീയസ്സായ ഒരു ദോഹദമോ ഇന്നും ലോകത്തിലില്ലെന്നുള്ളതു സർവസമ്മതമാകുന്നു.

നമ്മുടെ പൂർവികന്മാർ ധനസമ്പാദനത്തെ പുച്ഛിച്ചിരുന്നു എന്നു പറയുന്നതു പരമാർത്ഥമല്ല. അന്നം പ്രാണനാകുന്നു എന്നു ശ്രുതി ഘോഷിക്കുന്നു. ആദ്യമായ ധർമ്മസാധനമാകയാൽ ശരീരം സർവാത്മനാ രക്ഷ്യമാണെന്നും ആ രക്ഷയ്ക്കു് അർത്ഥം ആവശ്യകമാകയാൽ അതുതന്നെയാകുന്നു ചതുർവർഗ്ഗസൌധത്തിന്റെ അസ്ഥിവാരമെന്നുമുള്ളതിനെപ്പറ്റി പ്രാക്തനാചാര്യന്മാക്കു വിസംവാദമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

സശ്ലാഘ്യസ്സഗുണീ ധന്യഃ
സകുലീനസ്സബുദ്ധിമാൻ
സശൂരസ്സച വിക്രാന്തോ
യസ്ത്വം ലക്ഷ്മി! നിരീക്ഷസേ''

എന്നു വിഷ്ണുപുരാണത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. ധർമ്മം' വിദ്യ ഇവപോലെ അർത്ഥവും കണംകണമായി സഞ്ചയിക്കേണ്ടതാണെന്നും ഒരു കാലത്തു പരമാണുവായിരുന്നതാണു് ഇപ്പോഴും മഹാമേരുവായി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും നീതിശാസ്ത്രകാന്മാർ ഉപദേശിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ ത്രിവർഗ്ഗങ്ങളാകുന്ന ധർമ്മാർത്ഥകാമങ്ങളെ ഒന്നുപോലെ സേവിക്കേണ്ടതാണെന്നും; നിസ്സുഖനായി ജീവിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നും, എന്നാൽ ധർമ്മാർത്ഥങ്ങൾക്കു വിരോധം കൂടാതെ കാമത്തെ ആരാധിക്കണമെന്നും, അർത്ഥകാമങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചു ധർമ്മത്തെ മാത്രം ഉപാസിക്കുന്നവൻ പകുതിയായ ക്ഷേത്രത്തെ പരിത്യജിച്ചു് ഊഷരഭൂമിയിൽ കൃഷിചെയ്യുന്നവനാണെന്നും സോമദേവൻ ഉപന്യസിക്കുന്നു. ധർമ്മവർജ്ജിതങ്ങളായ അർത്ഥകാമങ്ങളെ പരിത്യജിക്കണമെന്നു് അനുശാസിക്കുന്ന മനുവും ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ അശ്രുഭേദക്വും ലോകവിക്രുഷ്ടവുമായ ധർമ്മത്തെ വെച്ചുപുലർത്തരുതു് എന്നു ഗുണദോഷിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ധർമ്മാർത്ഥകാമങ്ങളെ മൂന്നു സേവാമൂർത്തികളായി പരിഗണിക്കാം. അവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിനെ അനന്യചിന്തയോടും അത്യാസക്തിയോടുംകൂടി ഭജിച്ചാൽ മറ്റു രണ്ടും കോപിക്കും. ദേഹിക്കു അധിവസിക്കേണ്ട ലോകങ്ങളും ഐഹികവും ആമുത്രികവും ഇങ്ങനെ രണ്ടുണ്ടു്. ആമുത്രികസുഖത്തിനു് ഹാനിതട്ടാത്ത വിധത്തിൽ ഐഹികസുഖം അനുഭവിക്കുന്നവനാകുന്നു സുഖി. ധർമ്മാർത്ഥകാമങ്ങൾക്കു പരസ്പരവിരോധം സംഭവിക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ ''പൂർവഃപൂർവോബലീയാൻ''അതായതു ധർമ്മത്തെ പുരസ്കരിച്ചു് അർത്ഥത്തെയും അർത്ഥത്തെ പുരസ്കരിച്ചു കാമത്തെയും തിരസ്കരിക്കണമെന്നുള്ള

ആപ്തവാക്യം കൂടി ഈ അവസരത്തിൽ സ്മരണീയമാണ്. തേന്മാവു നട്ടന്നതു പ്രധാനമായി ഫലത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നും തണലും ഗന്ധവും അതോടുകൂടി ആനുഷംഗികമായി ലഭിക്കാവുന്നതാണെന്നും അതുപോലെ മനുഷ്യൻ ധർമ്മനിരതനായി ജീവിക്കണമെന്നും അർത്ഥകാമങ്ങളും തദ്വാരാ സിദ്ധിക്കുമെന്നും ആപസ്തംബാദിസ്മൃതികാരന്മാർ പറയുന്നതിൽ ഇതിലധികമായി ഫലിതാർത്ഥമില്ല. അലബ്ധലാഭം, ലബ്ധരക്ഷ, രക്ഷിതവൃദ്ധി ഈ മൂന്നു പദ്ധതികളിൽ അത്യാപാസ്തി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ആരംഭിക്കാത്തതു് ആരംഭിക്കുക; ആരംഭിച്ചതു് അനുഷ്ഠിക്കുക. അനുഷ്ഠിച്ചു് ആഫലോദയമാക്കുക, ഇവയെല്ലാം സാധ്യങ്ങളുടെ സിദ്ധിക്കും ആവശ്യകമാണല്ലോ. ഇവയിൽ ഒന്നിനെക്കാളും മറെറാന്നിനു് ഉയർച്ചയോ താഴ്ച്ചയോ ഉള്ളതായി കരുതാവുന്നതല്ല.

അർത്ഥസംഗ്രഹത്തിന്റെ ആശാസ്യതയെ സമർത്ഥിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ആചാര്യന്മാർ താദാത്വികന്മാർ (അന്നത്തെ സമ്പാദിച്ചു് അന്നത്തു് ഉപജീവിക്കുന്നവർ) മൂലഹരന്മാർ(സമ്പാദിച്ച സ്വത്തുമുഴുവൻദീപാളികളിക്കുന്നവർ) കദര്യന്മാർ(അരുത്തകൈക്കു് ഉപ്പുതേയ്ക്കാതെ പണം ശേഖരിക്കുന്നവർ) ഈ മൂന്നു കൂട്ടരേയും ഒന്നുപോലെ അവഹേളനം ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. താദാത്വികന്മാർ ഒരിക്കലല്ലെങ്കിൽ മറെറാരിക്കൽ യാചകവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടിവരുന്നു.

''ദ്വേ ഏവ ലോക ശ്രുചിമപ്രമത്തം
ബലാദകാര്യേ വിനിയോജയേതേ;
നീചാവമാനപ്രഭവോ ഹി മന്യുഃ,
ക്ഷുധാവസന്നഞ്ച ഗൃഹേ കളത്രം.''

അതായതു് ''ഒരുവൻ എത്രമാത്രം വിശുദ്ധനായും പ്രമാദമില്ലാത്തവനായും ജീവിച്ചാലും രണ്ടു് അവസ്ഥകളും അവനെ അപഥത്തിൽ ചരിപ്പിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്ത

ങ്ങളായിത്തീരുന്നു; അവയിൽ ഒന്നു നീചനായ അന്യൻ അവമാനിച്ചാൽ അതിങ്കൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന കോപവും മറൊന്നു് ഗൃഹത്തിൽ ക്ഷുത്തുകൊണ്ടു വലയുന്ന ഭാര്യയുമാകുന്നു.'' എന്നുള്ള ലോകരഹസ്യം മനുഷ്യൻ മറക്കരുതു്– അതുപോലെ തന്നെ ആരാമത്തിൽചെന്നാൽ മാലാകാരനെപ്പോലെ വിരിഞ്ഞ വിരിഞ്ഞ പൂവിറുത്തുകൊംകയല്ലാതെ ''ദാരുമൂലാത്ഥിയാകുമംഗാരകാരകന്റെ കാരിയം കാട്ടീടരുതു്'' എന്നുള്ളതു് അനുക്തസിദ്ധമാകുന്നു. പിശുക്കന്റെ സ്ഥിതിയെപ്പറ്റി വേദവ്യാസൻ,

''അദാതാ പുരുഷസ്ത്യാഗീ
ധനം സന്ത്യജ്യ ഗച്ഛതി;
ദാതാരം കൃപണം മന്യേ
മൃതോപ്യർത്ഥം ന മുഞ്ചതി.''

എന്ന പദ്യത്തിൽ ഭങ്ഗിയായി അപഹസിക്കുന്നുണ്ടു്. ആക്കും ഒന്നും കൊടുക്കാതെ മരിക്കുന്ന പുരുഷൻ തന്നെയാകുന്നു ത്യാഗി; എന്തെന്നാൽ അവൻ താൻ നേടിവെച്ച ധനം മുഴുവൻ ഇവിടെത്തന്നെ കളഞ്ഞുംവെച്ചു പരലോകത്തേക്കു പോകുന്നു. നേരേ മറിച്ചു ദാതാവിനെയാകുന്നു കൃപണനെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടതു്; എന്തെന്നാൽ അവൻ താൻ നേടിവച്ച ധനം മുഴുവൻ മരിച്ചാലും വിട്ടുപിരിയാതെ ഇവിടെനിന്നു പരലോകത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നു. ഈ മൂന്നു ദോഷങ്ങൾക്കും വശം വദനാകാതെ,

''അകൃത്വാ പരസന്താപ
മഗത്വാ ഖലനമ്രതാം
അക്ലേശയിത്വാ ചാത്മാനം
യൽ സ്വല്പമപി തൽ ബഹു.''

അന്യനു സന്താപമുണ്ടാക്കാതെയും ദുഷ്ടനുമുൻപാകെ തലകുനിക്കാതെയും ആത്മാവിനെ അന്യായമായി ക്ലേശി

പ്പിക്കാതെയും നേടുന്ന ധനം സ്വല്പമായാലും വലുതായി കരുതണമെന്നുള്ള ന്യായത്തെ മുൻനിറുത്തി ഏവൻ ലോക യാത്രചെയ്യുന്നുവൊ അവനത്രേ ദ്വിതീയപുരുഷാർത്ഥ ത്തിന്റെ മർമ്മവേദി.

ധർമ്മാവിരോധേന മാത്രമേ അർത്ഥസഞ്ചയം പാടുള്ള എന്നു വരുമ്പോഴും തദ്വിരോധേന അതിയായ ധനസ മ്പാദം അനാശാസ്യമായി തീരുന്നു. ശൌര്യമദം ഭൃജത്തെ നോക്കുക; രൂപമദം ദർപ്പത്തെ നോക്കുക; കാമമദം സ്ത്രീയെ നോക്കുക; മേലുകീഴോ മുൻപിന്നോ നോക്കാതെ നില്ക്കുന്നതു ജാത്യന്ധമായ ഐശ്വര്യമദം മാത്രമാകുന്നു എന്നു കവികളും ഉപന്യസിക്കാറുണ്ട്. ഐശ്വര്യമാകുന്ന തിമിരം നീങ്ങി കണ്ണിനു പിന്നെയും കാഴ്ചവേണമെങ്കിൽ കാലം അതിൽ ദാരിദ്ര്യഗ്രഹികകൊണ്ടു് അഞ്ജനമെഴുതണമെന്നും പറയാ റുണ്ടു്. അതിഹർഷം അരുതു്. ധനം മനുഷ്യനെ ഹൃഷ്ട നാക്കുന്നു. ഹൃഷ്ടനായാൽ ദൃപ്തനായി; ദർപ്പം വന്നാൽ പുനശ്ച നരകവുമായി എന്നു് ആപസ്തംബൻ ഐശ്വര്യമദത്തിന്റെ ദോഷപരമ്പരയെ പ്രപഞ്ചനം ചെയ്യുന്നു. ''ത്യാഗായ സംഭൃ താർത്ഥാനാം'' എന്ന കാളിദാസവാക്യത്തിൽ ഒരു വലിയ സദുപദേശം അന്തർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പാത്രത്തിലുള്ള ദാന ത്തിന്റെ വൈഭവത്തേയും പല മാതിരിയിലുള്ള യാഗ ങ്ങളുടെ മാഹാത്മ്യത്തേയും പറഞ്ഞു പ്രാചീനാചാര്യന്മാർ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു രാഗരോഗോൽപടകമായ ധനമേദസ്സിനെ ഭാരതീയർ കാലാനുരൂപമായി ആത്മഹിതത്തേയും അന്യ ഹിതത്തേയും മുൻനിറുത്തി ഛേദിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാ കുന്നു. അവർക്കു പർവതപ്രമാണമായ സമ്പന്നതയും ഗർഹാർ ഹപ്രമാണമായ ദരിദ്രതയും ഒന്നുപോലെ ഉദ്വേഗജനകമായി രുന്നു. ഭാരതീയ സമുദായത്തെ സമ്പദ്വിഷയത്തിൽ ഒരുസമ തലമായി കാണണമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ അഭിനി വേശം. തന്നിമിത്തം സമ്പത്തിന്റെ അധിഷ്ഠാനദേവത

യുടെ പിതാവായ സമുദ്രം ഒരു കാലത്തു് അവക്കു് ഏറ്റവും സഞ്ചാരയോഗ്യമായിരുന്ന എങ്കിലും അനന്തരകാലങ്ങളിൽ ആ സഞ്ചാരം അധർമ്മമായി തോന്നി. ബോധായനൻ സമുദ്രയാനം ഔത്തരാഹന്മാരുടെ ദേശധർമ്മങ്ങളിൽ ഒന്നെന്നു വിധിക്കുകയും ദാക്ഷിണാത്യന്മാരെ അതിൽനിന്നു വിരമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ''സത്യം വദ'' എന്ന വേദാനുശാസനത്തിനു് ഉപപ്പെട്ട നടക്കേണ്ടിവരികയാൽ അനൃതംകൊണ്ടു കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ട വാണിജ്യത്തിലും അവക്കു വലിയ ആസക്തി തോന്നിയില്ല. ''കുഹനാസൂക്തിമയിം കുസീദവൃത്തിം'' എന്നു പണക്കച്ചവടത്തെ അവർ ബലമായി അധിക്ഷേപിക്കുന്നുണ്ടു്. സമുദായത്തിൽ ഉച്ചനീചഭാവങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രയോജകീഭവിക്കുന്ന ബൃഹദ്വ്യവസായങ്ങളും അവരെ ആകർഷിച്ചില്ല. ''മഹായന്ത്രപ്രവർത്തന''ത്തെ മനു നിഷിദ്ധകോടിയിൽ തള്ളിയിരിക്കുന്നതു ഗാർഹിക വ്യവസായങ്ങൾക്കു ഹസ്താവലംബം നൽകി തദ്ദ്വാരാ ഭാരതീയരുടെ ആകമാനമുള്ള കുടുംബക്ഷേമയോഗത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനല്ല എന്നു് ആർക്കു ഖണ്ഡിച്ചു പറവാൻ സാധിക്കും? പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ വ്യവസായവിപ്ലവം നിമിത്തം സംഭവിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥിതിഗതികളുടെ ഭയങ്കരമായ പരിണാമം ആ വ്യവസായങ്ങളെ ആ രീതിയിൽ തന്നെ നമ്മുടെ ഇടയിൽ ഇറക്കുമതി ചെയ്താൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന അനിഷ്ടഫലങ്ങളുടെ ഒരു സാധനപാഠമാകുന്നു.

ഈ പ്രസ്താവനയിൽനിന്നു കൃഷിയും ഗാർഹികവ്യവസായവും മാത്രമാകുന്നു ഒരു രാജ്യത്തിലെ സർവജനീനമായ സമ്പല്പ്രാഭത്തിനു നിദാനീഭവിക്കുന്നതെന്നു വിശദമാകുന്നു. കൃഷി നിരുപദ്രവമായ ഒരു വ്യവസായമാകുന്നു. ധർമ്മത്തിനു കീഴ്പ്പെട്ടു് അർത്ഥാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനു് അതുപോലെ സുകരമായ മാർഗ്ഗം മറൊന്നുമില്ല. വാണിജ്യാദികർമ്മങ്ങൾക്കു ഫലാപ്തിയിലുള്ള അനിശ്ചിതത്വം നിമിത്തം

ഒരു ദൃതത്തിന്റെ ചരായയുണ്ട്. നല്ല മൂലധനമില്ലാതെ വലിയ കച്ചവടമോ കൈത്തൊഴിലോ ചെയ്വാൻ ആക്കും സാധിക്കുന്നതല്ലല്ലോ. താപ്പാനയെക്കൊണ്ട് ആനക്കുഴിയിൽനിന്നു് ആനയെക്കേറുന്നതുപോലെയാകുന്നു കൈയിലുള്ള മൂലധനംകൊണ്ട് ദൂരസ്ഥിതമായ അത്ഥത്തെ സമാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതു്. എന്നാൽ കൃഷിക്കു് അത്രമാത്രം മൂലധനം ആവശ്യമില്ല. ''ധനമസ്തീതി വാണിജ്യം, കിഞ്ചിദസ്തീതി കർഷണം, സേവാം ന കിഞ്ചിദസ്തീതി.'' എന്നു പറയാറുണ്ടു്. സ്വല്പം വല്ലതും കൈവശമുണ്ടെങ്കിൽ കൃഷി തുടങ്ങാം: ഇന്നു പ്രഭൃതമായ ദാരിദ്ര്യത്തിനും ഭയങ്കരമായ പരസ്പരവിദ്വേഷത്തിനും ഒന്നുപോലെ ദൃഷ്ടേരു കേട്ടിരിക്കുന്നതു ഭാരതീയരാണു്. അന്യോന്യവിശ്വാസമില്ലാത്ത ഒരു സമുദായത്തിനു് ഒരുവിധം ജീവനോപായമായി നിലനിൽക്കുവാൻ കൃഷിക്കു മാത്രമെ സാധിക്കുകയുള്ള. ഈ വൃത്തിയിൽ പരസ്പരപ്രത്യയം ശ്രുദ്ധമൂലമായതിനുമേൽ വേണം അതു് ഇതരവൃത്തികളിൽ സംക്രമിക്കുവാൻ. അതിനാൽ നമുക്കു മാതൃഭൂമിയുടെ പാദശുശ്രൂഷയല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ലാത്ത മഹനീയമായ ഈ കർഷകധർമ്മം സർവഥാ അനുഷ്ഠേയമാണെന്നുള്ളതിനെപ്പററി പക്ഷാന്തരമുണ്ടാകാൻ മാർഗ്ഗമില്ല.

പ്രജകളുടെ സുഖം തന്നെയാകുന്നു രാജാവിന്റെ സുഖം.

''പ്രജാസുഖേ സുഖം രാജ്ഞാം;
പ്രജാനാഞ്ച ഹിതേ ഹിതം;
നാത്മപ്രിയം ഹിതം രാജ്ഞഃ;
പ്രജാനാന്തു പ്രിയം ഹിതം''

എന്നു കൌടലീയം ഘോഷിക്കുന്നു. വൃക്ഷച്ഛേദംകൊണ്ടുള്ള ഫലോപഭോഗം ഒരിക്കൽ മാത്രമാകുന്നു. പ്രജാവിഭവമാകുന്നു രാജാവിന്റെ ഭണ്ഡാരാന്തരമെന്നു സോമദേവൻ പ്രസ്താ

വിക്കുന്നു. രാജാവിനു പ്രജകളും പ്രജകൾക്കു രാജാവും ഒന്നുപോലെ രക്ഷയാകുന്നു. ആശ്രമവാസപർവത്തിൽ ഹസ്തിനാപുരം വിട്ടുപിരിയുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ ധൃതരാഷ്ട്രചക്രവർത്തി ധർമ്മപുത്രരേയും പ്രജാസഞ്ചയത്തേയും തന്റെ മുൻപാകെ വരുത്തി പ്രജകളോടു ഇങ്ങനെയാണു് പറയുന്നതു്.

''അവശ്യമേവ വക്തവ്യ-
മിതികൃത്വാ ബ്രവീമി വഃ;
ഏഷ ന്യാസോ മയാദത്തഃ
സർവേഷാം വോ യുധിഷ്ഠിരഃ:
ഭവന്തോസ്യ ച വീരസ്യ
ന്യാസഭൂതാഃ കൃതാ മയാ.''

''നിങ്ങളോടു് ഒരു കാര്യം പറഞ്ഞേ പോകാവൂ എന്നു വിചാരിച്ചു പറയുകയാണു്. നിങ്ങളെല്ലാവരുടേയും കൈയിൽ ഞാൻ ഈ യുധിഷ്ഠിരനെ ഒരു ന്യാസമായി (പണയം പോലെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളേണ്ട ഒരു വസ്തുവായി) ഏല്പിക്കുന്നു. നിങ്ങളേയും വീരനായ ഇവന്റെ കൈയിൽ ഞാൻ ഒരു ന്യാസമായി നിക്ഷേപിക്കുന്നു.'' ഈ ശ്ലോകത്തിൽ വേദവ്യാസൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന രാജപ്രകൃതിധർമ്മം എത്ര മഹനീയമാണെന്നു അനുസന്ധാനം ചെയ്യുംതോറും അധികമധികമായി ബോധപ്പെടും. ഭാരതവർഷത്തിൽ കർഷകന്മാരുടെ അഭ്യുദയത്തിൽ രാജാക്കന്മാർ എപ്പോഴും ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരുന്നു.

''ന ത്വയാ പീഡ്യതേ രാഷ്ട്രം?
കച്ചിത്തുഷ്ടാഃ കൃഷീവലാഃ?
കച്ചിദ്രാഷ്ട്രേ തടാഗാനി
പൂർണാനിച ബൃഹന്തിച

ഭോഗശോ വിനിവിഷ്ടാനി?
ന കൃഷിർദ്ദേവമാതൃകാ?

കച്ചിന്നബീജം ഭക്തഞ്ച
കർഷകസ്യാവസീദതി?''

(''ചെയ്‌വീലല്ലോ രാജപീഡ?
കൃഷിക്കാർ തൃഷ്ണരല്ലയോ?
രാഷ്ട്രത്തിങ്കൽ ജലംകൂട്ടം
വൻതടാകങ്ങളല്ലയോ?

ഇടക്കിടയ്ക്കു മഴകൊ-
ണ്ടല്ലല്ലോ കൃഷിവർദ്ധന?
വിത്തും നെല്ലും കൃഷിക്കാക്ക്
പാഴാകുന്നില്ലയല്ലയോ?')

(കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ തർജ്ജിമ)

എന്നു നാരദൻ യൌവരാജ്യാധിഷ്ഠിതനായ യുധിഷ്ഠിര നോട് രാജസൂയയാഗത്തിനു മുൻപായി ചോദിക്കുന്നതു നോക്കുക കർഷകന്മാരുടെ ക്ഷേമസ്ഥൈര്യവീര്യവിജയങ്ങളെ ലക്ഷീകരിച്ച് ഒരു ഭരണകൂടത്തിനു് എന്തു ചെയ്യുവാൻ കഴിയുമോ അതുതന്നെയാകുന്നു നയനാനന്ദദമായ കാഴ്ച; ''കച്ചിത്തൃഷ്ടാഃ കൃഷീവലാഃ?'' എന്ന ചോദ്യത്തിനു് അനുകൂലമായ ഉത്തരം കേൾക്കുന്നതാകുന്നു കണ്ണാമൂതമായ സംഗീതം.

ഭാരതവർഷത്തിൽ കർഷകവൃത്തി പല കാരണങ്ങളെക്കൊണ്ടും പരിതാപകരമായ ഒരു പതനത്തിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു ഇന്നത്തെ കൃഷിക്കാക്ക് പഴയ സമ്പ്രദായങ്ങളിലുള്ള വിശ്വാസം പമ്പ കടന്നിരിക്കുന്നു; പുതിയ സമ്പ്രദായങ്ങളിലുള്ള വിശ്വാസം പുലർവേള കണ്ടിട്ടുമില്ല. വിദേശങ്ങളിൽ നിന്നാകുന്ന ഒരു വിദ്യ വന്നു ചേർന്നിട്ടുള്ളതെന്ന കാരണത്താൽ മാത്രം അതിനെ ആരും പരിത്യജിക്കണമെന്നില്ല. ''സ്ത്രീരത്നം ദുഷ്കുലാദപി'' എന്നാകുന്നു

ഈ വിഷയത്തിൽ ഒരു പ്രാചീനന്യായമുള്ളതു്. കൃഷിയേപ്പറ്റിതന്നെ,

''അമേദ്ധ്യേഷു ച യേ വൃക്ഷാ-
ഉപ്താഃ പുഷ്പഫലോപഗാഃ;
തേഷാമപി ന ദുഷ്യന്തി
പുഷ്പാണി ച ഫലാനി ച.''

അതായതു് ''അമേദ്ധ്യത്തിൽ നട്ടുണ്ടായ വൃക്ഷങ്ങളുടെ പുഷ്പഫലങ്ങളും പരിശുദ്ധങ്ങളാണു്'' എന്ന അർത്ഥത്തിൽ ഒരു പദ്യമുണ്ടു്. വിദേശീയമാണെന്നുവച്ചു മാത്രം ഒരു വിദ്യ ദുഷ്കരമോ അശുദ്ധമോ ആകുന്നതല്ല; ആയാൽതന്നെയും അതു വിദ്യയാണെങ്കിൽ വേദിതവ്യവുമാണു്. പരശുരാമന്റെ വെണ്മഴുവും ബലഭദ്രന്റെ കലപ്പയും മറ്റും അവരുടെ കാലത്തിനു യോജിച്ചിരുന്നിരിക്കാം. ഇന്നത്തെ സ്ഥിതിക്കു് — അപചീയമാനാദായന്യായം ഭാരതവർഷത്തിൽ പല കൃഷിഭൂമികളേയും സ്പർശിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു് ആ ഉപകരണങ്ങളും പരിഷ്കരിക്കേണ്ട ആവശ്യം നിശ്ചയമായി നേരിട്ടുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കൃഷിക്കാർ അവരുടെ നിലങ്ങളും മണ്ണു വേണ്ടപോലെ ഇളകി മറിയത്തക്കവണ്ണം ഉഴണം; അതു് അവർ ചെയ്യുന്നതുവരെ ഉപദേശമാകുന്ന ശീമക്കലപ്പകൊണ്ടു് കൃഷിവകുപ്പുകാർ ഉഴുത്തടങ്ങളും ഉഴണം; എങ്കിലേ ഉദ്ദിഷ്ടഫലം സിദ്ധിക്കൂ. ഇതുപോലെ വളം, നടൽ, മുതലായവയേപ്പറ്റിയും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതുണ്ടു്.

കർഷകനു് എന്നല്ല ഏതു വ്യവസായിക്കും—മൊത്തത്തിൽ പറയുകയാണെങ്കിൽ ഏതു പുരുഷനും—ഇദംപ്രഥമമായി വേണ്ട ഗുണം ശ്രദ്ധയാകുന്നു. ശുചിയും അശ്രദ്ദധാനനുമായുള്ള ഒരുവനേറയോ അശുചിയും ശ്രദ്ധാലുവുമായ അന്യനേറയോ ഹവിസ്സിനു ശുദ്ധിയെന്നു ദേവന്മാർ

തക്കിച്ചു രണ്ടും തുല്യമെന്നു സമാധാനപ്പെട്ടതായും ഒടുവിൽ ബൃഹസ്പതിയോടു സംശയം ചോദിച്ചതിൽ ആ ആചാര്യൻ ''ശ്രദ്ധാപൂർവം വിശിഷ്യതേ'' ''ശ്രദ്ധയാൽ ശ്രദ്ധമായുള്ളതിനാണു് വിശേഷം'' എന്നു വിധിച്ചതായും വേദം ഘോഷിക്കുന്നു.

''അശ്രദ്ധയാ ഹുതം ദത്തം
തപസ്തപ്തം കൃതഞ്ച യൽ
അസദിത്യുച്യതേ പാർത്ഥ!
നചൈതൽ പ്രേത്യ; നോ ഇഹ''

അതായതു് ''അശ്രദ്ധയോടുകൂടി ഹോമിക്കുകയോ ദാനം ചെയ്യുകയോ തപസ്സുചെയ്യുകയോ മറെറന്തെങ്കിലും കർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കുകയോ ചെയ്താൽ അതു ചീത്തയെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. അല്ലയോ അർജ്ജുന! ആ കർമ്മംകൊണ്ടു് ഇഹത്തിനും പരത്തിനും പ്രയോജനമില്ല.'' എന്നു ഭഗവാൻ മുരളീഗായകൻ ഗീതയിൽ അനുശാസിക്കുന്നു. അത്ഥങ്ങം അകർമ്മശീലനെ ഭജിക്കുന്നില്ല എന്നും ത്രൈലോക്യവും സൃഷ്ടിച്ച ഭഗവാൻ ശ്രീനാരായണൻപോലും നിരന്തരം സമുദ്രത്തിൽ തപസ്സുചെയ്യുന്നു എന്നും തപസ്സിന്റെ ശക്തികൊണ്ടാകുന്നു തന്തിരുവടി സർവേശ്വരനായി സമുല്ലസിക്കുന്നതു് എന്നും വേദവ്യാസൻ അനുശാസനപർവത്തിൽ ഉപന്യസിക്കുന്നുണ്ടു്. അനലസസമൃദ്ധമായ ഗ്രാമമാകുന്നു വാസയോഗ്യമെന്നു ബോധായനൻ പറയുന്നതിന്റെ താൽപര്യവും ഇതുതന്നെയാകുന്നു. ഉത്സാഹം ശത്രുവെന്നു തോന്നും; വാസ്തവത്തിൽ മിത്രമാണു്; ആലസ്യം മിത്രമെന്നു തോന്നും; വാസ്തവത്തിൽ ശത്രുവാണു്; വിദ്യ വിഷമെന്നു തോന്നും; വാസ്തവത്തിൽ അമൃതമാണു്; വിഹാരം അമൃതമെന്നു തോന്നും; വാസ്തവത്തിൽ വിഷവുമാണു്. ''പ്രാക്പ്രാതരാശാൽ കർഷീസ്യാൽ'' എന്നു പ്രാചീനാചാര്യന്മാർ ഉപദേശി

ക്കുന്നുണ്ട്. ഇക്കാലത്തു് എത്ര പേരാണു് മുത്താഴംവരെ ഒന്നും കഴിക്കാതെ കർഷകവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്? മുറിക്കുപ്പായവും കണ്ണാടിപൂണൂലും ധരിച്ച പുത്തൻ കൂറുകാരിൽ ആരും തന്നെ ഉണ്ടാവില്ലെന്നു ധൈര്യമായി പറയാം.

പാശ്ചാത്യന്മാർ ഭൌതികദാസന്മാരും പൌരസ്ത്യന്മാർ പരബ്രഹ്മനിഷ്ഠന്മാരുമാണെന്നു പട്ടിണികിടന്നുകൊണ്ടു ദിവാസ്വപ്നം കാണുന്നവരാകുന്നു നമ്മിൽ പലരും. പാശ്ചാത്യന്മാർ പാടേ ചാർവാകന്മാരല്ല; നാമെല്ലാം ശങ്കരാചാര്യന്മാരുമല്ല. ബ്രഹ്മവിദ്യയും മറ്റു വിദ്യകളും ഉപജീവന വിദ്യയ്ക്കു പിന്നീടേ നേടേണ്ടതുള്ളു.

''താവദ്വിദ്യാനവദ്യാ പ്രവേതി വിദുഷാം;
താവദാചാരധാരാ;
താവൽ സ്നിഗ്ദ്ധാതിമുഗ്ദ്ധഃ പ്രവേതി കവിതാ-
ഡംബരോ വാഗ്വിലാസഃ;
യാവന്നോദേതി പാകാകുലകുലഗൃഹണീ-
വ്യാകുലാപത്യവക്ത്രാ-
ന്നൈവാമ്ലം, നാപി തൈലം, ന ച ലവണമപീ-
ത്യാദിവാചാം പ്രചാരഃ''

വിദ്യയും ആചാരവും കവിതയും വാഗ്മിത്വവും എല്ലാം അടുക്കളയിൽ പാകംചെയ്യുന്ന ഭാര്യ പറഞ്ഞയച്ചിട്ടു കുഞ്ഞുങ്ങൾ വന്നു് ''അച്ഛാ, പുളിയില്ല; വെളിച്ചെണ്ണയില്ല; ഉപ്പില്ല.'' എന്നു മുറയിടുന്നവരെയേ പരിലസിക്കുകയുള്ളു; അതിനപ്പുറമില്ല; എന്നുള്ളതു നാം മറന്നുകളയരുതു്. പരാന്നംകൊണ്ടു പ്രാണരക്ഷണം ചെയ്യുക എന്നതു് ഒന്നിനൊന്നു പ്രയാസമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

''ദുർല്ലഭോനി പരാന്നാനി
പ്രാണാ ജന്മനി ജന്മനി.''

''പരാന്നങ്ങളാണു് ദുർല്ലഭങ്ങളും; മരിച്ചാൽ അടുത്ത ജന്മത്തിലെങ്കിലും മറെറാരു പ്രാണൻ കൈവശമാകും.'' എന്ന കവിവാക്യം അനുക്ഷണം അത്ഥവത്തായി തോന്നിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. സേവാവൃത്തി പുറംമറയ്ക്കുവാനോ മുഖം ചൊറിയുവാനോ ഉപയോഗപ്പെടാത്ത ശുദ്ധമാണെന്നു് അറിയാത്തവന്റെ വിശേഷബുദ്ധി വിശേഷംതന്നെ.

"വേദഃ കൃഷിവിനാശായ;
കൃഷിർവേദവിനാശിനീ;
ശക്തിമാനുഭയം കുര്യാ—
ദശക്തസ്തു കൃഷിം ത്യജേൽ.''

''വേദം പഠിച്ചാൽ കൃഷിചെയ്യാനൊക്കുകയില്ല; കൃഷിചെയ്താൽ വേദം പഠിക്കാനും ഒക്കുകയില്ല; സാമർത്ഥ്യമുള്ളവൻ വേദവും പഠിക്കണം കൃഷിയും ചെയ്യണം; സാമത്ഥ്യമില്ലാത്തവൻ കൃഷി വിട്ടുകളയണം'' എന്നു ബോധായനൻ ഉപന്യസിച്ചതു് ഭാരതവർഷത്തിന്റെ അന്നത്തെ പരിതഃസ്ഥിതികത്തുക്കു് അനുഗുണമായിരുന്നു. മനുഷ്യനു കായികവും മാനസികവുമായ പോഷണം ആവശ്യകമാണെന്നും രണ്ടും ഒന്നിച്ചു ലഭിക്കുവാൻ പ്രയത്നിക്കുന്നതാണു് ആശാസ്യമെന്നും എന്നാൽ വല്ല കാരണവശാലും ഒന്നിനെ ഉപേക്ഷിക്കണമെങ്കിൽ അതു് പാരലൌകികമായ ആത്മീയസംസ്കരണമായിരിക്കരുതെന്നുമാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിസന്ധി. പക്ഷെ കായികപോഷണം അസാദ്ധ്യമായുള്ള ഒരു കാലത്തിൽ ആത്മീയസംസ്കാരത്തെ മാത്രം അഭിമുഖീകരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതു മൌഢ്യമാകയാൽ ഇന്നത്തെ പരിതഃസ്ഥിതികത്തുക്കു് ''അശക്തസ്തു കൃഷിം ത്യജേൽ'' എന്നു പാഠഭേദം ചെയ്തു് ആ പദ്യം പാരായണം ചെയ്യേണ്ടതായിവരുന്നു. സർവസങ്ഗ്രഹേഷു ധാന്യസങ്ഗ്രഹോ ബലീയാൻ'' എന്നുണ്ടല്ലോ. പ്രാചീനകാലത്തിലെ നടപടികളും

ഇന്നത്തെ കാലദേശാവസ്ഥകൾക്കു യോജിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അവയെ നമുക്കു പരിഷ്കരിക്കുവാൻ ധാരാളം അവകാശമുണ്ട്. ശിഷ്ടാചാരത്തിനു പൂർവാചാരത്തെ ഭേദപ്പെടുത്തുവാനുള്ള അധികാരത്തെ ആക്ഷേപിക്കാവുന്നതല്ല. സമ്യഗ്വിനീതന്മാരും, വൃദ്ധന്മാരും ആത്മവാന്മാരും, അലോലുപന്മാരും, അദാംഭികന്മാരുമായുള്ളവരുടെ വൃത്തത്തെ ഭജിക്കണമെന്നു് ആപസ്തംബൻ; വിഗതമത്സരന്മാരും, നിരഹങ്കാരന്മാരും. ക്ഷംഭീധാന്യന്മാരും* അലോലുപന്മാരും, ലോഭമോഹക്രോധാദിവർജ്ജിതന്മാരുമായുള്ളവരുടെ ആചാരത്തെ സ്വീകരിക്കണമെന്നു ബോധായനൻ. നമുക്കു് ഇക്കാലത്തെ ശിഷ്ടന്മാർ മഹാത്മാഗാന്ധി, പണ്ഡിതമാളവീയജി, രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ മുതലായ പുണ്യപുരുഷന്മാരാകുന്നു. "പണ്ടുള്ളവർ ചിലപ്പോഴും ധർമ്മവ്യതിക്രമമോ സാഹസമോ ചെയ്തിരുന്നു എങ്കിൽ തങ്ങളുടെ തേജോവിശേഷംകൊണ്ടു് അവർക്കു് അതിൽനിന്നു ദോഷമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. ഇന്നുള്ളവർ അവരെപ്പോലെ തുടങ്ങിയാൽ നശിക്കുകയേയുള്ളൂ" എന്നു് ആപസ്തംബൻ ഒരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നതു വൈദികകാലങ്ങളിൽ ഇല്ലാതിരുന്നതും ഇടക്കാലങ്ങളിൽ മാത്രമുണ്ടായതുമായ ചില ആചാരങ്ങളെ പുലർത്തുന്നതിനു വേണ്ടിയാണെങ്കിലും അതിൽനിന്നു് ഒരു പാഠം നമുക്കു പഠിക്കുവാനുള്ളതു മുൻപുള്ളവർക്കു ധർമ്മമായി തോന്നിയതു് ഇക്കാലത്തെ ശിഷ്ടന്മാർക്കു് ധർമ്മവ്യതിക്രമമെന്നു തോന്നിപ്പോയാൽ അതിനു് അവരെ ശിക്ഷാർഹന്മാരാക്കേണ്ടതില്ല എന്നുള്ളതാകുന്നു.

"ഗ്രാമീണപുനരുദ്ധാരണം" എന്നൊരു പദത്തിന്റെ പ്രതിധ്വനി ഇപ്പോഴും ലോകമെങ്ങും കേൾക്കാനുണ്ടു്. ഗ്രാമങ്ങളിൽനിന്നു നഗരങ്ങളിലേക്കുള്ള ജനപ്രവാഹത്തെ

---

* പത്തു ദിവസത്തേക്കുള്ള ക്ഷണത്തിനു മാത്രം വേണ്ട ധാന്യം കൈവശമുള്ളവർ.

ഏറ്റവും ബലവത്തായ ഒരു സേതുബന്ധനംകൊണ്ടു തടഞ്ഞുനിറുത്തേണ്ടതു ഭാരതവർഷത്തിന്റെ ഭാവിക്ഷേമത്തിനു പരമപ്രയോജകമാകുന്നു. പണ്ടും നമ്മുടെ മാതൃഭൂമിയിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള ഒരു പ്രവാഹം സ്മൃതികർത്താക്കന്മാരും രാജാക്കന്മാരും ഏറ്റവും ഹൃദയോദ്വേഗത്തോടുകൂടിയാകുന്നു വീക്ഷിച്ചുവന്നിരുന്നതു് എന്നുള്ളതിനു പല ഉദാഹരണങ്ങളും എനിക്കു് ഉദ്ധരിക്കുവാൻ കഴിയും. ബോധായനൻ വ്യസനത്തോടുകൂടി പറകയാണു്:—

> "പുരരേണുകുണ്ഠിതശരീര-
> സ്ഥൽപരിപൂർണ്ണനേത്രവദനശ്ച
> നഗരേ വസൻ സുനിയതാത്മാ
> സിദ്ധിമവാപ്സ്യതീതി ന തദസ്തി." എന്നു്.

അതായതു "നഗരങ്ങളിൽ താമസിച്ചു് അവിടത്തെ രാജപാതകളിലെ പൊടി ദേഹത്തിൽ പുരണ്ടു് ആ പൊടി കണ്ണിലും മുഖത്തിലും നിറഞ്ഞ ഒരുവനു് ആത്മസംയമനം വരുത്തി സിദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുകൊള്ളാമെന്നാഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ അതൊരിക്കലും ഫലവത്താകുന്നതല്ല." എന്നു് ആ ആചാര്യൻ മുക്തകണ്ഠം മുറയിടുന്നു. മാനസികമായും കായികമായും ദോഷമല്ലാതെ ഗുണമല്ല നഗരവാസം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്നതു് എന്നു രണ്ടായിരത്തിരുനൂറു കൊല്ലം മുൻപു് ഒരു മഹർഷി അഭിപ്രായപ്പെട്ടുവെങ്കിൽ, ഇന്നു് ആ അഭിപ്രായത്തിനു നാം എത്രമാത്രം വില കല്പിക്കണമെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഗ്രാമാഭിമാനം അഥവ ഗ്രാമപക്ഷപാതം എന്നൊരു നവീനാദർശം നമ്മിൽ ഉൽബുദ്ധമാകേണ്ട കാലം സന്നിഹിതമായിരിക്കുന്നു. നിവൃത്തിയുള്ളിടത്തോളം അവനവന്റെ ഗ്രാമത്തിൽ താമസിക്കുക; ആ ഗ്രാമത്തിൽ ഉണ്ടാക്കാവുന്നതോ, വാങ്ങിക്കാവുന്നതോ ആയ സാധനങ്ങളെകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടുക; അവിടത്തെ കൈത്തൊഴിൽവേല

ക്കാരെ കമ്മ്കുശലന്മാരാക്കി അവരേക്കൊണ്ടു് ആവശ്യങ്ങം നിർവഹിക്കുക; അവിടത്തെ ജനതയിൽ സ്വാതന്ത്ര്യ സമത്വ സാഹോദര്യബുദ്ധി വളർത്തുക; അവിടം ചുരുക്കത്തിൽ ഒരു മാതൃകാഗ്രാമം—രാഷ്ട്രസ്വാത്ത്രത്തിലെ നന്ദനോദ്യാനം—ആക്കിത്തീക്കുക; — ഇത്തരത്തിലുള്ള സദ്വ്യവസായത്തിൽ ഓരോ ഭാരതീയനും ഏർപ്പെടാമെങ്കിൽ അന്നത്തേ ഭാരതവർഷത്തിനു കലിയുഗാസ്തമനം—കൃതയുഗോദയം. അല്ലാതെ രാഷ്ട്രശരീരത്തിന്റെ അപൂർവം ചില അംഗങ്ങംക്കു മാത്രം ശോഫവും ബാക്കിയുള്ള അംഗങ്ങംക്കു് എല്ലാം ശോഷവും ബാധിക്കത്തക്ക ഇന്നത്തെ ദിനചര്യ ഇത്തരത്തിൽ നാം തുടന്നുകൊണ്ടു പോകുന്നതായാൽ ആ ശരീരം എത്രനാം നിരോഗമായി നിലനില്ക്കും?

''നാഖ്സ്സമ്പന്നമശ്നാതി;
നാകുമാരഃ പ്രമോദതേ;
ന ശ്രീരകൃഷ്ടമാണസ്യ
നാഭ്രാതൃ വർദ്ധതേ ബലം.''

അതായത്ര മോഷ്ടിച്ചുണ്ണുന്നവനു സുഭിക്ഷമായി ഭുജിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. മനുഷ്യനു കൌമാരത്തിലല്ലാതെ ആനന്ദത്തിനു് അവകാശമില്ല. കൃഷീവലനല്ലാത്തവനെ ലക്ഷ്മി കടാക്ഷിക്കുന്നില്ല; ഭ്രാതാവില്ലാത്തവനു് അതായത്ര സുഹൃത്തില്ലാത്തവനു ബലവുമില്ല.'' എന്നു ത്രികാലജ്ഞനായ വ്യാസഭഗവാൻ അരുളിച്ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് ഇന്നംഭ്രതാർത്ഥം തന്നെ. പക്ഷേ കൃഷി നാം ശ്രദ്ധയോടുകൂടിച്ചെയ്യണം; മൈത്രിയോടുകൂടിച്ചെയ്യണം; ഗ്രാമാഭിമാനത്തോടുകൂടിയും ചെയ്യണം. അത്രമാത്രം ഒന്നു് ആവശ്യമുണ്ടു്; അത്രേയുള്ളതാനും.

ഉപദേശവിംശതി

വില്യം ജേംസ് (William James) എന്ന സുപ്രസിദ്ധനായ അമ്മേരിക്കൻ തത്വചിന്തകന്റെ നാമധേയം ആംഗലഭാഷാനഭിജ്ഞന്മാരായ കേരളീയരിൽപോലും അനേകംപേക്ക് അശ്രുതപൂർവമായിരിക്കുകയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയസുഹൃത്തായി തോമസ് ഡേവിഡ്സൺ എന്ന മറെറാരു തത്വജ്ഞൻ അമ്മേരിക്കയിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. ഡേവിഡ്സണെപ്പററി ജേംസിനുണ്ടായിരുന്ന മതിപ്പ് (ദയിതം ജനം ബത ഗ്രണീതി മന്യതേ) ''ഇഷ്ടമുള്ളവൻ ആക്കും ഗ്രണവാൻ.'' എന്ന ലോകന്യായത്തെ പ്രമാണീകരിച്ചുള്ളതല്ലായിരുന്നു. ഡേവിഡ്സൺ വാസ്തവത്തിൽ ഒരു മനുഷ്യഹൃദയമർമ്മജ്ഞനായ മഹാശയനായിരുന്നു അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ താൻ പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ക്ലാസിന്റെ ഉൽബോധനത്തിനായി ഇരുപതു് ഉപദേശങ്ങളം നൽകുകയുണ്ടായി. ആ ഉപദേശങ്ങളം ജേംസ് ക്രി. പി. 1905-ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ഒരു ഉപന്യാസത്തിൽ ഉദ്ധരിച്ചുകണ്ടപ്പോൾ എനിക്ക് അവയെ പൌരസ്ത്യവേഷത്തിൽ കേരളീയരുമായി പരിചയപ്പെടുത്തണമെന്നു് ആഗ്രഹം ജനിച്ചു. ആ ആഗ്രഹത്തിന്റെ ഫലമാണു് ഈ ഉപന്യാസം. ഡേവിഡ്സൺ ഉപദേശങ്ങളം സൂത്രരീത്യാ മാത്രമേ ഗ്രഥിച്ചിട്ടുള്ളു എന്നും അവയുടെ ഭാഷ്യത്തിനു മുഴുവൻ ഞാൻ തന്നെയാണു് ഉത്തരവാദി എന്നുംകൂടി ഈ ഉപോൽഘാതത്തിൽ വക്തവ്യമായുണ്ടു്. ഡേവിഡ്സന്റെ മഹനീയമായ ഉപദേശവിംശതി എവിടെ? മേയോമദാമ്മയുടെ ''ഭാരതമാതാവു'' മുതലായ

ദുരുക്തിസന്താനങ്ങളെവിടെ? രണ്ടുപേരും അമ്മേരിക്കക്കാർ തന്നെ.

ഉപദേശങ്ങൾ

1. തനിക്കുതാൻപോന്നവനായിരിക്കുക:—

നമ്മുടെ മുന്നിൽ കാണുന്ന ഈ ജീവിതാധ്വാവു നാം തന്നെ തരണം ചെയ്യണം. നമ്മിൽ ഓരോരുത്തനും ഏകാകിയായി ജനിക്കുന്നു; ഏകാകിയായി മരിക്കുന്നു; ഏകാകിയായിത്തന്നെ ലോകയാത്ര ചെയ്യേണ്ടിയുമിരിക്കുന്നു. പരപിണ്ഡോപജീവിയായി, പരപ്രത്യയനേയബുദ്ധിയായി, പരദത്തഹസ്താവലംബനായി, ജീവിക്കുകയാണു് ധർമ്മമെങ്കിൽ അവനെ നിയതി വിശേഷബുദ്ധിശാലിയായി സൃഷ്ടിക്കേണ്ട ആവശ്യം വിശദമാകുന്നില്ല. സന്മാർഗ്ഗദർശകമായ സനാതനജ്യോതിസ്സു നമ്മുടെ അന്തഃകരണത്തിൽ പ്രകാശിക്കുന്നു; സൂക്ഷ്മമായ പ്രാപ്യസ്ഥാനം ഏതെന്നു് അതു നമുക്കു് എല്ലാ സമയത്തിലും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു; തുറന്നു പറയുന്നു. അവിടെ ചെന്നു പറ്റുന്നതിനാണെങ്കിൽ സകലസാധനസാമഗ്രിയും സമൃദ്ധമായ ശരീരം നമുക്കു സ്വാധീനവുമാണു്. ''ബുദ്ധൌ ശരണമന്വിച്ഛ'' ബുദ്ധിയെ ശരണം പ്രാപിക്കുക' എന്നു മഹർഷിമാർ ഉപദേശിക്കുന്നു. ഉണരുക; എഴുനേൽക്കുക; പുറപ്പെടുക; നടക്കുക; ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്തെത്തുക; ഈ കായ്പരിപാടി അനുഷ്ഠിക്കുവാൻ എവിടെ, ആക്കു്, ഏതംശത്തിലാണു് പ്രയാസം?

ആത്മവിധേയനായി, ആത്മശരണ്യനായി പുരോഗമനം ചെയ്യുന്നവൻ വിജയലക്ഷ്മിയാൽ സ്വയംവൃതനാകുന്നു. ആത്മാനന്ദനായി, ആത്മക്രീഡനായി, ആത്മതൃപ്തനായി ജീവിക്കണമെന്നു് ഉപനിഷത്തു് അനുശാസിക്കുന്നു. ആത്മാ

വിനാൽ ആത്മാവിനെ ഉദ്ധരിക്കണം; ആത്മാവിനു് അവസാദം വരുത്തരുതു്; ആത്മാവുതന്നെയാകുന്ന ആത്മാവിനു ബന്ധു; ആത്മാവുതന്നെയാകുന്ന ആത്മാവിനു ശത്രു; എന്നു ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ഉൽബോധനം ചെയ്യുന്നു. ആത്മാവുതന്നെ ആത്മാവിനെ അഹിതത്തിൽനിന്നു നിവാരണം ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ ആത്മാവിനു ഹിതകരനായി ലോകത്തിൽ മറ്റാരാണു് ഉണ്ടാകുക എന്നു വേദവ്യാസൻ ചോദിക്കുന്നു. ''താൻപാതി ദൈവംപാതി'' എന്നാകുന്നു ആപ്തവാക്യം; ദൈവം പാതി താൻ പാതി എന്നല്ല. അവനവനു് അവനവന്റെ സദ്ദ്യമംതന്നെയാകുന്നു ആദ്യമായി വേണ്ടതു്. ദൈവസഹായം കാലക്രമത്തിൽ വരുമെങ്കിൽ വന്നുകൊള്ളട്ടെ.

2. ആദർശങ്ങൾക്കായി ജീവിക്കുക:—

മനുഷ്യനു ജീവിതയാത്രയിൽ പല ആദർശങ്ങളും അംഗീകരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. ഇവയെ ധർമ്മം, അർത്ഥം, കാമം, എന്നു മൂന്നു വർഗ്ഗങ്ങളായി ഭാരതീയർ വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നു. സമ്പത്തു്, സ്ഥാനം, സമ്മതി; ഇവ ആർക്കും കാമ്യങ്ങളുതന്നെ. ഇഹലോകം നരകമാക്കിയാലേ പരലോകം സ്വർഗ്ഗമാക്കാവൂ എന്നു വിധിയുമില്ല. അർത്ഥകാമങ്ങളും അപലപനീയങ്ങളല്ല; അവയും ആരാധ്യകോടിയിൽ പെടുന്നവതന്നെ. പക്ഷെ ത്രിവർഗ്ഗങ്ങൾക്കു താരതമ്യേന ഉച്ചനീചത്വങ്ങളുണ്ടു്. ധർമ്മത്തെക്കാളും അർത്ഥവും അർത്ഥത്തെക്കാളും കാമവും അല്പീയസ്സാകുന്നു; അതുകൊണ്ടാണു് ധർമ്മാർത്ഥാവിരോധേന കാമത്തേയും ധർമ്മാവിരോധേന അർത്ഥത്തേയും ഭജിക്കണമെന്നു് ആചാര്യന്മാർ അനുശാസിക്കുന്നതു്. കാമം വാർദ്ധക്യത്തോളവും, അർത്ഥം മരണത്തോളവും, മാത്രമേ നമ്മെ അനുഗമിക്കുന്നുള്ളു; ധർമ്മമാകട്ടെ നമ്മിൽനിന്നു് ഒരിക്കലും വേർപെടുന്നില്ല. അതാകുന്നു

ഓരോരുത്തനും ചില ആദർശങ്ങൾ വേണമെന്നും അവ ധർമ്മപരങ്ങളായിരിക്കണമെന്നും പറയുന്നതിന്റെ താൽപര്യം. സമ്പത്തും സ്ഥാനവും ആ മാതിരിയിലുള്ള മറ്റു സകലവും ചഞ്ചലവും പരിമിതവുമാകുന്നു. ആപാതരമണീയവും ആഗമാപായിയുമായ ഈ മേഘച്ഛായയിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന സുഖമൊന്നു; സത്യശിവസുന്ദരാത്മകങ്ങളായുള്ള ശാശ്വതാദർശങ്ങളുടെ സപര്യയിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന നിർവൃതി മറ്റൊന്നു്. ഒരു് ആശയം അപ്രിയമാണെങ്കിലും പഥ്യമാണെന്നു തോന്നിയാൽ അതു പൊതുജനങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ അവതരിപ്പിക്കുക — അവരുടെയിടയിൽ പ്രചരിപ്പിക്കുക—തന്നെ വേണം; അതിൽനിന്നു കുറേക്കാലത്തേക്കുണ്ടാകാവുന്ന കുട്ടവും കുറിയും കണക്കാക്കീട്ടു കാര്യമില്ല. മധുരമായ ഔഷധമല്ലാതെ സേവിപ്പിക്കുകയില്ലെന്നു വ്രതമുള്ളവൻ വൈദ്യനല്ല. അനുലോമഗതിയിൽ മാത്രം ആസക്തന്മാരായ നായകമ്മന്യന്മാരെക്കൊണ്ടു ലോകം ഒരുകാലത്തും ഉൽക്കർഷത്തെ പ്രാപിച്ചിട്ടില്ല. ധർമ്മത്തെ യഥാവിധി ആരാധിക്കുന്നവൻ ധർമ്മത്തിനുവേണ്ടി പ്രാണത്യാഗം പോലും വേണ്ടിവന്നാൽ ചെയ്യുവാൻ സന്നദ്ധനായിരിക്കണം; ധർമ്മധ്വജിയായി, ആത്മവഞ്ചകനായി കാലയാപനം ചെയ്താൽ പോരാ.

3. <u>ആളുന്നതല്ല, ആകുന്നതാണു്, വലുതു്</u> :—

ഒരു മനുഷ്യനു ലോകത്തിൽ കാമ്യങ്ങളായുള്ള സകലവസ്തുക്കളും കരസ്ഥമായി എന്നുവരാം; രമ്യങ്ങളായ ഹർമ്യങ്ങൾ; വിലവേറില്ലാത്ത വിഭവങ്ങൾ; സർവാംഗസുന്ദരിയായ സഹധർമ്മിണി; പരസ്സഹസ്രം പരിചാരകന്മാർ; അനുഭോഗക്ഷമമായ അരോഗദൃഢഗാത്രത്വം, ഇതെല്ലാം ഒത്തുകൂടി എന്നു വരാം; അഖണ്ഡമണ്ഡലാധിപത്യം തന്നെ ആയത്തമായിത്തീരാം; ആകട്ടെ. അതുകൊണ്ടെന്തായി?

അവൻ ചിലഅലഭ്യപദാർത്ഥങ്ങൾനേടി; നേടിയതുസൂക്ഷി
ച്ചു; സൂക്ഷിച്ചതു വർദ്ധിപ്പിച്ചു. അതുയല്ലേയുള്ള? ഇവയെല്ലാം
അവന്റെ ബാഹ്യങ്ങളായ സമ്പാദ്യങ്ങളാകുന്നു. ആഭ്യന്തര
മായി അവൻ വല്ലതും ആർജ്ജിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നറിയണ
മെങ്കിൽ അവന്റെ അന്തഃകരണഭണ്ഡാരം പരിശോധി
ക്കണം. അതു പക്ഷേ അപ്പോഴും ശൂന്യശൂന്യമാണെന്നു
വരാം. അവന്റെ മനസ്സു തന്റെ ലായത്തിൽ നിൽക്കുന
ആനകളുടെ കണ്ണുങ്ങളെപ്പോലെ ചഞ്ചലമായിരിക്കാം;
ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ താൻ സവാരിചെയ്യുന്ന കുതിരകളെപ്പോലെ
പലായനശീലങ്ങളായിരിക്കാം; ബുദ്ധി തന്റെ തൊഴു
ത്തിൽ കെട്ടീട്ടുള്ള ഗോക്കളുടേയും മഹിഷങ്ങളുടേയുംകാൾ
മീതെയല്ലായിരിക്കാം; സ്വഭാവം താൻ വേട്ടയാടുന്ന
ഹിംസ്രമൃഗങ്ങളുടേതിനെക്കാൾ കോമളമല്ലായിരിക്കാം.
ആ മനുഷ്യൻ എന്തുനേടി? ''ഇഷ്ടാ ദത്താപി വാ മൂർഖഃ
സ്വർഗ്ഗം നഹി സഗച്ഛതി'' മൂഢൻ യാഗംചെയ്താലും
ദാനംചെയ്താലും സ്വർഗ്ഗത്തെപ്രാപിക്കുന്നില്ലെന്നു ബോധാ
യനൻ തീർത്തുപറയുന്നു. തന്റെ കോശത്തിലുള്ള സ്വർണ്ണം
പോലെ ഹൃദയം വിശുദ്ധമാകണം; താൻ ഭക്ഷിക്കുന്ന നവ
നീതംപോലെ ദ്രവീഭവിക്കണം; തന്റെ ദേഹം വജ്രമാ
ണിക്യാദികളാൽ എന്നപോലെ സത്യശൌചാദിരത്നങ്ങ
ളാൽ ഭൂഷിതമാകണം; അപ്പോളല്ലാതെയുണ്ടോ അവൻ
'ധന്യ'പദത്താൽ വാച്യനാകുന്നു? നേരേമറിച്ചു സ്ഥൂല
ദൃഷ്ടിയിൽ ദയനീയനായി തോന്നാവുന്ന ഒരുവൻ വാസ്തവ
ത്തിൽ പൂർണ്ണകാമനായിരിക്കാം. അവനു് പാവുമുണ്ടില്ല;
പട്ടുടുപ്പില്ല; മരതകപ്പച്ചയില്ല; മണിമാളികയുമില്ല.;
വേണ്ട. അവൻ തൃഷ്ണാപിശാചിക്കു കോമരമല്ല; പഞ്ചേ
ന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു ഗർദ്ദാസനുമല്ല. അവന്റെ ആജ്ഞയനുസ
രിച്ചു ജിഹ്വ ഭക്ഷിക്കും; ശരീരം ശയിക്കും; ഇന്നതുവേണ
മെന്നു് അവൻ ആശിക്കുന്നില്ല; ഇന്നതുവേണ്ടെന്നും

അവനു് അഭിസന്ധിയില്ല. ലാഭംകൊണ്ടൊരു സന്തോഷമോ നഷ്ടംകൊണ്ടൊരു സന്താപമോ രണ്ടും അവനെ ബാധിക്കുന്നില്ല. ആത്മാവാകുന്ന പോതത്തെ ശോകഹർഷങ്ങളാകുന്ന രണ്ടു പാറകളിലും തട്ടിയുടയാതെ ആ കണ്ണുധാരൻ നയിക്കുന്നു. സങ്ഗത്തെ ത്യജിച്ചു് യോഗസ്ഥനായി കർമ്മം ചെയ്യുക; സിദ്ധിയിലും അസിദ്ധിയിലുമുള്ള സമഭാവനയാകുന്ന യോഗം; എന്നുള്ള ഗീതോപദേശത്തെ അനുസന്ധാനം ചെയ്തു് അവൻ നിരീഹനായി, നിർദ്വന്ദ്വനായി, നിത്യതൃപ്തനായി, നിരതിശയ സ്വതന്ത്രനായി ജീവിക്കുന്നു. ഇവരിൽ ആരാണു് ധനവാൻ? ആരാണു് ദരിദ്രൻ? ധനമാർജ്ജിച്ചാൽ പോരാ; ധന്യനാകണം. ധന്യനാകണമെങ്കിൽ അന്തർഭണ്ഡാരം ഗുണവിഭവങ്ങളേക്കൊണ്ടു പൂർണ്ണമാകണം. ഒരുവൻ താൻ ധന്യനാണു് എന്നു പരസ്യമായി ഗളഗർജനംചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടോ എങ്ങനെയാണു് ധന്യനാകേണ്ടതു് എന്നു് അന്യനെ ഉപദേശിക്കുന്നതുകൊണ്ടോ ആ പദവിയിൽ എത്തിയതായി ആരും തെറ്റിദ്ധരിക്കരുതു്. അവന്റെ ഹൃദയം വാസ്തവത്തിൽ ധന്യമാണെങ്കിൽ ആ ധന്യത പ്രവൃത്തിയിൽ പ്രതിനിമിഷം പ്രതിഫലിച്ചുകൊള്ളും. ''ശാസനാൽ കാരണം ശ്രേയോ വാചഃകർമ്മാതിരിച്യതേ ''വാക്കിനെക്കാളും പ്രവൃത്തിയാകുന്നു വലുതു്'' എന്നുള്ള തത്വം ആരും വിസ്മരിക്കരുതു്. ഭാവശുദ്ധിയില്ലാതെ അന്യശുദ്ധിയില്ല. കള്ളിൻകുടം തീർത്ഥത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്നു മുക്കിയാലും കള്ളിൻകുടമായിത്തന്നെയിരിക്കും.

4. അസൂയപ്പെടാതിരിക്കുക:—

പരന്റെ സുഖത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുമ്പോളുണ്ടാകുന്ന അസഹിഷ്ണുതയാകുന്നു അസൂയ എന്നു സമഷ്ടിയായി പറയാം. അന്യനു വാസ്തവത്തിലുള്ള ഗുണങ്ങളും ഇല്ലെന്നു മാത്രമല്ല അസൂയാലു സമർത്ഥിക്കുവാൻ നോക്കുന്നതു്; അവയെ

ദോഷങ്ങളായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടുത്തുവാൻ പോലും അവൻ ഉദ്യമിക്കുന്ന രണ്ടാമത്തെ ദുർഗ്ഗുണത്തിനു പരീവാദമെന്നും പേരുണ്ട്. അസൂയകൻ, പിശുനൻ, കുതഘ്നൻ, ദീർഘകോപൻ ഈ നാലുകൂട്ടരും കമ്മചണ്ഡാലന്മാരാണെന്നു സോമദേവൻ പറയുന്നതു വെറുതേയല്ല. ലോകത്തിൽ ഒരു കമ്മം ചെയ്യാൽ അതിൽനിന്നു കുത്താവിനു ധമ്മമോ അത്ഥമോ, യശസ്സോ മറെറന്തെങ്കിലുമൊരു ലാഭമോ സിദ്ധിക്കണം; അസൂയക്കാരനാകട്ടെ മനഃക്ലേശവും ശരീരസാദവുമല്ലാതെ മറെറാന്നും അവനെറ പ്രവൃത്തിയിൽനിന്നു നേടുന്നതല്ല. അവനെറ വ്യാധി അനന്തവും അചികിത്സ്യവുമാകുന്നു എന്നു് ഒരു കവി പറയുന്നതു പരമാർത്ഥമാണു്. ദുർജ്ജനങ്ങളാൽ കളങ്കിതമാകാത്ത യാതൊരു ഗുണവും സജ്ജനങ്ങളിൽ കാണുന്നതല്ലെന്നു ഭർത്തൃഹരി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. എന്നാൽ അത്തരത്തിലുള്ള കളങ്കം തത്വതഃ ആ ഗുണങ്ങളെ സ്പർശിക്കുന്നതേയില്ല. ഗുണവാനെ ദ്രോഹിക്കുവാൻ അസൂയകൻ വിടുന്ന ദുർവാക്കൃത്യ ആ തേജസ്വിയെ ആക്രമിക്കുവാൻ അപയ്യാപ്തമായിത്തീരുമ്പോൾ തിരിഞ്ഞുപാഞ്ഞു് അവതാരകനെത്തന്നെ ഭസ്മസാൽകരിക്കുന്നു. ആരാമത്തിൽ ഒരു ഫലവൃക്ഷം സാന്ദ്രച്ഛായമായി തഴച്ചുനിന്നാൽ അതുകണ്ടു സമീപസ്ഥമായ ബീജാങ്കുരം സന്തപിക്കുകയാണോവേണ്ടതു്? തനെറ ഉൽഗതിക്കു അതു് ഒരു ഉപഘ്നതരുവായിത്തീരുമെങ്കിൽ തീരട്ടെ: അല്ലെങ്കിൽ അതിനെ തനിക്കു് ആചാര്യത്വേന എങ്കിലും അംഗീകരിച്ചു വളർന്നുകൊള്ളാമല്ലോ; ഏതായാലും ആ ഒരു വൃക്ഷമെങ്കിലും അനന്യതന്ത്രമായി ജീവിക്കുന്നതു് ആനന്ദപ്രദമായ കാഴ്ചയല്ലേ? സാവ്ത്രികമായ അഭ്യുദയഗണനത്തിൽ അവിടെയെങ്കിലും ആശ്വാസത്തിനു് അവകാശം കാണുന്നുവല്ലോ; അതുപ്പെങ്കിലും ജീവലോകത്തിനെറ ദാരിദ്ര്യത്തിനു് ഉപശാന്തി വരുന്നുവല്ലോ; അതുതന്നെ ഒരു വലുതായ ലാഭമല്ലേ? ഇങ്ങ

നെയുള്ള വിചാരധാരയാൽ ഹൃദയം ശീതളമാക്കുന്നതിനു പകരം ''ദൈവമേ! ഈ ഫലവൃക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ എന്നാണു് ഞാൻ ഒരു വെണ്മഴു വീണു കാണുവാൻ പോകുന്നതു്?'' എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു ഭൂമിയിലെ മരുപ്പരപ്പുകളുടെ വിസ്തീർണ്ണത വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ പ്രയത്നം നോല്ക്കുന്ന പാപികരംക്കു് എന്തു നിഷ്കൃതിയാണു് കല്പിക്കാവുന്നതു്! മുകളിലോട്ടു മുകളിലോട്ടു നോക്കിയാൽ ഓരോരുത്തനും—ദേവേന്ദ്രൻ കൂടി—ബ്രഹ്മാവുപോലും—ദരിദ്രൻ തന്നെ. താഴോട്ടു താഴോട്ടു നോക്കിയെങ്കിലെ അവനവനു തന്റെ മഹിമാതിശയം ശരിക്കു കാണുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. കൃമികീടാതികളുടേയും മറ്റും അവസ്ഥ പര്യാലോചിച്ചാൽ കരചരണാദ്യവയവങ്ങളോടുകൂടി ആന്ധ്യാദിവൈകല്യങ്ങളില്ലാതെ മനുഷ്യനായി ജനിച്ച ഒരുവനു ചരിതാർത്ഥതയുണ്ടാകാതെ മാർഗ്ഗം കാണുന്നതല്ല. അവനും തന്റെ ആഢ്യനായ അയൽവക്കക്കാരനെപ്പോലെ കഴിവുള്ളമട്ടിലെല്ലാം ഉയരട്ടെ; പ്രതികൂലങ്ങളായ പരിതഃസ്ഥിതികളെ ഭഞ്ജിക്കട്ടെ; പൌരുഷത്തോടുകൂടി പ്രയത്നിച്ചു പരമപദത്തെ പ്രാപിക്കട്ടെ. ''ഹേതാവീർഷ്യേൽ ഫലേ നതു'' ഹേതുവിങ്കൽ ഈർഷ്യപ്പെട്ടു് നാമും അന്യന്റെ ഉൽക്കർഷബീജം നമുക്കു് അധീനമാക്കുകതന്നെ; ഫലത്തിൽ ഒരിക്കലും ഈർഷ്യപ്പെടരുതു്.

5. സത്തുക്കളുമായി സംസർഗ്ഗം ചെയ്യുക:—

പുണ്യപാപങ്ങളും തുല്യങ്ങളെന്നു വരുമ്പോളാകുന്നു ജീവി മനുഷ്യനായി ജനിക്കുന്നതു് എന്നു ശാസ്ത്രങ്ങൾ ഘോഷിക്കുന്നു. പുണ്യത്തെ വർദ്ധിപ്പിച്ചും പാപത്തെ ക്ഷയിപ്പിച്ചുമല്ലാതെ നമുക്കു് ഉൽഗതി സാദ്ധ്യമല്ലാത്തതിനാൽ അവ രണ്ടിലേക്കുമായി തീവ്രപ്രയത്നം ചെയ്യേണ്ടതു് നമ്മുടെ കർത്തവ്യകർമ്മങ്ങളിൽ പ്രഥമമാകുന്നു. പാപമാ

കുന്ന അപസ്മാരത്തെ മഥിക്കുന്ന ശ്രീപരമേശ്വരൻ; പാപമാകുന്ന കാളിയനെ മർദ്ദിക്കുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണൻ. പാപത്തെ കാൽക്കീഴമർത്തിയാൽ മാത്രമേ നാമും അഭ്യുദയസോപാനത്തിൽ കയറുവാൻ അർഹരാകയുള്ളൂ. ഇതിനു സൽസംഗതി അവശ്യകരണീയമാകുന്നു. നമ്മേക്കാൾ ആഗമത്തിലും പ്രയോഗത്തിലും വിശിഷ്ടന്മാരെന്നു നമുക്കു തോന്നുന്ന ധർമ്മാത്മാക്കളെ നാം സമീപിച്ചു് ആ ആചാര്യന്മാരുടെ അന്തേവാസം സ്വീകരിച്ചു് അവരെ യാവച്ഛക്യം അനുകരിച്ചു ലോകയാത്ര ചെയ്യണം. അത്തരത്തിലുള്ള പുണ്യപുരുഷന്മാരെ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ കുറെ വൈഷമ്യമുണ്ടു്. പർവതം തോറും മാണിക്യമില്ല; മുക്തിതോറും മൌക്തികമില്ല; വനം തോറും ചന്ദനമില്ല; ഗ്രാമംതോറും ആചാര്യന്മാരുമില്ല. മനുഷ്യത്വം, മുമുക്ഷുത്വം, മഹാപുരുഷസംശ്രയം ഇവ മൂന്നും ദുർല്ലഭമാണെന്നു ശങ്കരാചാര്യർ പറയുന്നുണ്ടു്. ആട്ടിൻതോലിട്ട ചെന്നായ്ക്കളുടേയും ബഹിരന്തഃകഷായികളായ മുണ്ഡികളുടേയും കൈയിലകപ്പെടാതെ സാധുവൃത്തനായി, സമദർശിയായി, ഷഡ്വർഗ്ഗജേതാവായി സമുല്ലസിക്കുന്ന ഒരു മഹാത്മാവിനെ ശരണീകരിക്കാമെങ്കിൽ അതിൽപരമായി ഒരു ഭാഗ്യം നമുക്കു സിദ്ധിക്കാനില്ല.

സാധുസമാഗമത്തിനു് ഇതിനേക്കാൾ സുഗമമായ ഒരു് ഉപായമുള്ളതു് ഈ അവസരത്തിൽ വിസ്മരണീയമല്ല. അതു സൽഗ്രന്ഥപാരായണം തന്നെ. ഇന്നത്തെ സത്തുക്കളാരെന്നു പരീക്ഷിച്ചു് അറിയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പണ്ടത്തെ സത്തുക്കളുടെ വിഷയത്തിൽ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു പരീക്ഷ നമുക്കായി കാലംതന്നെ കഴിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നു. അന്നുണ്ടാകുന്ന ഗ്രന്ഥപരമ്പരയിൽ അനവദ്യമല്ലാത്തതു് ഒരിക്കലും അവശേഷിക്കുന്നില്ല. യാതൊരു സൂക്തിസുവർണ്ണത്തിന്റെ വർണ്ണം കാലാഗ്നിയിൽ പൂർവ്വാധികം പ്രോല്ലസിക്കുന്നുവോ മാറ്റു കാലനികഷത്തിൽ ഉത്തരോത്തരം സ്ഫുടീ

ഭവിക്കുന്നുവോ, അതു് ആക്കം കണ്ണാലങ്കാരത്തിനു് അർഹമാകുന്നു. ആപ്തന്മാർ പോയ പന്ഥാവിലൂടെയാകുന്നു അസ്മാദൃശന്മാക്കും പ്രയാണം ചെയ്യേണ്ടതു്. ആ പന്ഥാവേതെന്നു വാല്മീകിവ്യാസാദികവിസാർവഭൌമന്മാർ കാണിച്ചുതരുന്നു; കാമത്താൽ രാവണനും ലോഭത്താൽ സുയോധനനും മറ്റും അവർ വേറെ പ്രകാരത്തിൽ എത്രമേൽ ഗുണഭ്രയിഷ്ഠന്മാരായിരുന്നാലും സമൂലനാശം പ്രാപിച്ചതായി ഉപപാദിച്ചു നമ്മെ അപഥസഞ്ചാരത്തിൽനിന്നു വിനിവർത്തനം ചെയ്യിക്കുന്നു. അത്തരത്തിലുള്ള സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളെ ശരണംപ്രാപിക്കുന്നതും സൽസങ്ഗതിയുടെ പ്രകാരഭേദമാകുന്നു. സൽസങ്ഗം ഗുണത്തിനും അസൽസംസർഗ്ഗം ദോഷത്തിനും നിദാനീഭവിക്കുന്നു എന്നുള്ളതു് അവിതർക്കമാണു്. രഥ്യയിലെ ജലം ഗംഗയിൽ ചേരുമ്പോഴും മധുരമാകുന്നു; ഗംഗയിലെ ജലം സമുദ്രത്തോടു ചേരുമ്പോഴും ക്ഷാരവുമാകുന്നു. നമ്മേക്കാൾ ഉൽകൃഷ്ടനോടു ചേർന്നാൽ നാം ഉൽകർഷത്തെ പ്രാപിക്കും; അപകൃഷ്ടനോടു ചേർന്നാൽ അപകർഷത്തേയും പ്രാപിക്കും എന്നുള്ളതിനു് ഇതുതന്നെ നിദർശനം.

6. ഇന്നും മഹത്വമുണ്ടെന്നു വിശ്വസിക്കുക;—

വിഭ്രതിമത്തുകളും ഊർജ്ജിതങ്ങളുമായ സത്വവിശേഷങ്ങളുടെ അവതാരം അതീതയുഗങ്ങളിൽ മാത്രമേയുണ്ടായിരുന്നുള്ള എന്നും അതിമാനുഷന്മാരുടെ കാലം അസ്തമിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും നാം ഭ്രമിക്കുന്നതു് അസങ്ഗതമാണു്. മുൻപു മുൻപുകഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളെ പ്രശംസിക്കുകയും പിൻപു വരുന്ന കാലങ്ങളെ പഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു ഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടെ ശൈലിയാകുന്നു. ഭ്രമിദേവിയുടെ യൌവനം കഴിഞ്ഞുപോയി എന്നു വേദവ്യാസൻ മഹാഭാരതത്തിൽ ഖേദിക്കുന്നു; എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തെക്കാൾ മഹനീയനായ ഒരു പുത്രനെ ഭാരതമാതാവു പ്രസവിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു പരമാർത്ഥ

മാണ്. പണ്ടു ശ്വേതകേതു മുതലായ ആദർശപുരുഷന്മാർ ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നും തന്റെ കാലത്തിൽ ആ വിധത്തിലുള്ള മഹാന്നഭാവന്മാരെ കാണ്മാൻ കഴിയുന്നില്ലെന്നും ആപസ്തംബൻ അനുശോചിക്കുന്നു; എന്നാൽ ശ്വേതകേതുവിനെ അപേക്ഷിച്ചു് അപകൃഷ്ടനായ ഒരു മഹഷ്യിയായി ആ സ്മൃതികർത്താവിനെ ആരും കരുതുന്നില്ല. അവതാരപുരുഷനല്ലെന്നു് ആക്ഷം പറവാൻ പാടില്ലാത്ത രാമകൃഷ്ണപരമഹംസന്റെ സ്വർഗ്ഗാരോഹണം കഴിഞ്ഞു കാലമധികമൊന്നുമായില്ലല്ലോ. ഭാരതഭൂമിക്കു് ഇന്നത്തെ ദുരവസ്ഥയിൽ പോലും ഒരു ഗാന്ധിയേയും, ഒരു രവീന്ദ്രനേയും, ഒരു ജഗദീശനേയും, ഒരു മദനമോഹനനേയും പെറുപോറ്റുവാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ ആദേവിക്കു് ആഗാമിയായുള്ള സൌവർണ്ണകാലത്തിൽ ഏതേതുപ്രകാരത്തിലുള്ള പുണ്യാത്മാക്കളുടെയെല്ലാം ജനനിയായിത്തീരുവാനാണു് യോഗമുണ്ടാകുന്നതെന്നു് ഏതു ദീർഘദർശിക്കു പരിച്ഛേദിക്കാം? പക്ഷെ ഒരു കാര്യം ഇവിടെ വക്തവ്യമായുണ്ടു്. മാന്യന്മാരെ മാനിക്കുന്നതു മനുഷ്യധർമ്മമാണു്; അതു മറക്കരുതു്. ഹന്ത മാനിൽ നിലീനമായിരുന്ന മഹത്വം പ്രയോഗക്ഷമമായി വിജൃംഭിച്ചതു് വൃക്ഷവൃദ്ധനായ ജാംബവാൻ ആ യുവാവിനെ മാനിച്ച നിമിഷത്തിലായിരുന്നു. നമുക്കു മേലും മഹാത്മാക്കളും വേണമെങ്കിൽ നാം ഇന്നുള്ള മഹാത്മാക്കളെ—അവക്കു വേണ്ടിയല്ല, നമുക്കുവേണ്ടി—യഥാവിധി ജയഘോഷം കൊണ്ടു് ആരാധിച്ചേ മതിയാകയുള്ളൂ.

7. ദേവന്മാരെപ്പോലെ ജീവിക്കുക:—

ശിഷ്ടാചാരത്തിന്റെ പ്രവൃത്തിരൂപം അന്യോപകാരവും നിവൃത്തിരൂപം അഹിംസയുമാകുന്നു. "പരോപകരം താൻ പുണ്യം പാപംതാൻ പരപീഡനം" എന്നുള്ള തത്വം സാർവലൌകികമാണു്. സർവഭൂതങ്ങൾക്കും ഹിതമായി

ജീവിക്കുന്നതാകുന്നു പരമമായ ധർമ്മമെന്നും അങ്ങനെ പണ്ടു ജീവിച്ചിരുന്നവരാകുന്നു ഇന്നു് ഊർദ്ധ്വലോകങ്ങളിൽ സുഖിക്കുന്നതു് എന്നും നാം വിശ്വസിക്കുന്നു. സാർവഗാമിയായി അതായതു് സർവഭൂതങ്ങൾക്കും ഹിതനായി ഒരുത്തൻ ലോകയാത്രചെയ്യണമെങ്കിൽ അവനു് ഇരുപത്തിരണ്ടു ഗുണങ്ങളും വേണ്ടതാണെന്നു് ആപസ്തംബൻ ഉപദേശിക്കുന്നു. അവ (1) അക്രോധം (മനസ്സിനു വിക്ഷോഭം ഉണ്ടാകായ്ക); (2) അഹർഷം (ഇഷ്ടലാഭത്താൽ മനസ്സിനു് മത്തുണ്ടാകായ്ക); (3) അരോഷം (ഇഷ്ടന്മാർ ശത്രുക്കളായാൽ മനസ്സിനു വൈലോമ്യം ഉണ്ടാകായ്ക); (4) അലോഭം(ദ്രവ്യത്തിങ്കൽ ആസക്തിയില്ലായ്ക); (5) അമോഹം (കാര്യാകാര്യവിവേചനത്തിനുള്ള അവധാനം); (6) അദംഭം (ലോകത്തെവഞ്ചിക്കായ്ക); (7) അദ്രോഹം (അപകാരബുദ്ധിയില്ലായ്ക); (8) സത്യവചനം; (9) അനത്യാശ (യാതൊന്നിലും അതിരുവിട്ടുള്ള ആശ ഇല്ലായ്ക); (10) അപൈശുനം (പരിവാദബുദ്ധിയില്ലായ്ക); (11) അനസൂയ; (12) സംവിഭാഗം (താൻ കഷ്ടപ്പെട്ടും സമീപസ്ഥനെ സഹായിക്കുക); (13) ത്യാഗം (യാതൊന്നും തനിക്കുവേണമെന്നു നിർബ്ബന്ധമില്ലായ്ക); (14) ആർജ്ജവം(മനസ്സിനും വാക്കിനും പ്രവൃത്തിക്കും തമ്മിലുള്ള ഐകരൂപ്യം); (15) മാർദ്ദവം (അഭിഗമ്യത); (16) ശമം (മനസ്സു അതായതു് ഗൂഢദ്വേഷം മനസ്സിൽ വച്ചു പുലർത്താതിരിക്കുക); (17) ദമം(ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം); (18) മൈത്രി (യാതൊരുത്തരോടും വിരോധമില്ലായ്ക); (19) യോഗം (ഏകാഗ്രത); (20) ആര്യം (ശിഷ്ടാചാരപരിപാലനം); (21) ആനൃശംസ്യം (വാഗ്വാദാവസരത്തിലും മറ്റും നിഷ്ഠുരതയില്ലായ്ക); (22) തുഷ്ടി (അനിവേർദം) ഈ ഗുണങ്ങളാകുന്നു ഈ ഗുണങ്ങളോടുകൂടി നാം ഇഹലോകത്തിൽ ജീവിക്കുവാൻ അഭ്യസിക്കണം. വേദവ്യാസൻ ഒരവസരത്തിൽ പറയുകയാണു്:—

''പരലോകോസ്തു വാ മാ വാ;
ത്യാജ്യമേവാശുഭം ബുധൈഃ;
യദി നാസ്തി തതഃ കിം സ്യാ—
ദസ്തിചേന്നാസ്തികോഹതഃ''

എന്നു്. അതായതു പരലോകമുണ്ടെങ്കിലെന്തു് ഇല്ലെങ്കിലെന്തു്? നല്ലതല്ലാത്തകാര്യം ബുദ്ധിമാൻ ത്യജിക്കുകതന്നെവേണം. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ പരലോകമില്ലെങ്കിൽ അവനു് അതുകൊണ്ടു് യാതൊരു നഷ്ടവും വരുന്നില്ല; ഉണ്ടെങ്കിൽ ഇല്ലെന്നുകരുതി അശുഭം പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ നശിച്ചുപോകുമല്ലോ. ഊർദ്ധ്വലോകസ്ഥന്മാരുടെ ഗുണങ്ങളും മനുഷ്യക്കുണ്ടാകുന്ന കാലത്തു് മനുഷ്യലോകംതന്നെ ഊർദ്ധ്വലോകം; അതിനാൽ ആ ഗുണങ്ങളും ലഭിക്കുവാൻ മനുഷ്യർ യത്നിക്കണം. അവരുടെ ഈ മധ്യമലോകത്തെ ഉത്തമലോകമാക്കുവാനുള്ള ചുമതല അവരല്ലാതെ മറ്റാരാണു് നിറവേറ്റുന്നതു്? ആ വിഷയത്തിൽ ആനുണ്യം നേടുന്നതിനേക്കാളും അധികമായി ഒരു ചാരിതാർത്ഥ്യം അവക്കെന്തൊണ്ടുള്ളതു്?

8. സ്നേഹധനം നേടുക; നല്കുക:—

ഇഹലോകത്തിലെ അതിഭയങ്കരമായ ശാപമാകുന്നു വൈരം: അതിമഹനീയമായ അനുഗ്രഹമാകുന്നു സൌഹൃദം. അപരിചിതന്മാരുമായി പരിചയിക്കുക; പരിചിതന്മാരുമായി സ്നേഹിക്കുക; സ്നേഹിതന്മാരുമായി സൌഭ്രാത്രപദവിയിൽ പെരുമാറുക; അങ്ങനെ മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളും കഴിവുള്ളിടത്തോളം ഏകീഭവിക്കട്ടെ. ഒരുത്തൻ മറെറാരുത്തനെ ദ്വേഷിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ആക്രമാക്രം പ്രയോജനമില്ല.

''ന ദ്വിഷന്തഃ ക്ഷയം യാന്തി
യാവജ്ജീവമവിഘ്നതഃ

ക്രോധമേവ തു യോ ഹന്തി
തേന സർവേരയോ ഹതഃ.''

നാം ആയുരന്തംവരെ ഹനിച്ചാലും ശത്രുക്കൾ നാമാവ ശേഷന്മാരാകയില്ല; അവരെ ആസകലം ഹനിക്കുന്നതി നേക്കാൾ എത്രയോ എളുപ്പമാകുന്ന ഒരെണ്ണത്തെ —ക്രോധത്തെ — ഹനിക്കുക എന്നുള്ളതു്. അതു നശിക്കു മ്പോൾ സകലശത്രുക്കളും നശിക്കുന്നു എന്നു വ്യാസഭഗവാൻ ഉപദേശിക്കുന്നു. അദ്ദേഹംതന്നെ മറെറാരവസരത്തിൽ ''മനുഷ്യ! നിനക്കു ക്രോധം ഒഴിച്ചുകൂടാത്തതാണെങ്കിൽ ആ ക്രോധത്തെ നീ ക്രോധത്തിനെറ നേക്കുതന്നെ തിരിച്ചു വിടാത്തതെന്താണു്? ധർമ്മാർത്ഥകാമമോക്ഷങ്ങളും നാലി നും ശത്രുവല്ലേ ക്രോധം? അതിരിക്കെ നാം മറെറാന്നിനോടു ക്രോധിക്കുന്നതു് വിചാരസഹമാണോ?'' എന്നു ചോദി ക്കുന്നു. നമുക്കിടയിൽ സത്യൌദനത്തിൽ ബുഭുക്ഷയും ധർമ്മ പാനീയത്തിൽ പിപാസയുമുള്ളവരായി വളരെപ്പേരുണ്ടു്. അവരെ സ്നേഹത്താൽ ആകർഷിച്ചു നമ്മുടെ അതിഥിക ളാക്കുക; അവർക്കു നിത്യസൌഹിത്യം വരുത്തുക; അതി നാൽ കൃതകൃത്യരാകുക; ഇതു് എത്ര ആശാസ്യമായ ആദർ ശമാണു്! ഇതിലുപരിയായി നമുക്കു് അനുഷ്ഠിക്കേണ്ട കാര്യം എന്തുണ്ടു്?

9. പരാർത്ഥജീവിതത്തിൽ നേരിടാവുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങ ളെപരിഗണിക്കാതിരിക്കുക:—

ത്യാഗം എന്നുള്ളതു് ഒട്ടും സുകരമായുള്ള ഒരു കർമ്മമല്ല. സ്വാർത്ഥചിന്തയും പരാർത്ഥചിന്തയുമായുള്ള യുദ്ധം ഭയങ്കരമാ കുന്നു. അതിൽ പൌരുഷത്തോടുകൂടിയുള്ള പ്രയത്നത്താൽ മാത്രമേ പരാർത്ഥചിന്തയ്ക്കു വിജയം സിദ്ധിക്കുകയുള്ളു. പരാ ർത്ഥജീവി ഫലാഭിസന്ധി കൂടാതെതന്നെ ദിനകൃത്യങ്ങളും

ചെയ്യണം. ആത്മലാഭത്തിനു് ആ കൃത്യങ്ങളം ഉപകരണമാക്കരുതു്. പ്രതിഗ്രഹീതാവിൽനിന്നു പ്രത്യുപകാരം പ്രതീക്ഷിക്കരുതു്; പൊതുജനങ്ങളിൽനിന്നു ജയഘോഷം ആശംസിക്കരുതു്. തന്റെ ചാരുചര്യയെപ്പറ്റി താൻതന്നെ വികത്ഥനം ചെയ്യരുതു്; തന്നിമിത്തം വരാവുന്ന സമയവ്യയത്തിലൊ, വിഭവേക്ഷയത്തിലൊ, ശരീരസാദത്തിലൊ അനുശോചിക്കയുമരുതു്. ഒരുവന്റെ ത്യാഗബുദ്ധിയുടെ പരിണാമം അവന്റെ ചിത്തശുദ്ധിയെയാകുന്നു ആശ്രയിക്കുന്നതു്; ദൃഷ്ടമാത്രത്തിൽ മഹത്തായിതോന്നുന്ന ത്യാഗം ചിലപ്പോഴം വിചാരമാത്രത്തിൽ തുച്ഛമായിവരാം. ''മനഃകൃതം കൃതം രാമ! ന ശരീരകൃതം കൃതം'' എന്നുണ്ടല്ലോ. എല്ലാവക്കും കുബേരന്മാരാകുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ത്യാഗികളാകുവാൻ ആ പദവി ആവശ്യവുമില്ല.

''അഭാവേ ഭ്രമിരുദകം
തൃണാനി കല്യാണീ വാഗിതി
ഏതാനി വൈ സതോഗാരെ
ക്ഷീയതേ നകദാചന.''

എന്നു മഹർഷിമാർ പണ്ടുപണ്ടേ ഭാരതീയരെ ഉൽബോധനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. മറെറാന്നുമില്ലെങ്കിലും സാധുവൃത്തനായ ഒരുവന്റെ ഗൃഹത്തിൽ നാലുകൂട്ടം—അതായതു കിടക്കാൻ തറ; കുടിക്കാൻ വെള്ളം; തിന്നാൻ ചീരയില; പറയാൻ നല്ലവാക്കു്:—ഒരിക്കലും ക്ഷയിക്കുകയില്ല. ഇവയെ അതിഥിക്കു പ്രദാനം ചെയ്യുവാൻ എന്തിനു വൈമനസ്യം തോന്നണം?

10. <u>സന്മാർഗ്ഗചാരി പരിവാദത്തെ ഭയപ്പെടരുതു്</u>:—

നാം പുണ്യവും പുമർത്ഥപ്രാപകവുമായ പന്ഥാവിൽതന്നെയാണോ സഞ്ചരിക്കുന്നതു് എന്നു് വീണ്ടുംവീണ്ടും അന്തരാത്മാവിനോടു ചോദിക്കണം; ആ ദിവ്യസ്ഥാനത്തു

നിന്നു് ഏതദ്വിഷയത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന ഉത്തരം നമുക്കു് അനുകൂലമാണെങ്കിൽ നാം ആ പന്ഥാവിൽനിന്നു രേഖാമാത്രം പോലും—ഏതെല്ലാം വിപരീതശക്തികളും നമ്മെ അങ്ങിങ്ങു് ആകർഷിച്ചാലും—വ്യതിചലിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ലോകവാക്യവും ദൈവവാക്യവും എല്ലാ അവസരങ്ങളിലും ഒന്നായിരിക്കണമെന്നില്ല. ലോകത്തിന്റെ ഭൂരിപക്ഷം ചിലപ്പോൾ മൌനം ഭജിക്കുകയാവാം; നമ്മുടെ കണ്ണപുടങ്ങളിൽ പതിക്കുന്നതു് അജ്ഞന്റെ പ്രലാപമോ ഖലന്റെ ആക്രോശമോ ആവാം. ''ന ലോകവിരസം ചരേൽ'' എന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ നാം ലോകത്തെ അനുവർത്തിക്കേണ്ടതു് അന്തരാത്മാവിന്റെ അനുശാസനം ലോകത്തിലും ലോകത്തിന്റെ അനുശാസനം അന്തരാത്മാവിലും പ്രതിഫലിക്കുന്ന കാലത്തോളം മാത്രമാകുന്നു. ലോകാപവാദത്തെ ഭയപ്പെടണമെന്നു ഭർത്തൃഹരി പറയുന്നു; ലോകരവത്തെ ഭയപ്പെടണമെന്നു പറയുന്നില്ല. ലോകരവത്തിനു കീഴടങ്ങിയവരിൽ ആർക്കും ലോകോത്തരന്മാരാകുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ലോകത്തിൽ നിന്നുതന്നെ ലോകത്തെ രക്ഷിക്കേണ്ട ഭാരം ചിലപ്പോൾ നാം വഹിക്കേണ്ടതായിവരും. അതിന്റെ ഗൌരവം നമ്മുടെ ഉന്മേഷത്തെ ഉത്തേജനം ചെയ്യണം; ഉത്സാഹത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കണം. എങ്കിലേ നാം നാമാകയുള്ളൂ.

''സാധോഃ പരുഷവാക്യേന
ന മതിര്യാതി വിക്രിയാം;
ന ഹി താപയിതും ശക്യം
സാഗരാംഭസ്തൃണോൽകയാ.''

പുൽച്ചൂട്ടു കത്തിച്ചാൽ സമുദ്രം ചൂടുപിടിക്കുകയില്ല; സാധുക്കൾക്കു ദുഷ്ടന്മാരുടെ പരുഷവാക്യത്താൽ വികാരവും ജനിക്കുകയില്ല.

11. പരാജയത്താൽ ഭഗ്നോത്സാഹനാകരുതു്:—

നമ്മുടെ അഭിലാഷം ധർമ്മ്യമാണോ—ആദർശം ശുദ്ധമാണോ—എന്നുമാത്രം പര്യാലോചനചെയ്തു നിശ്ചയിക്കുവാനുണ്ടു്. ആണെങ്കിൽ നാം തദുന്മുഖമായി യാവജ്ജീവം ഫലോദയംവരെ പ്രവർത്തിക്കുകതന്നെ വേണം. ഒരു ജീവി യാതൊന്നു നേടണമെന്നു നിശ്ചയിക്കുന്നുവോ അതു നേടുന്നു; യാതൊന്നാകണമെന്നു് ഉദ്യമിക്കുന്നുവോ അതാകുന്നു.

''ഉത്സാഹീ ബലവാനാര്യ!
നാസ്ത്യുത്സാഹാൽ പരം ബലം;
സോത്സാഹസ്യ ഹി ലോകേസ്മിൻ
ന കിഞ്ചിദപി ദുഷ്കരം.''

എന്നത്രേ ആദികവിവാക്യം. ഉത്സാഹിയാകുന്ന ബലവാൻ; ഉത്സാഹത്തേക്കാളും വലുതായ ബലം ഒന്നുമില്ല; ഉത്സാഹശാലിക്കു ദുഷ്കരമായി ലോകത്തിൽ യാതൊന്നുമില്ല. ''ശ്രേയാംസി ബഹുവിഘ്നാനി''എന്നുണ്ടു്. വലിയ കാര്യങ്ങളും സാധിക്കണമെങ്കിൽ വലിയ വിഘ്നങ്ങളെ ഭേദിക്കണം. സീതാദേവി ഹനുമാനോടു്,

''കല്യാണീ ബത ഗാഥേയം
ലൌകികീ പ്രതിഭാതി മേ;
ഏതി ജീവന്തമാനന്ദോ
നരം വർഷശതാദപി.''

എന്നു പറയുന്ന ആ അഭിരാമമായ ലോകനീതി ആരും വിസ്മരിക്കരുതു്. നാം വ്യവസായികളായി ജീവിച്ചാൽ ഒരിക്കലല്ലെങ്കിൽ മറെറാരിക്കൽ നമുക്കു നമ്മുടെ അഭീഷ്ടം സാധിക്കും. അഥവാ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽതന്നെ നമുക്കു തന്മൂലം എന്തു ഛേദമാണു് ഉണ്ടാകുവാൻ പോകുന്നതു്? ''യത്നേ കൃതേ യദി ന സിദ്ധ്യതി കോത്ര ദോഷഃ?'' എന്നു ചോദിക്കുന്ന ഭർത്തൃഹരി, വാസ്തവത്തിൽ പ്രയത്നപദ്ധതി

യിലാകുന്ന പരമാനന്ദം; ഫലലബ്ധിയിലല്ല. പൂർവ രാഗദശയിലുള്ള നിരതിശയനിർവൃതി വിവാഹാനന്തരം സ്മൃതിഗോചരമായി മാത്രം പരിണമിക്കുന്നില്ലയോ?

12. പ്രതിദിനം ആത്മശോധന ചെയ്യുക:—

ജ്ഞാനമയനായി, പ്രേമാത്മാവായി, സൽക്കർമ്മനിരതനായി ജീവിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് മനുഷ്യജന്മത്തിന്റെ പരമോദ്ദേശം. ഓരോ രാത്രിയിലും ഉറങ്ങുന്നതിനു മുൻപ് അന്നത്തെ ദിവസം നമ്മുടെ ജ്ഞാനഭണ്ഡാരം വർദ്ധിച്ചുവോ, നമ്മുടെ ഹൃദയം പൂർവാധികം വിസ്തൃതവും വിമലവുമായി ''സർവസത്വേഷു സൌഹൃദം'' ''വസുധൈവ കുടുംബകം'' ഇത്യാദി മഹനീയാദർശങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിച്ചു പുരോഗമനം ചെയ്തുവോ; നമ്മുടെ പ്രവൃത്തി ഉത്തരോത്തരം പരോപകാരപരമായി പരിണമിച്ചുവോ;എന്നു നാം ഏകാന്തമായി ആത്മശോധന ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു. ഈ ലോകത്തിൽ നമുക്ക് ഐഹികമായും പാരത്രികമായും അറിയുവാൻ പലതുമുണ്ട്; അറിവാനുള്ള സമയമോ ഏറ്റവും പരിമിതവുമാണ്. അനന്തമായ ജ്ഞാനാമൃതസമുദ്രം നമ്മെ ആവരണം ചെയ്യുന്നു; അതിൽനിന്ന് ഒരു ദിവസം ഒരു ബിന്ദുപോലും പാനംചെയ്യാതെ നാം പശ്ചാധർമ്മചാരികളായി കാലയാപനം ചെയ്യുന്നു എങ്കിൽ അതിനേക്കാൾ ആശ്ചര്യമായി-അനന്തരാപാർഹമായി— മറെറന്താണുള്ളതു? ജ്ഞാനമില്ലാഞ്ഞാൽ വിവേകവും, വിവേകമില്ലാഞ്ഞാൽ ശാന്തിയും, ശാന്തിയില്ലാഞ്ഞാൽ സുഖവും എങ്ങിനെയാണ് ഉണ്ടാകുന്നതു? അതുപോലെ ഓരോ ദിവസം പോകുന്തോറും നമ്മുടെ ഹൃദയവും നന്നാകണം.

''ചക്ഷുർദ്ദദ്യാന്മനോ ദദ്യാ–
ദ്വാചം ദദ്യാച്ച സൂനൃതാം;
അനുവ്രജേദുപാസീത:
സയജ്ഞഃ പഞ്ചദക്ഷിണഃ.''

എന്നുപദേശിക്കുന്ന ഭഗവാൻ വേദവ്യാസൻ. ചക്ഷുസ്സു നൽകുക; മനസ്സു നൽകുക; സൂനൃതയായ വാക്കു നൽകുക; കൂടെപ്പോകുക; ഉപാസിക്കുക ഇതാകുന്നു അഞ്ചു ദക്ഷിണകളോടുകൂടിയ യാഗം. ഇതു പ്രേമാത്മാവായി ജീവിക്കേണ്ട ഏതൊരുവനും ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത നിത്യകർമ്മമാകുന്നു. പരോപകാരത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി മുൻപുതന്നെ വിചിന്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

''പിബന്തി നദ്യസ്സ്വയമേവ നാംഭഃ;
ഖാദന്തി ന സ്വാദുഫലാനി വൃക്ഷാഃ;
പയോധരോ ന കവചിദത്തി സസ്യം;
പരോപകാരായ സതാം വിഭൂതിഃ.''

എന്നു കാളിദാസമഹാകവി ഉപദേശിക്കുന്നു. നദികളും അവയിലെ ജലം തങ്ങളുംതന്നെ കുടിക്കുന്നില്ല. വൃക്ഷങ്ങളും അവയിലെ മധുരഫലം തങ്ങളുംതന്നെ തിന്നുന്നില്ല; മേഘങ്ങളും അവയുടെ വൃഷ്ടിനിമിത്തം ഉണ്ടാകുന്ന സസ്യങ്ങളും തങ്ങളുംതന്നെ ഭക്ഷിക്കുന്നില്ല; സത്തുക്കളുടെ വിഭവം അന്യന്മാരുടെ ഉപകാരത്തിനു മാത്രമുള്ളതാകുന്നു. ജ്ഞാനം പ്രേമം, പരോപകാരം ഇവ ചേരുന്ന സച്ചിദാനന്ദാത്മികയായ ത്രിവേണിയിൽ ഒരു ദിവസം സ്നാനമോ പ്രോക്ഷണമെങ്കിലുമോ ചെയ്യുവാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ ആ ദിവസം മനുഷ്യജീവിക്കു വ്യർത്ഥംതന്നെ. ഭഗവാൻ വേദവ്യാസൻ,

''ഏകസ്മിന്നപ്യതിക്രാന്തേ
ദിവസേ ധർമ്മവർജിതേ
ദസ്യുഭിർമ്മുഷിതസ്യേവ
യുക്തമാക്രന്ദിതും ചിരം.''

എന്നു നമ്മെ ഉൽബോധനം ചെയ്യുന്നു. ധർമ്മവർജിതമായി ഒരു ദിവസമെങ്കിലും പൊയ്പോകുന്നു എങ്കിൽ കള്ളന്മാർ നമ്മുടെ സർവസ്വവും മോഷ്ടിച്ചാലത്തെപ്പോലെ വളരെക്കാലം നാം ആക്രന്ദനം ചെയ്യുന്നതു യുക്തംതന്നെയാണു.

13. വേലയിലാകുന്ന ആനന്ദം, വിശ്രമത്തിലല്ല.

പ്രവത്തിക്കുക; പ്രവത്തിക്കുക; വീണ്ടും വീണ്ടും പ്രവത്തിക്കുക; അതിലേക്കാകുന്ന നാം ഈ ലോകത്തിൽ ജനിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഇതു കർമ്മഭൂമിയാകുന്നു; ഭോഗഭൂമിയല്ല. മനുഷ്യായുസ്സിന്റെ അനിത്യതയിലാകുന്ന അതിന്റെ നിത്യസൌന്ദര്യം പ്രകാശിക്കുന്നതു്. ഇന്നു ചെയ്യേണ്ട കൃത്യം നാളെച്ചെയ്തുകൊള്ളാം എന്നു് ഒരുവൻ പറയണമെങ്കിൽ അവനു നാളെ താൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി ആരെങ്കിലും ഉറപ്പുകൊടുത്തിരിക്കണം. അങ്ങനെ ഉറപ്പുകൊടുക്കുവാൻ ആരുണ്ടു്? അതില്ലാതെയിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം കഴിഞ്ഞതിനെപ്പറ്റി വിഷാദിക്കുകയോ വരുന്നതിനെപ്പറ്റി വിനോദിക്കുകയോ രണ്ടും ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമില്ല.

> ''ഗതം ശോചതി കോനാമ
> യഃ പ്രാതശ്ശോച്യതേ പരൈഃ?
> ഛിന്നഹസ്തോ വിഹസ്തസ്യ
> കഥം ബദ്ധ്നാതി കങ്കണം?''

എന്നുണ്ടു്. നാളെ കാലത്തു് അന്യന്മാർ അനുശോചിക്കുവാൻ പോകുന്ന ഒരുവനാകുന്ന ഇന്നു മൃതനായ ഒരുവനെ അനുശോചിക്കുന്നതു്. ഛിന്നഹസ്തനായ ഒരുവൻ എങ്ങനെയാകുന്നു കയ്യില്ലാത്തവനു കങ്കണമണിയിക്കുന്നതു്? അതുപോലെതന്നെ,

> ''ഗതേഭ്യോ ബഹുമന്യന്തേ
> ദിവസാനാഗമിഷ്യതഃ;
> മൂഢാ ന ഗണയന്ത്യേതാൻ
> മൃത്യോരാസന്നചാരിണഃ.''

എന്നുമുണ്ടു് ആപ്തവാക്യം. കഴിഞ്ഞ ദിവസങ്ങളെക്കാൾ വരാൻപോകുന്ന ദിവസങ്ങൾ നന്നായിരിക്കുമെന്നു വിചാ

രിക്കുന്ന മൂഢന്മാർ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ ദിവസങ്ങൾ മൃത്യുവിന്റെ സമീപത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. കഴിഞ്ഞതു കഴിഞ്ഞു. വരുന്നതു വരുന്നുവോ, വരുന്നില്ലയോ? വർത്തമാനനിമിഷം നമുക്കു് അധീനമാണു്; അതിനെ ക്ഷീരസാഗരമായി സങ്കല്പിച്ചു് അതു വിധിപോലെ മഥിച്ചു് അതിൽനിന്നു് അമൃതകുംഭം നേടാം; അതാകുന്നു ബുദ്ധിമാൻ അനുഷ്ഠിക്കേണ്ട കൃത്യം. ഒരുവന്റെ മഹത്വം അവന്റെ കുലത്തേയോ, വിഭവത്തേയോ, മനസ്സിനേയോ, ബുദ്ധിയേയോ ആശ്രയിക്കുന്നില്ല. അവന്റെ പ്രവൃത്തിയെ മാത്രം അപേക്ഷിക്കുന്നു,"സുകൃതം" എന്നാകുന്നു പുണ്യത്തിന്റെ പര്യായം; സുവിദിതമല്ല; സുചിന്തിതവുമല്ല. പ്രയോഗമനുസരിച്ചേ ലോകത്തിൽ ഫലസിദ്ധിയുള്ളൂ. ഉറയിൽ ഉറങ്ങുന്ന വാൾ ഊരിയെടുക്കുന്നതുവരെ ഉപയോഗശൂന്യമാണു്. ആയുരന്തംവരെ വേല ചെയ്യുക; വേലയെ ഉദ്ദേശിച്ചാകണം വിശ്രമം; വിശ്രമത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചാകരുതു വേല; ദീർഘവിശ്രാന്തിക്കുള്ള സമയം മരണാനന്തരമാകുന്നു.

14. സ്വഭാവം സംസ്കരിക്കുക:—

ശീലിക്കുന്നതാകുന്നു ശീലം. ശീലം സാത്മ്യത്തെ പ്രാപിക്കുമ്പോൾ സ്വഭാവമാകുന്നു. ''സർവം ശീലവതാ ജിതം.'' സർവവും ശീലവാനാൽ ജയിക്കപ്പെടുന്നു എന്നു മഹാഭാരതത്തിൽ വിദുരർ ധൃതരാഷ്ട്രരെ ഉപദേശിക്കുന്നു.

''ശീലം പ്രധാനം പുരുഷേ
തദ്യസ്യേഹ പ്രണശ്യതി
ന തസ്യ ജീവിതേനാർത്ഥോ
ന ധനേന; ന ബന്ധുഭിഃ.''

പുരുഷനിൽ പ്രധാനമായി വേണ്ടതു ശീലമാകുന്നു. അതു പൊയ്പ്പോയാൽ ഒരുവനു് അവന്റെ ജീവിതത്തേയോ

ധനത്തേയോ ബന്ധുക്കളേയോ കൊണ്ടു് യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ല; എന്നു ഭാരതത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു.

പാണ്ഡിത്യസ്യ വിഭ്രഷണം മധുരതാ;
ശൌര്യസ്യ വാക്സംയമോ;
ജ്ഞാനസ്യോപശമഃ; ശ്രുതസ്യ വിനയോ;
വിത്തസ്യ പാത്രേ വ്യയഃ;
അക്രോധസ്തപസഃ; ക്ഷമാ പ്രഭവിതു;–
ധർമ്മസ്യ നിർവ്യാജതാ;
സർവസ്യാസ്യ പുനസ്തഥൈവ ജഗത-
ശ്ശീലം പരം ഭ്രഷണം.''

പാണ്ഡിത്യത്തിനു മാധുര്യവും, ശൌര്യത്തിനു മൌനവും, ജ്ഞാനത്തിനു് ഉപശാന്തിയും, പഠിത്തത്തിനു വിനയവും, ധനത്തിനു സൽപാത്രദാനവും, തപസ്സിനു ക്രോധഹീനതയും, പ്രാഭവത്തിനു ക്ഷമയും, ധർമ്മത്തിനു് ആർജ്ജവവുമാകുന്നു ഭ്രഷണം; ഈ ജഗത്തിനു് ആകെക്കൂടിയുള്ള ശ്രേഷ്ഠമായ ഭ്രഷണമോ ശീലം മാത്രമാകുന്നു, എന്നു സരസ്വതീകണ്ഠാഭരണത്തിൽ ശീലത്തിന്റെ പാരമ്യം പ്രതിഷ്ഠാപിതമായിരിക്കുന്നു. ഓരോ ജാതിക്കു നൈസർഗ്ഗികമായി ഓരോ മാതിരി സ്വഭാവം ഏർപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ ബന്ധനത്തിൽനിന്നുള്ള വിമുക്തി നിരന്തരമായ പ്രയത്നം കൊണ്ടല്ലാതെ ആർക്കും സാദ്ധ്യമല്ല.

''യാ സാ പ്രകൃതിരസ്മാകം
വാനരാണാം നരേശ്വര!
താമഹം ത്യക്തുമിച്ഛാമി;
ന സാ മാം ത്യക്തുമിച്ഛതി.''

എന്നു സുഗ്രീവൻ ശ്രീരാമനോടു നിവേദനംചെയ്യുന്നതു നോക്കുക. ''വാനരന്മാരായ ഞങ്ങൾക്കു ജന്മസിദ്ധമായ

യാതൊരു പ്രകൃതിയുണ്ടോ, മഹാരാജാവേ! അതിനെ ഞാൻ വിട്ടൊഴിയുവാൻ ഇച്ഛിക്കുന്നു. അതു് എന്നെ വിട്ടൊഴിയുവാൻ ഇച്ഛിക്കുന്നില്ല.'' എന്നാകുന്നു ആ നിവേദനം. മനുഷ്യപ്രകൃതി അതിന്റെ പൂർവരൂപമായ വാനരപ്രകൃതിയിൽനിന്നു് അധികം വിഭിന്നമല്ല. അതിനാൽ സൽസ്വഭാവം നാം സാധകംചെയ്യുതന്നെ സമ്പാദിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സൽസ്വഭാവിക്കല്ലാതെ സൽക്കർമ്മം സാധിക്കുന്നതല്ല. മുഖം മനസ്സിന്റെ ദർപ്പണമാകുന്നു. പ്രവൃത്തി ശുദ്ധമാകണമെങ്കിൽ ഹൃദയം ശുദ്ധമാകണം. വിഷപാത്രത്തിൽ നിന്നൊഴുകുന്നവെള്ളം എത്ര തേറാമ്പരലിട്ടാലും വിഷമയമായിത്തന്നെയിരിക്കും. സദാചാരമെന്നതു കേവലം ഒരു നടവൃത്തിയല്ല. ബഹിസ്സാധുത അന്തസ്സാധുതയുടെ പരിവാഹമാകുന്നു.

''ന ധർമ്മശാസ്ത്രം പഠതീതികാരണം;
ന ചാപി വേദാധ്യയനം ദുരാത്മനഃ;
സ്വഭാവ ഏവാത്ര തഥാതിരിച്യതേ;
യഥാ പ്രകൃത്യാ മധുരം ഗവാം പയഃ''

എന്നുള്ള തത്വം നാം മറക്കരുതു്. ധർമ്മശാസ്ത്രം പഠിച്ചതുകൊണ്ടോ, വേദം ഉരുവിട്ടതുകൊണ്ടോ, ഒരുവൻ സത്തോ അസത്തോ ആകുന്നില്ല. പശുവിന്റെ പാലിനു സ്വാദുത സ്വാഭാവികമായി സംഭവിക്കുന്നതാകുന്നു; പാരായണംകൊണ്ടു സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല.

''ദഗ്ധം ദഗ്ധം ത്യജതി ന പുനഃകാഞ്ചനം കാന്തവർണ്ണം;
ഛിന്നം ഛിന്നം ത്യജതി ന പുനഃ സ്വാദുതാമിക്ഷുഖണ്ഡഃ;
ഘൃഷ്ടം ഘൃഷ്ടം ത്യജതി ന പുനശ്ചന്ദനം ചാരുഗന്ധം;
പ്രാണാന്തേപി പ്രകൃതിവികൃതിർജായതേനോത്തമാനാം.',

എത്രയുണ്ടു തീയിൽ കാഞ്ഞാലും സ്വർണ്ണം അതിന്റെ മനോഹരമായ വർണ്ണത്തേയും, എത്രയുണ്ടു് കത്തികൊണ്ടു മുറിച്ചാലും കരിമ്പു് അതിന്റെ മാധുര്യത്തേയും, എത്രയുണ്ടു് അര

ച്ചാലും ചന്ദനം അതിന്റെ വിശിഷ്ടമായ ഗന്ധത്തെയും, ത്യജിക്കാത്തതുപോലെ ഉത്തമന്മാക്ക് പ്രാണാവസാനത്തിൽ പോലും അവരുടെ പ്രകൃതി വികാരത്തെ പ്രാപിക്കുന്നില്ല എന്നു മഹാനാടകത്തിൽ കാണുന്നു. ഈ വിധത്തിലുള്ള ഉത്തമപദത്തെ പ്രാപിക്കണമെങ്കിൽ സ്വഭാവസംസ്കരണം അത്യന്താപേക്ഷിതമാകുന്നു.

15 തെറ്റുചെയ്യാൽ ഏല്ലുക:—

കഴിവുള്ളിടത്തോളം തെറ്റുചെയ്യാതിരിക്കുവാൻ മനുഷ്യൻ പ്രയത്നിക്കണം. പ്രസന്നമായ ബുദ്ധികൊണ്ട് ശക്യാശക്യങ്ങളേയും ധർമ്മ്യാധർമ്മ്യങ്ങളേയും പരിച്ഛേദിച്ചു പ്രവർത്തിക്കണം. സാഹസിയാകരുതു്; ദീർഘസൂത്രിയുമാകരുതു്. വിവേകിയായി ജീവിക്കണം; പ്രത്യുൽപന്നമതിയായും ജീവിക്കണം. അങ്ങനെ ജീവിക്കുമ്പോഴും തെറ്റിപ്പോകുക എന്നുള്ളതു സാധാരണമാണു്.

''സംഖലിതഃ സംഖലിതോ വധ്യ-
ഇതിചേന്നിശ്ചിതം ഭവേൽ
ദ്വിത്രാ യദ്യവശിഷ്യേരൻ;
ബഹുദോഷാ ഹി മാനവാഃ.''

എന്നു മഹാഭാരതത്തിൽ വ്യാസഭഗവാൻ ഉൽബോധനം ചെയ്യുന്നു. തെറ്റുചെയ്യുന്ന ഓരോ മനുഷ്യനും വധ്യനാണെന്നു് ഒരു വിധിയുണ്ടായാൽ പക്ഷേ രണ്ടോ മൂന്നോ പേർ മാത്രം അവശേഷിക്കുമായിരിക്കും; അത്ര വളരെ അപരിപൂർണ്ണന്മാരാകുന്നു നമ്മൾ; എന്നത്രേ ഇതിൽനിന്നു നാം ഗ്രഹിക്കുന്നതു്. ''ഗച്ഛതഃ സ്ഖലനം ന ദോഷായ'' എന്നുണ്ടു്. നടക്കുന്നയാൾ ഇടറുകതന്നെ ചെയ്യും, എന്നു വിചാരിച്ചു കൈയും കെട്ടി ശൂന്യം ചാരി ഇരുന്ന ഇരിപ്പിൽ ഇരുന്നാൽ എങ്ങനെ ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്തു ചെന്നുചേരാം?

വഴിച്ചുകത്തെപ്പേടിച്ചു് വണ്ടിബ്ഭാരം വലിച്ചെറിയുന്ന ദോഷക്കാരുണ്ടോ? തെറ്ററിയാൽ തെറ്ററ്റെ! അറിയുമ്പോഴം ശരിപ്പെടുത്താം; അതാകുന്നു മനുഷ്യജന്മത്തിന്റെ ദോഷവും ദോഷം ചെന്നുലയിക്കുന്ന ഗുണവും. അജ്ഞതയാൽവരുന്ന ആപത്തിനു പാപമില്ല; മക്കടമുഷ്ടിയാകുന്ന മഹാപാതകത്തിനു പ്രായശ്ചിത്തവുമില്ല. താൻ ചെയ്തതു തെറ്റെന്നറിഞ്ഞാൽ അതു് ഏറ്റുപറയുവാൻ സന്നദ്ധനാകുന്നവനത്രേ ധീരൻ; അതു ഗ്രഹണം ചെയ്യുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നവനത്രേ ഭീരു. രണ്ടാമൻ ലോകനിന്ദയെ യാവജ്ജീവം ഭയപ്പെടുന്നു; ആത്മാവിനോടു് അവനുള്ള ആധമർണ്ണ്യം ഒരിക്കലും വിട്ടുനീങ്ങുന്നുമില്ല.

16. സംശയം വരുമ്പോഴം യോഗ്യന്മാർ എന്തു ചെയ്യുന്നു എന്നു പരിശോധിക്കുക:—

നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽ പലപ്പോഴും ധർമ്മാധർമ്മങ്ങളുടെ സംഘർഷണം ഉണ്ടാകാം; നാം കേറിക്കുന്നതു് അന്തരാത്മാവിന്റെ അനുശാസനമോ സ്വാർത്ഥയക്ഷിയുടെ പ്രലോഭനഗീതമോ എന്നു സംശയം വരാം. ആ അവസരങ്ങളിൽ നാം ഒന്നു ധരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. ''ലോകത്തിൽ ധർമ്മവും അധർമ്മവും ഇതു ഞാനാണു് ഇതു ഞാനാണു് എന്നു് ഉൽഘോഷണം ചെയ്യുകൊണ്ടു മൂർത്തിമത്തുകളായി സഞ്ചരിക്കുന്നില്ല; ദേവന്മാരോ ഗന്ധർവന്മാരോ പിതൃക്കളോ ഇതു ധർമ്മമാണു് ഇതു് അധർമ്മമാണു് എന്നു നമുക്കു വേർതിരിച്ചു കാണിച്ചതരുന്നുമില്ല; അതിനാൽ യാതൊരു പ്രവൃത്തി ചെയ്യുമ്പോഴം അതിനെ ആര്യന്മാർ പ്രശംസിക്കുന്നുവോ അതു ധർമ്മമെന്നും നിന്ദിക്കുന്നുവോ അതിനെ അധർമ്മമെന്നും നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനേ നാം ശക്തന്മാരാകുന്നുള്ള'' എന്നു ധർമ്മമർമ്മവേദിയായ ആപസ്തംബൻ ഉപന്യസിക്കുന്നു. സമ്യഗ്വിനീതന്മാരായും വൃദ്ധന്മാരായും ആത്മവാ

ന്മാരായും അലോലുപന്മാരായും അദാംഭികന്മാരായും ലോക യാത്ര ചെയ്യുന്നവരാകുന്നു ആര്യന്മാർ എന്നും ആ മഹാത്മാവു പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ടു്. സദാചാരം എന്നു പറയുന്നതു് ഇത്തരത്തിലുള്ള ആര്യന്മാർ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന പ്രവൃത്തിയാകുന്നു. ധർമ്മോപദേശം വേദങ്ങളിലും സ്മൃതികളിലും ശിഷ്ടാഗമങ്ങളിലും നിന്നു ഗ്രഹിക്കേണ്ടതാണെന്നു ബോധായനൻ പറയുന്നു. ശിഷ്ടാഗമങ്ങൾക്കു് ഈ വിഷയത്തിലുള്ള പാരമ്യത്തെ യക്ഷപ്രശ്നത്തിൽ ''കഃ പന്ഥാഃ'' എന്ന യക്ഷരൂപനായ തന്റെ പിതാവിന്റെ ചോദ്യത്തിനു്

''തർക്കോപ്രതിഷ്ഠശ്ശ്രുതയോ വിഭിന്നാ—
നൈകോ ഋഷിര്യസ്യ മതം പ്രമാണം;
ധർമ്മസ്യ തത്വം നിഹിതം ഗുഹായാം;
മഹാജനോ യേന ഗതഃ സ പന്ഥാഃ.''

എന്നു ധർമ്മപുത്രർ സമർപ്പിക്കുന്ന ഉത്തരത്തിൽ വേദവ്യാസൻ വിശദമായി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നു. അനുമാനത്തിനു സ്ഥിരതയില്ല; വേദത്തിനു വേദം ഭിന്നമായി കാണുന്നു; ഒരു ഋഷിയുടെ മതമാണു് ഉള്ളതെങ്കിൽ അതു പ്രമാണത്വേന സ്വീകരിക്കാം; എന്നാൽ അനവധി മഹർഷിമാർ സ്മൃതികാരന്മാരായാൽ എന്താണു് നിവൃത്തി? ആകപ്പാടെ ധർമ്മത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മസ്ഥിതി ഗുഹയിൽ ഒളിഞ്ഞുതന്നെ കിടക്കുന്നു. പിന്നെ ഏതാണു് നാം സഞ്ചരിക്കുവാനുള്ള മാർഗ്ഗം എന്നാണു് ചോദ്യമെങ്കിൽ മഹാജനങ്ങൾ ഏതിലൂടെ സഞ്ചരിച്ചുവോ അതുതന്നെയാണെന്നേ മറുപടി പറവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. പണ്ടു ജീവിച്ചിരുന്ന മഹാന്മാർ ഏതുവഴി സഞ്ചരിച്ചു എന്നു വിദ്യാഭ്യാസം കൊണ്ടും ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന മഹാന്മാർ ഏതുവഴി സഞ്ചരിക്കുന്നു എന്നു പര്യവേക്ഷണം കൊണ്ടും ഗ്രഹിക്കണം. മഹാജനങ്ങളെ തദ്രൂപമായി അനുസ്മരിക്കുന്നതിനു ക്ഷുദ്രന്മാ

രായ നമ്മെക്കൊണ്ട് സാധിക്കുകയില്ലായിരിക്കാം; എങ്കിലും കഴിവുള്ളിടത്തോളം അനുസരിക്കാമല്ലോ.

''അനുഗന്തും സതാ വർത്മ
കൃത്സ്നം യദി ന ശക്യതേ
സ്വല്പമപ്യനുഗന്തവ്യം;
മാർഗ്ഗസ്ഥോ നാവസീദതി.'' എന്നുണ്ട്. മാർഗ്ഗസ്ഥനു ക്ഷീണത ഒരിക്കലും ഉണ്ടാകയില്ല. ആകാശത്തെ ലക്ഷ്യംവെച്ച് എയ്യുന്ന അമ്പു വൃക്ഷത്തെ ലക്ഷ്യംവെച്ച് എയ്യുന്ന അമ്പിനേക്കാൾ ഉയരെപ്പായുമെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. നമ്മുടെ ആദർശങ്ങൾ അത്യുച്ചങ്ങളാകട്ടെ; അവയെ മനുഷ്യശക്തികൊണ്ട് സമീപിക്കാവുന്നിടത്തോളം നമുക്കു സമീപിക്കാം.

17. <u>സുകൃതംതന്നെയാകുന്ന സുകൃതത്തിന്റെഫലം:—</u>

പുരാതനന്മാർ സ്വർഗ്ഗനരകങ്ങളെ ഉൽഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു പാമരന്മാരുടെ ഉൽഗതിയെ പുരസ്കരിച്ചു മാത്രമാണെന്നും അതിൽ അർത്ഥവാദാതിരിക്തമായി അധികമൊന്നുമില്ലെന്നും വിജ്ഞന്മാർ മനസ്സിലാക്കണം. സുകൃതത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു സുകൃതം ചെയ്യണം; സ്വർഗ്ഗത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചല്ല; അതുപോലെ ദുഷ്കൃതത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു ദുഷ്കൃതം ചെയ്യരുതു്; നരകത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചല്ല. പഴയ എഴുത്തുപള്ളികളിലെ കുട്ടികളെപ്പോലെ നാം പ്രഹരത്തെ ഭയപ്പെട്ടുകയോ സമ്മാനത്തെ ആകാംക്ഷിക്കുകയോ രണ്ടും ചെയ്യരുതു്. അതാകുന്നു ''കർമ്മത്തിങ്കൽ മാത്രമേ നിനക്കു് അധികാരമുള്ളു. ഫലങ്ങളിൽ ഒരിക്കലും ഇല്ല.'' എന്നു ഭഗവാൻ അർജ്ജുനനോടു് അരുളിച്ചെയ്തതിന്റെ ഫലിതാർത്ഥം. ''നൈമം ലൌകികമർത്ഥം പുരസ്കൃത്യധർമ്മാംശ്ചരേൽ.'' അതായതു് ''ഐഹികലാഭത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു ധർമ്മങ്ങളെ ആചരിക്കരുതു്.'' എന്നു് ആപസ്തംബൻ ഗുണദോഷി

ക്കുന്നു. പരലോകം എന്നൊന്നു് ഞാൻ മുൻപു പറഞ്ഞതു പോലെ ഉണ്ടെങ്കിൽ ഇരുന്നുകൊള്ളട്ടെ; ഇല്ലെങ്കിൽ വേണ്ട. അവിടത്തേയ്ക്കുള്ള പൊതിച്ചോറായി മാത്രം ഇഹലോകസുകൃതത്തെ കരുതരുതെന്നേ ഞാൻ സിദ്ധാന്തിക്കുന്നുള്ളൂ. പരലോകത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള ധർമ്മാനുഷ്ഠാനം സ്വാർത്ഥത്താൽ ദൂഷിതവും പരാർത്ഥജീവിതത്തിനു പലപ്പോഴും പ്രതിബന്ധകവുമാകുന്നു. ഓരോ മനുഷ്യനും അവനവന്റെ മോക്ഷത്തിനുവേണ്ടി ഈശ്വരാരാധനചെയ്താൽ സ്വവർഗ്ഗോന്നതിക്കു് അവനു സമയമെവിടെ? അഭിസന്ധിയെവിടെ? സച്ചിതാനന്ദാത്മകമായ ശക്തിവിശേഷം നമ്മുടെ പിതൃസ്ഥാനത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നു. അതിനു നമ്മുടെ കൈങ്കര്യം ആവശ്യമില്ല; നമ്മുടെ വഴിപാടു്—അലങ്കാരാവരണം നീക്കിപറയുകയാണെങ്കിൽ കൈക്കൂലി—അശേഷം ആവശ്യമില്ല. നമ്മുടെ ചിത്തശുദ്ധിക്കു — ചിത്തതുഷ്ടിക്കു്—ഈശ്വരഭജനം അപേക്ഷിതമല്ലെന്നു ഞാൻ വാദിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ ഈശ്വരഭജനം രണ്ടു പ്രകാരത്തിലാകാം. നമുക്കു നമ്മുടെ പിതാവിനെ നേരിട്ടാരാധിക്കാം; നമ്മുടെ ക്ഷീണന്മാരായ സഹോദരന്മാർക്കു ഹസ്താവലംബം നൽകി പ്രകാരാന്തരത്തിലും ആരാധിക്കാം. ഈ വിഷയത്തിൽ സഹോദരശുശ്രൂഷ പിതൃസേവയെക്കാളും അശേഷം അപകൃഷ്ടമല്ല; നേരേമറിച്ചു് അത്യധികം ഉൽകൃഷ്ടമാണെന്നുള്ള ബോധമത്രേ നമ്മിൽ അചഞ്ചലമായി, അഭംഗുരമായി, നിലനില്ക്കേണ്ടതു്. ഈ തത്വത്തെ വിശദീകരിച്ചാകുന്നു പരമഭാഗവതനായ പ്രഹ്ലാദൻ നരസിംഹരൂപിയായ മഹാവിഷ്ണുവിനോടു്—

''പ്രായേണ ദേവ! മുനയസ്സ്വനിവൃത്തികാമാ-
മൌനം ചരന്തി വിജനേ ന പരാർത്ഥനിഷ്ഠാഃ;
നൈതാൻ വിഹായ കൃപണാൻ വിവിമുക്ഷ ഏകോ-
നാന്യം ത്വദസ്യ ശരണം ഭ്രമതോനുപശ്യേ.''

അതായത് ''മുനിമാർ പ്രായേണ അവരുടെ മോക്ഷത്തെ മാത്രം ലക്ഷീകരിച്ചു വിജനസ്ഥലങ്ങളിൽ വാഗ്യതന്മാരായി ജീവിയ്ക്കുന്നവല്ലോ. അല്ലയോ ഭഗവാനെ! അനുകമ്പനീയന്മാരായ ഇവരെ തള്ളീട്ട് എനിക്കു മാത്രമായി മോക്ഷം ഞാൻ കാംക്ഷിയ്ക്കുന്നില്ല. ഭ്രാന്തിമത്തായ ഈ ലോകത്തിനു് നിന്തിരുവടിയല്ലാതെ ഒരു ശരണം കാണുന്നുമില്ല.'' എന്നു നിവേദനം ചെയ്യുന്നതു്. ഭാഗവതത്തിൽ ഇതിനെത്തന്നെ ഒന്നുകൂടി ബലപ്പെടുത്തി:—

''നാതിപ്രസീദതി തഥോപകൃതോപചാരൈ–
രാരാധിതസ്സുരഗണൈർഹൃദി ബദ്ധകാമൈഃ
യൽ സർവഭൂതദയയാ സദലഭ്യയൈകോ
നാനാജനേഷ്വവഹിതസ്സുഹൃദന്തരാത്മാ.''

എന്നും പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്. മനസ്സിൽ പല ആഗ്രഹങ്ങളും വെച്ചുകൊണ്ടു് ഉപചാരങ്ങളും ചെയ്തു ദേവഗണങ്ങളും ആരാധിക്കുന്ന ഭഗവാൻ — ഏകനും അദ്വിതീയനുമായി എല്ലാ ജനങ്ങളുടെയും ഹൃദയങ്ങളെ അധിവസിക്കുന്ന അന്തരാത്മാവു്—ആ ഉപചാരങ്ങളിൽ അസക്തകൾക്കു് അസുലഭമായ സർവഭൂതാനുകമ്പയിലെന്നപോലെ അധികമായി പ്രസാദിക്കുന്നില്ലതന്നെ.

''ജ്യോതിരാത്മനി നാന്യത്ര;
സമം തത്സർവജന്തുഷു;
സ്വയം ച ശക്യതേ ദ്രഷ്ടും
സുസമാഹിതചേതസാ.''

''ആത്മാവിങ്കൽ ഒരു ജ്യോതിസ്സുണ്ടു്; അതു മറ്റൊങ്ങുമില്ല;അതു എല്ലാ ജന്തുക്കൾക്കും ഒന്നുപോലെയുള്ള ജ്യോതിസ്സാണു്.അതു് ഓരോരുത്തക്കും മനസ്സമാധി വഴിപോലെ സിദ്ധിച്ചാൽ കാണുകയും ചെയ്യാം. ആ ജ്യോതിസ്സു നമ്മെ മാർഗ്ഗദർശനങ്ങളെപ്പോലെ പരാർത്ഥഫലജന്മാക്കളായി ജീവിച്ചു്, അന്യഥാ ഒരു ജീർണ്ണാരണ്യംമാത്രമായിത്തീരാവുന്ന

ഈ ഭൂമിയെ ആരാധിക്കുവാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു; ആ പ്രേരണത്തിനനുരൂപമായി നാം പ്രവർത്തിച്ചാൽ സന്തോഷിക്കുന്നു. ഈ സന്തുഷ്ടിതന്നെയാകുന്നു—കർമ്മഫലം വേണമെങ്കിൽ—നമുക്കു് സുകൃതത്താൽ സിദ്ധിക്കുന്ന പരമമായ ലാഭം; ഇതിനാൽ ചരിതാർത്ഥരാകാത്തവരത്രേ ഇഹപരഭ്രഷ്ടർ.

18. ഏതു നല്ല കാര്യത്തിലും മതഭേദംകൂടാതെ പങ്കുകൊള്ളുക:

ഏതെങ്കിലും ഒരു കാര്യവുമായി സംബന്ധിക്കുന്നതിനു മുൻപു നാം നോക്കുവാനുള്ളതു് അതു ഏതുമാതിരി കാര്യം—നല്ലതോ ചീത്തയോ—എന്നാകുന്നു. അല്ലാതെ ആരുടെ കാര്യം—ഹിന്ദുവിന്റേയോ, ക്രിസ്ത്യാനിയുടേതോ, മഹമ്മദീയന്റേതോ—എന്നല്ല. നമ്മിൽ ആപ്പന്മാക്കുപോലും അവരവരുടെ സങ്കുചിതമായ വർഗ്ഗീയപരിധിയെ അതിലംഘിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല എന്നുള്ളതു് എത്രയോ വ്യസനകരമാകുന്നു. ഭാരതവർഷത്തിൽ വളരെക്കാലത്തേക്കു നാം ഇന്നു കാണുന്നതുപോലെയുള്ള മതചിന്തയോ ജാതിചിന്തയോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ''ഏകം സദ്വിപ്രാ ബഹുധാ വദന്തി.'' ''സത്തു് ഒന്നാകുന്നു. അതിനെ ജ്ഞാനികൾ പലപ്രകാരത്തിൽ പറയുന്നു''എന്നു ശ്രുതി ഘോഷിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ പ്രതിധ്വനികൾ ഇതിഹാസങ്ങളിലും പുരാണങ്ങളിലും സ്പഷ്ടമായി കേൾക്കാം. എങ്ങനെ ഭിന്നവർണ്ണങ്ങളായുള്ള ഗോക്കളുടെ ക്ഷീരം ഒരേ നിറത്തിൽ ധവളമായി ശോഭിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ വിവിധാഗമങ്ങളിലെ മതമതങ്ങളെല്ലാം ഒന്നാകുന്നു എന്നു ബ്രഹ്മബിന്ദൂപനിഷത്തിൽ ഗാനം ചെയ്യുകാണുന്നു.

''ബഹുധാപ്യാഗമൈർഭിന്നാഃ
പന്ഥാനസ്സിദ്ധിഹേതവഃ

ത്വയ്യേവ നിപതന്ത്യോഘാ
ജാഹ്നവീയാ ഇവാണ്ണവേ.''

''പല പ്രകാരത്തിലുള്ള ആഗമങ്ങളാൽ ഭിന്നങ്ങളായുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ എല്ലാം ഒന്നുപോലെ സിദ്ധിപ്രദങ്ങളാകുന്നു; അവയെല്ലാം എങ്ങനെ ഗംഗാനദിയുടെ പല കൈവഴികളും ഒരേ സമുദ്രത്തിൽ നിപതിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ പരമാത്മാവിൽ പര്യവസാനിക്കുന്നു,'' എന്നു മറ്റു ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ഈ തത്വം പ്രപഞ്ചിതമായിരിക്കുന്നു. ''ഏകസ്യാപിരുദ്രസ്യ മഹിമ്നാ സഹസ്രമൂർത്തിസ്വീകാരാൽ നാസ്തി പരസ്പരം വ്യാഘാതഃ'' അതായതു രുദ്രൻ ഒന്നാണെങ്കിലും തന്റെ മഹിമാവുകൊണ്ടു സഹസ്രമൂർത്തികളും സ്വീകരിക്കുന്നതിനാൽ അവയ്ക്കു തമ്മിൽ വിരോധമില്ലെന്നു സായണാചാര്യർ പറയുന്നു. എല്ലാ പ്രസ്ഥാനകർത്താക്കളായ മുനിമാരും ഒരേ ജ്യോതിസ്സിനെപ്പറ്റിത്തന്നെയാകുന്നു പ്രതിപാദിക്കുന്നതെന്നു മധുസൂദനസരസ്വതി ഉപപാദിക്കുന്നു. ഇതു വിശാലഹൃദയന്മാരായ പുത്രന്മാരെ പ്രസവിച്ച ഭാരതമാതാവിന്റെ ഇന്നത്തെ അവസ്ഥാന്തരം എത്ര ശോചനീയമായിരിക്കുന്നു!''എന്റെ ജാതി വലിയതു്; നിന്റേതു കുലം എളിയതു്'' എന്നു് ഒരു കൂട്ടർ. ''എന്റെ ജാതി എളിയതെങ്കിൽ അതിനു നിന്റെ മുത്തച്ഛനല്ലേ ഉത്തരവാദി?'' എന്നു മറെറാരു കൂട്ടർ. ഈ വാഗ്വാദത്തിൽ സ്ഫുരിക്കുന്ന ഇദാനീന്തനമായ മാത്സ്യന്യായം—വ്യാഘ്രഗജജനം—ഭ്രാതൃഘാതസംരംഭം — നമ്മുടെ മാതൃഭൂമിയെ ലോകസമക്ഷം എത്ര ലജ്ജാവനതയാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നു; ഭാരതഭൂമിയുടെ സനാതനമായ ആദർശം സംഭ്രയസമുത്ഥാനമാണു്; സർവസമുദായസഹോന്നമനമാണു്. ഇന്നു് എൽ. പി. ജാക്സ്(L. P. Jachs) മുതലായ പാശ്ചാത്യചിന്തകന്മാർ ഉപദേശിക്കുന്ന മനുഷ്യധർമ്മത്തിന്റെ വിശ്വജനീനത—ബ്രഹ്മാണ്ഡവ്യാപിത—നമ്മുടെ പൂർവാചാര്യന്മാക്കു കരത

ലാമലകമായിരുന്നു. ലോകത്തിൽ കാലദേശാവസ്ഥകൾക്കു് അനുരൂപമായി മതം, ശാസ്ത്രം, ദർശനം, കല ഇവ അങ്കുരിക്കുകയും അഭിവൃദ്ധിപ്രാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സൂക്ഷ്മദൃഷ്ട്യാ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഇവയ്ക്കുതമ്മിൽ നാമരൂപാദികളിലും വേഷഭൂഷാദികളിലുമല്ലാതെ യാതൊരു വ്യത്യാസവും പണ്ഡിതന്മാർക്കു കാണാവുന്നതല്ല. പിന്നെ ഇവയ്ക്കു തമ്മിൽ ഉച്ചനീചത്വങ്ങൾക്കു സ്ഥാനമെവിടെ? മത്സരവ്യാപാരത്തിനു് അവകാശമെവിടെ?

19. മുദ്രാധാരി പൂർണ്ണമനുഷ്യനല്ല:

ഇതു പൂർവോപദേശത്തിന്റെ പ്രകാരാന്തരംതന്നെ. ഒരു മനുഷ്യൻ ഏതെങ്കിലും ഒരു സംഘത്തിലോ സ്ഥാപനത്തിലോ ചേർന്നു് അതിന്റെ അംഗമായീ മുഖപ്പട്ടകെട്ടിയ കുതിരപോലെ പുരോഗമനം ചെയ്താൽ അവന്റെ ആയുസ്സു ഫലപൂർണ്ണമാകുകയില്ല എന്നാകുന്നു ഇതിന്റെ താൽപര്യം. ഈ ഉപദേശത്തിന്റെ പ്രയോഗക്ഷമതയെപ്പറ്റി അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ടാകാൻ പാടില്ലായ്കയില്ല. ഒരു സമാജത്തിൽ ചേർന്നാൽ അതിന്റെ പ്രേരകശക്തികൊണ്ടെങ്കിലും ഒരുവനു് എന്തെങ്കിലും ഉപയോഗപ്രദമായി ഒരു കാര്യം ചെയ്യുവാൻ ഇടവരാമെന്നും ആ ഒരു സൌകര്യംപോലുമില്ലെങ്കിൽ ആയുരന്തംവരെ അനന്യതന്ത്രനെന്നുള്ള ദുരഭിമാനത്തോടുകൂടി ആർക്കും ഒരു ഉപകാരവും ചെയ്യാതെ അലസജീവിതം നയിക്കുന്നതിനേ അവനു സാധിക്കുകയുള്ളു എന്നും ഇവിടെ ഒരു പൂർവപക്ഷമുണ്ടാകാം; അതിൽ ഏതാണ്ടു പരമാർത്ഥമില്ലെന്നുമില്ല. സ്വാർത്ഥപൂർത്തിക്കോ സ്വസ്ഥവൃത്തിക്കോ വേണ്ടി സംഘപരിധിയിൽ പെടാത്തവർ സർവഥാ ഹേയന്മാർതന്നെ; നേരെമറിച്ചു സംഘപരിധിയിൽ പെട്ടാലും ഏതു സംഘവും മനുഷ്യസമുദായമാകുന്ന മഹോദധിയിലെ ബുൽബുദം മാത്രമാണെന്നു ബോധമുള്ളവർ

ഗേയന്മാരുംതന്നെ. ഇത്തരത്തിലുള്ള തത്വബോധം യാതൊരു സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കുണ്ടോ ആ സംഘം ലോകത്തിനു കല്പവൃക്ഷമാകുന്നു; ഇതില്ലാതെ ഒരു ബുൽബുദം ജനിക്കുന്നതു മറെറാരു ബുൽബുദത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതിനാണെന്നുള്ള ഹിംസ്രചിന്തയാൽ യാതൊരു സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങളിൽ ഒന്നെങ്കിലും പ്രേരിതമാകുന്നുവോ ആ സംഘം ലോകത്തിനു കാളകൂടവുമാകുന്നു. ഒന്നിനെക്കാൾ അതിന്റെ പകുതി വലുതാണെന്നു ഹേസിയോഡ് (Hesiod) എന്ന യവനകവി ഗാനം ചെയ്തതു കോടതികളിൽപോയി വാദിപ്രതിവാദികൾ നേടുന്ന ലാഭത്തെ തുലാമാനം ചെയ്യുന്ന അവസരത്തിലാണു്. മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ എല്ലാ വർഗ്ഗങ്ങൾക്കും ഒന്നുപോലെ പുഷ്ടിയും തുഷ്ടിയും ആവശ്യകമാണു്. അവയിൽ ഒന്നിനെ അപേക്ഷിച്ചു മറെറാന്നു് അനാശാസ്യമായി, അസുന്ദരമായി വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ അവിടെയാകുന്നു ശ്രീപദത്തിന്റെ—മഹോദരത്തിന്റെ—ആവിർഭാവം ലോകം കണ്ടു പരിതപിക്കുന്നതു്.

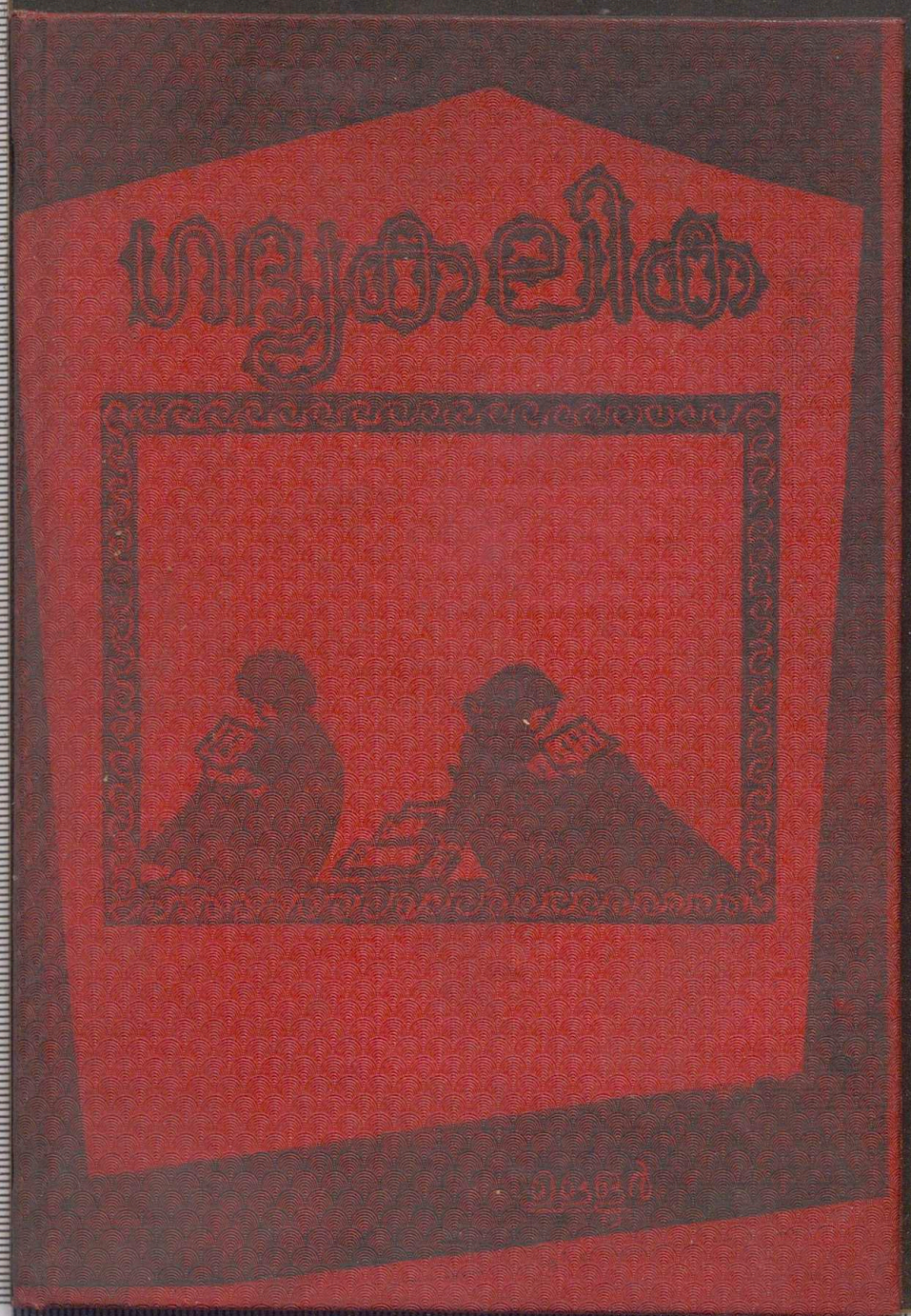
20. ലോകരഹസ്യവും ജീവിതോദ്ദേശവും തന്നത്താൻ ഗ്രഹിക്കുക:

നമുക്കു നമ്മുടെ പുരോഗതിക്കു സഹായമായി ദിവ്യങ്ങളായ സാഹിത്യജ്യോതിസ്സുകളുണ്ടു്; സാക്ഷാൽകൃത ധർമ്മാക്കളായി പരിലസിക്കുന്ന ആപ്തദീപങ്ങളുമുണ്ടു്; പ്രീതി വിശ്വാസഭോജനങ്ങളായ മിത്രയഷ്ടികളുമുണ്ടു്. എങ്കിലും ഇവകൊണ്ടൊന്നും നാം നമ്മുടെ ചക്ഷുസ്സുകൾ പ്രകാശിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ചരിതാർത്ഥന്മാരാകുന്നില്ല. അവനവന്റെ ചക്ഷുസ്സുകളെക്കൊണ്ടു് അവയുടെ ധർമ്മം യഥാവിധി ആചരിപ്പിക്കുവാൻ അവനവൻതന്നെ പ്രയത്നിക്കണം. ''ന ഏഷസ്ഥാണോരപരാധോ യദേനമന്ധോ ന പശ്യതി'' അതായതു് ഒരു കുറവി വഴിക്കു നില്ക്കുന്നതു് അന്ധൻ കാണുന്നില്ലെങ്കിൽ അതു കുറവിയുടെ അപരാധമെന്നു വരുന്നതല്ല

എന്നു സായണാചാര്യർ ഉപദേശിക്കുന്നു. പ്രകൃതിദേവി തന്റെ വിപുലവും വിമലവുമായ വേദഗ്രന്ഥം അഴിച്ചിട്ട് അതാ ശുകശാബങ്ങളെപ്പോലും പഠിപ്പിക്കുന്നു. അങ്ങോട്ട ഒന്നു നോക്കി ആ ശിക്ഷയുടെ തത്വം ഗ്രഹിക്കുക; ഉപപത്തിപൂർവമായി നിരൂപണം ചെയ്യുക; അവിക്ഷിപ്തമായ ഹൃദയത്തിൽ നിരന്തരമായി ധ്യാനംചെയ്യുക: അപ്പോഴം ബ്രഹ്മാണ്ഡം എന്തു്? അതിന്റെ അധിഷ്ഠാനഭൂതമായ ചൈതന്യം ഏതു്? ഇക്കാണുന്ന നമ്മഠം ആരു്? നമുക്കും അവയ്ക്കും തമ്മിലുള്ള സംബന്ധം എന്തു്? നമ്മുടെ ജനനത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മതത്വം എന്തു്? പരമോദ്ദേശമെന്തു്? ഇത്തരത്തിലുള്ള ചോദ്യങ്ങഠംക്കു സംശയച്ഛേദകമായ ഉത്തരം നമുക്കു തനിയേ കേഠംക്കാറാകും.

''സർവേപി സുഖിനസ്സന്തു;
സർവേ സന്തു നിരാമയാഃ;
സർവേ ഭദ്രാണി പശ്യന്തു;
മാ കശ്ചിൽ ദുഃഖഭാഗ്ഭവേൽ.''

''എല്ലാവരും സുഖികളാകട്ടെ; നിരാമയന്മാരാവട്ടെ; കുശലങ്ങഠം സമീക്ഷിക്കട്ടെ; ആരുമാരും ദുഃഖത്തെ ഭജിക്കരുതേ!'' എന്നു വ്യാസഭഗവാൻ വർണ്ണിക്കുന്ന ആ ജീവിതരഹസ്യം നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽ പ്രസ്ഫുടമായി പ്രകാശിക്കും. അനന്തരകരണീയത്തിനു് അന്തരാത്മാവു അപ്പോഴം തന്നെ നമ്മെ അർഹന്മാരാക്കുകയും ചെയ്യും.

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org